

reForrás

” K É S Ö B B ”

Egyik gyerektábor aranymondása volt a következő zsoltárvers. „Hívj segítségül engem a nyomorúság idején! Én megszabadítalak és te dicsőítesz engem” (Zsolt 50, 15). Első hallásra talán még furcsálljuk is, hogy vajon miért kell a gyerekeknek ilyen komoly igeverset tanulni. De, hogy milyen nyomot hagyott és hogyan vált élővé ez az ige, az jó néhány évvel később jött először szembe velem egy komoly fiatalember személyében.

- Meg tetszik ismerni? - kérdezte, s én persze nem - ott voltam az egyik táborban, még óvodás koromban, és azóta sem felejtettem el, amit akkor tanultam – és mondta ezt a felemelő zsoltárverset áhítattal –, azóta már olyan sokszor segített nekem, most Sárospatakon tanulok.

Ennyi volt ez a találkozás, de nem felejtettem az élményt. Mert akkor egyértelműen világossá lett előttem, hogyan válhat élővé az ige? Amikor egyszer csak megszólal valahol, valakiben és életet formáló erővé lesz. Most újra megtalált engem is ez az ige, hogy bátorságot és erőt adjon. Félelmes időket élünk, és amikor minden összeavarodni látszik, amikor nincsenek egyenes és jól kitaposott utak, akkor érezzük igazán, mennyire kiszolgáltatottá válunk a gonosz mindenféle mesterkedésével szemben. Hívj segítségül! Akkor hasít bele a szívünkbe ez a szükség, amikor minden veszni látszik, amikor körülöttünk, vagy bennünk úgy igazán összeomlik a világ. Sok nyomorúság terheli az életet. De hívhatjuk az egyetlent, aki nemcsak készen áll a szabadításra, hanem meg is adja. Olyan sokszor átélhette már az ember ezt a különös és kegyelmes szabadítást. A nagy szabadítások történetei a Bibliában meg a történelemben is arról tanúskodnak, hogy minden esemény mögött és fölött ott van készen a szabadító terv. Persze ezt csak azon ritka pillanatokban látja az ember, amikor éppen megnyílik előtte a Vörös-tenger, vagy leomlanak Jerikó falai. Talán még akkor sem, csak később. És még akkor sem érti, hogyan történhetett mindez. Mert mindeközben nem látta, hogy mindvégig, nem is a háta mögött – ahogy József Attila gondolta –, hanem sokkal inkább előtte járt az Isten. Előtte, hogy utat készítsen a pusztán át és vizet fakasszon a sziklából is, ha arra van szükség.

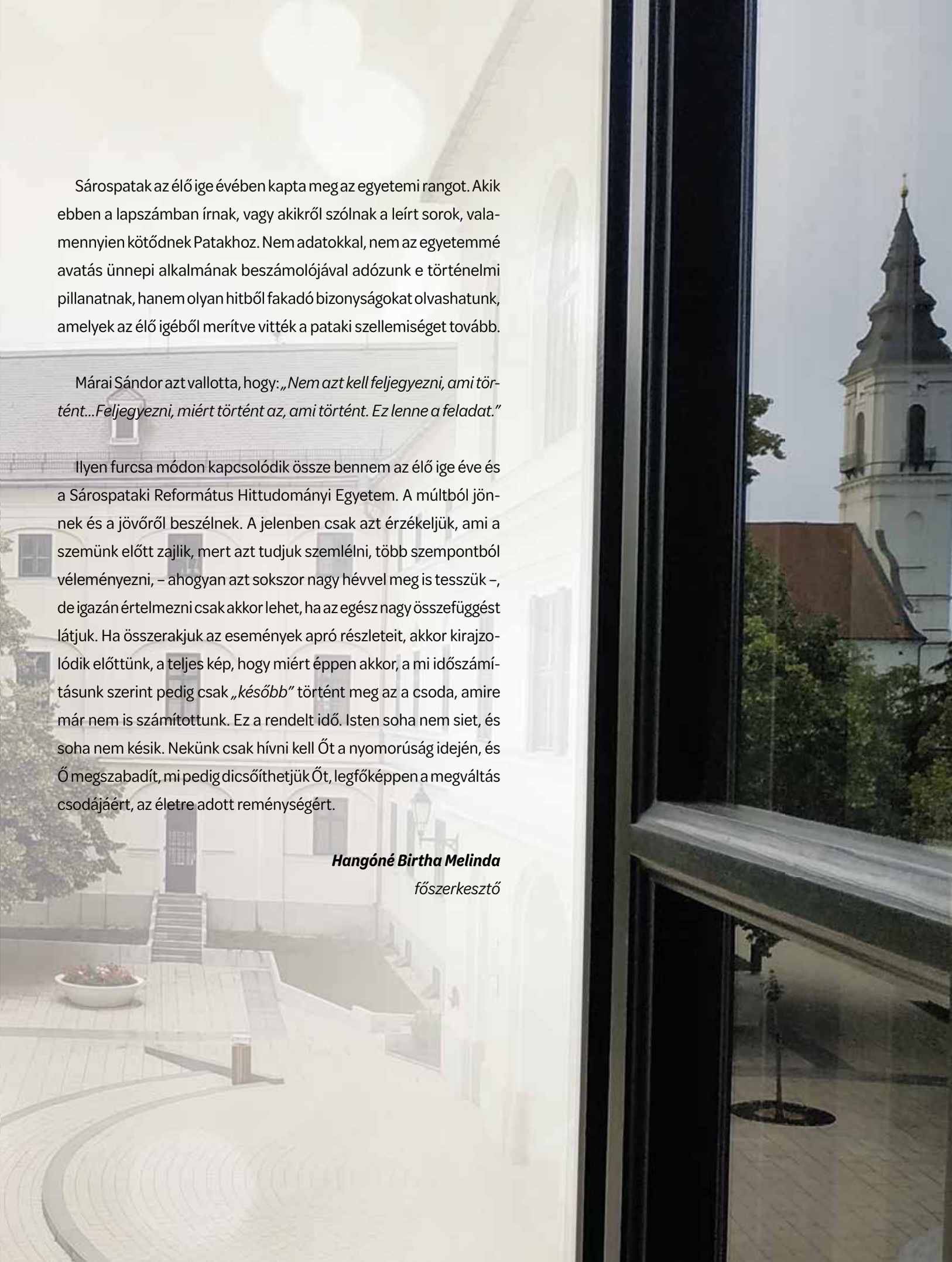
Sárospatak az élő ige évében kapta meg az egyetemi rangot. Akik ebben a lapszámban írnak, vagy akikről szólnak a leírt sorok, valamennyien kötődnek Patakhoz. Nem adatokkal, nem az egyetemmé avatás ünnepi alkalmának beszámolójával adózunk e történelmi pillanatnak, hanem olyan hitből fakadó bizonyságokat olvashatunk, amelyek az élő igéből merítve vitték a pataki szellemiséget tovább.

Márai Sándor azt vallotta, hogy: „*Nem azt kell feljegyezni, ami történt... Feljegyezni, miért történt az, ami történt. Ez lenne a feladat.*”

Ilyen furcsa módon kapcsolódik össze bennem az élő ige éve és a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem. A múltból jönnek és a jövőről beszélnek. A jelenben csak azt érzékeljük, ami a szemünk előtt zajlik, mert azt tudjuk szemlélni, több szempontból véleményezni, – ahogyan azt sokszor nagy hévvel meg is tesszük –, de igazán értelmezni csak akkor lehet, ha az egész nagy összefüggést látjuk. Ha összerakjuk az események apró részleteit, akkor kirajzolódik előttünk, a teljes kép, hogy miért éppen akkor, a mi időszámításunk szerint pedig csak „*később*” történt meg az a csoda, amire már nem is számítottunk. Ez a rendelt idő. Isten soha nem siet, és soha nem késik. Nekünk csak hívni kell Őt a nyomorúság idején, és Ő megszabadít, mi pedig dicsőíthetjük Őt, legfőképpen a megváltás csodájáért, az életre adott reménységért.

Hangóné Birtha Melinda

főszerkesztő

TARTALOM

34 Kiemelt intézmények - Az egyetemmé válás kulisszatitkai

43 Igazat Mondd, Ne csak a Valódit - Élő ige?

Köszöntés
Később 1
Hangóné Birtha Melinda írása

Meditáció -
Akié a Jövő 4
Szikszai Szabolcs írása

Őél - Őige 6
dr. Kis Klára írása

Hitvallásaink -
A heidelbergi Káté
45. kérdés 8
Ifj. Csomós József írása

Házasság Hete
- Házasság a Biblia
tükrében 9

Történet és recept
- Bodrog-parti Athén 11
Viola Judit írása

Gyereksarok
- A titkok Titka 16
Döbrentey Ildikó írása

Kreatív sarok
- Feltámadt 21

Kerületünk -
Bátran (F)élni 24
Fórizs István írása

Kerületünk -
REFISZ Téli Tali 26

Diakónia -
A Szeretet szolgálata 28
Csomós Balázs írása

Diakónia
- A művészet hatása
az egészségre 31

Kiadja a Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége:

Pásztor Dániel | *püspök*
Dr. Molnár Pál | *főgondnok*

Felelős Szerkesztő:
Hangóné BIRTHA Melinda

Szerkesztőbizottság:
Baksy János, Csomós Balázs,
Marozsák Dániel,
Szalay László Pál, Tokár Sándor

Rovatvezetők:
Dr. Kusnyír Éva, Viola Judit,
Dr. Kis Klára,
Záhorszki-Hangó Viola

Külső munkatársak:
Vass Enikő, Tóth Alexandra

Teljes nyomdai előkészítés:
Cseh Attila

Képek, illusztrációk, borítókép:
Dr. Nagy Károly Zsolt

A szerkesztőség címe:
3525 Miskolc Kossuth u 17.,
srlszerk@gmail.com

Nyomda: Kapitális Kft.
Felelős vezető: ifj. Kapusi József
Ára: **500 Ft**
XII. évf. 1. szám 2024. március
ISSN 2063-9376

68 Egyház és irodalom - Az élők csomójába bekötve

Kiemelt intézmények
- **SRHE képzései**

38

Műemlékeink
- **Múlt és jövő
szimbólumai**

40

Szövetségek
- **Megújult
nőszövetség**

42

Gyülekezeti hírek
Több szerző

48

Veszteség -

Kovács Balázs írása

56

HAFO

Levente Péter írása

64

Turisztika

Sárospatak Múzeum

Egeresi Gábor írása

65

AKI É A JÖVŐ

„Krisztus önfeláldozása és feltámadása arra tanít, hogy a jövő nem azoké, akik kereszthez szegeznek másokat, hanem azoké, akik szeretetből lemondanak az életükről.”

(Miroslav Volf, Emlékeink gyógyulása. Hogyan emlékezhetünk helyesen elszenvedett sérelmeinkre?)

Egy olyan világban élünk, amiben „önmagunk építésének” az elvárása általános szten-derddé válik, és ha nem akarjuk, hogy keresztül-gyalogoljanak rajtunk, megfelelünk ennek az elvárásnak. Aztán tágabb összefüggésben a „szuverenitás” és a „védelem” is központi téma, amit lefordíthatunk úgy, hogy folyamatos veszélyérzet és állandó önvédelem jellemzi a közérzetünket. Ha mindezt hétköznapi nyelven akarjuk megfogalmazni, akkor azt mondhatjuk, hogy a mai világban az ember csak magára számíthat, és ha nem építi magát, és nem védi meg magát, rövid úton megszűnik lenni, mert elsodorja a környezetében tapasztalt erőszakos önérvényesítés. Nem vesz-szük észre, hogy ez egy körkörös érvelés, és azáltal, hogy „vigyázunk magunkra”, és „megvédjük magunkat”, vagy „kiállunk magunkért”, lényegében mi magunk is – mai divatos megfogalmazással élve – biztonsági fenyegetést jelentünk mások számára, és arra ösztönözzük őket, hogy ők is ugyanazt tegyék, amit mi teszünk, ha jót akarnak maguknak. Vagyis személyes és közösségi kapcsolataik színterén egyaránt válunk egymás okaivá és okozataivá.

Diskurzusainkban Isten és a keresztény hit gyakran csupán hivatkozási alapként jelenik meg, és mintha út-közben valahol elveszítettük volna a kapcsolatot azzal az Istennel, akié vagyunk, és akinek szuverenitása van fölöt-tünk, és akié minden hatalom mennyen és földön. Önma-gunk megmentőivé válunk, és csupán Isten segítségét várjuk önmegmentésünk sikerességéhez. Mindeközben nyilvánvalóan mindannyian teológiai értelemben tisztá-ban vagyunk azzal, hogy az Istenhez fűződő viszonyunk csak akkor működhet egészségesen, ha elsődlegesen úgy éljük az életünket, hogy Isten az, aki „vigyáz ránk”, aki „megvéd minket”, és aki „kiáll értünk”. Tisztában va-gyunk azzal, hogy az önmagát a kereszten az emberért áldozó Krisztus egyszer és mindenkorra megmentette az embert attól, amitől az ember önmagát képtelen lett volna megmenteni. Tisztában vagyunk elvi szinte azzal, hogy a valódi megmentés Krisztustól való. A gyakorlataink szintjén mégis magunkat akarjuk „felépíteni”, önmagun-kat „megvédeni” és saját „szuverenitásunkat” igyekszünk megtartani. A szuverenitás kifejezést manapság az álla-mok összefüggésében használjuk, de a hagyományos

református teológia akkor, amikor Isten önrendelkező voltáról tanít, ezt Isten szuverenitásaként nevezi meg. A szuverén Isten minden külső befolyásoló tényezőtől, vagy nyomástól mentesen dönt az embert és a világot illetően, mert minden az ő szuverén uralma alatt áll. Mert minden az övé.

Amikor Krisztus kereszthalálára és feltámadására gondolunk, nem tehetjük, hogy ne lássuk meg azt a végletes aránytalanságot, ami a megváltást jellemzi. Krisztus fizet meg mindent, és az ember úgy kap meg mindent, hogy nem kell fizetnie semmit. Ez az aránytalanság az ember végletes Istennek való kiszolgáltatottságára utal, akié minden hatalom mennyen és földön. Ennek arra kelle-

ne újra emlékeztetnie minket, hogy Isten nem egy nagy befolyású támogató hatalom, aki kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy a saját kis biztonságunkat és ügyeinket támogatja, hanem ez pont fordítva van, és aki ebben a viszonyban lekötöztetett, az az ember, azok mi magunk vagyunk.

Ha újra komolyan vesszük, hogy az Egyház, Krisztus teste, és benne mi egyenként annak tagjai nem a magunkéi vagyunk, hanem „drága áron vétettünk meg”, ha újra elkötelezzük magunkat e mellett a hitbeli középpont mellett, talán ellenállóbbá válunk a közösségeinkben is egyre gyakrabban megnyilvánuló olyan jelenségekkel szemben, mint a hatalommal való visszaélés, vagy az önmenedzsment, vagyis amikor ahelyett, hogy Istent szolgáltassuk az emberek javára, önmagunkat szolgáljuk az emberek kárára, és önmagunk javára.

A hagyományos református etika az ember részéről nem hozzájárulásról beszél a megváltás témájában, hanem következményről. Ez a következmény pedig az, hogy az ember, aki megtapasztalta Isten megmentő kegyelmét Krisztusban a Szentlélek és az ige munkája által, hálából Istennek áldozza az életét a világ javára. Áldozat és szolgálat, amiben nem a saját javunkat keressük, hanem másokét, és ezen a módon követjük Mesterünket, aki ezt az utat mutatta nekünk.

Sziksza Szabolcs • lelkész

— ŐÉL-ŐIGE!!! —

„A földet annyira átítatja az isteni lehetőség, jelenlét számtalan formája, hogy csoda, hogy úgy tudunk elsétálni bárhová, hogy nem ütjük bele a lábunkat valamiféle oltárba.”

Nagyon megszerettem Barbara Brown Taylor-t ezért a mondataért. Nem erőlködik, hogy meggyőzőn a feltámadás igaz voltáról. Nem érvel, nem magyaráz, nem fárasztja az agyamat, nem próbál az érzelmeimen keresztül megfogni és rávenni, hogy elhiggyem Isten élő valóságát. A hölgy (*igehirdető az USA-ban*) a képzeletemet inspirálja, a fantáziám előtt nyitja meg azt a bizonyos láthatatlan világot, és magától értődő realitásként beszél arról, ami csak a biológiai szem számára láthatatlan.

A világ tele van Istennel! Vagyis Jézus Krisztus feltámadása nemcsak a húsvéti történet felől izgalmas, de a konzekvenciák oldalán is. Mert ez azt jelenti, hogy húsvét óta bármikor összefuthatunk Vele. Ott jár emmausi útjainkon, autópályán, utcákon, tereken. Ma is megjelenik városok, falvak hívő közösségeiben, és ma is felkeresi a kudarcaik miatt bánkódó Pétereket. Ő nemcsak élő, hanem maga az Élet. „*Őbenne volt az élet, és az élet volt az emberek világossága*” (Jn 1,4) Ő nemcsak az

élet pártján volt, de minden mozdulatával életet munkált maga körül. Hogy milyen nagy Ő, azt csak megsejteni tudjuk, ha arra gondolunk, hogy még a róla való beszéd is életet teremt.

Ezt a Róla szóló beszédet szoktuk élő igének nevezni. Amikor ilyen beszéd hangzik, akkor az ugyanazt az **életet hordozza**, ami Jézus Krisztusban volt és a hallgatókban is ezt a krisztusi életet termi meg. Jézus élete kezdődik el ilyenkor bennünk. Élő ez a beszéd olyan értelemben is, hogy **hatékony, működőképes**. „*Mert Isten beszéde élő és ható, élesebb minden kétélű fegyvernél, és áthatol a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szív indulatait.*” (Zsid 4,12) Sok üres beszédet hallottunk már, unalmas, lélekölő, semmitmondó, olykor kifejezetten manipulatív tartalmakat. Vagy olyat, ami éppen nem a tisztázás tezeit nyitotta meg, hanem elfedni igyekezett a valóságot. Nos, ha elég sokat éltünk, akkor tudjuk, milyen sokat ér az értelmes, egyenes, világos beszéd, ami túpontosan a lényegre ragadja meg és mélyre megy. „*Ments meg zuhatag-szájú emberektől, könyvekbe plántált szó-rengtetgtől.*” – írja Áprily Lajos Kérés az öregséghez című versében. És „*gyökeres szót*” vár el saját magától is. Isten

igéje ilyen szó, ami mindig a lényegest, a fontosat közli, nem téveszt célt és nem porlik szét a semmibe dolga végezetlenül. A Jézusról szóló beszéd élő ige olyan értelemben is, hogy maga az élő Isten szól. Sokunknak van ilyen élménye, tapasztalata. A beszélő szavai Isten szavaiként érkeztek meg hozzánk. És akkor jelentőségét veszítette az átadó, lényegtelenre váltak a körülmények, az örökkévalóság erői vettek körül minket, és mi boldogok voltunk, hogy Tőle hallotunk most valamit, amit személyesen nekünk mondott. A szív ilyenkor megérzi Teremtőjét, örömmel hajlik bele szent akaratába, ujjongva mond igent; „*legyen nekem a Te beszéded szerint.*” (Lk 1,38) De drága, felülről való üzenetté válhat bármi, amit Isten felhasznál, hogy jobban értsük Őt. Igévé válhat egy kép, egy emlék, egy gesztus, egy mozdulat, egy dallamsor, egy tárgy, egy búzavirág, egy útszéli fa. Ahol azonban hiánytalan teljességében mutatkozik meg, mi is az élő ige, az maga Jézus Krisztus. Ő maga volt Isten minden szavának, gondolatának, tervének megvalósulása. Ő maga volt a két lábon járó, a „*testté lett ige*”. **Jézus Krisztus az élő ige.**

A fentebb idézett igehirdető nem szokványos módon írt a feltámadásról. Az nem kérdés, hogy él az, akiben mi hiszünk. Csupán az Ő fellelhetőségével kapcsolatosan szeretett volna tisztázni valamit. Hogy hol van Ő? Mindenhol, bárhol, karnyújtásnyira. Jelenléte „*betölti a földet.*” Ez a megközelítés a Jn 3,16-ot juttatja eszembe. „*Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne el ne vesszen, hanem*

örök élete legyen.” Az apostol itt hasonlóan jár el. Nem az a kérdés, hogy Isten szereti/szerette-e ezt a világot. A kérdés az, hogy mennyire? Isten szeretetének mikéntjével, mértékével kapcsolatosan szeretne eligazítani bennünket. Nos, mennyire? Mi a mérték? Úgy, és annyira, és olyan nagyon szerette, hogy az Ő egyszülött Fiát adta. Ami pedig a húsvéti nagy eseményt illeti; az nem kérdés, hogy kozmikus jelentőségű, hogy az egész emberiséget érintő isteni tett volt. A kérdés, hogy hogyan lehet ez az enyém is, hogyan hihetem bele magam még jobban egy örökkévaló Isten velem-létébe itt és most? Az alábbi a szép ír eredetű dallam és a Lélektől ihletett szöveg segíthet, hogy szavakba, formákba öntsük a mi élő Urunk utáni vágyakozásunkat.

1. Hadd látlak Téged, ó, szívem Ura, / Nincs másban, Benned van lelkem java. / Rád nézek, jöjjön bár nappal vagy éj, / Álomban, ébren csak Te légy a fény!

2. Légy nékem bölcsesség, élő Ige, / Hadd járjak veled, és légy vélem Te, / Atyám vagy nékem, s én a gyermeked, / Éljen bennem, Véled így egygészek.

3. Mennynek Királya, ki győztes Úr vagy, / Hadd jussak hozzád, ó, tündöklő Nap! / Szívemnek szíve, ha rám bármi jó, / Hadd látlak Téged, ó, Üdvözítő! (763)

Dr. Kis Klára • egyetemi docens

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
2024

Számomra az élő ige azt jelenti: „élő és ható”. Élő az ige, ha hat. Ha nem hat, akkor nem él. Ami nem él az halott. Arról, hogy az élőhöz vagy a halotthoz tartozol nem a beszéded, hanem a mindennapjaid adnak számot.

id. Csomós József • nyugalmazott püspök

A HEIDELBERGI KÁTÉ

45.

Karl Barth állapította meg – többek között – nagyon helyesen, hogy a keresztyén hit húsvéti hit és a keresztyén gyülekezet mindig húsvéti gyülekezet. Tehát amikor Krisztus feltámadásának hasznáról elmélkedünk, értelmezve és magyarázva a Heidelbergi KT idevonatkozó kérdés-feleletét, akkor valójában személyes keresztyén hitünk egyik – ha nem a – leglényegesebb pontját helyezzük gondolataink fókuszába.

Talán nem ildomos egy Barth-i gondolatot Paul Tillich szavaival fűszerezni, de ő mutat rá arra, hogy az Apostoli Hitvallás második nagy Krisztusról szóló cikkelye nemcsak a győzelem szimbólumait vonultatja fel a maga sajátos módján, hanem ezzel együtt az alávetettség szimbólumait is felsorolja. Ennek különösen is nagy jelentősége van akkor, amikor Krisztus feltámadásának a hasznát a KT hármaskörében próbáljuk értelmezni, ahol az igazi „haszon” valójában az-az Új Lét, aminek Ő a hordozója és szerzője és ami azáltal válik a mi számunkra is elérhetővé, hogy Ő alávetette magát a „létezés végső negativitásainak”.

A KT kiindulópontja is ez, tudva, hogy a halálfélelem az egyik legerősebb meghatározója az akkori hallgatóság mindennapjainak, éppen ezért nem a feltámadás hogyanjára kérdez rá, hanem egyenesen – szinte szó szerint ismételve Kálvin Genfi Kátéjának idevágó passzusát – a vigasztalás kérdéskörére tér rá, hogy mi, akik nap, mint nap tapasztaljuk a létezés szomorú és fenyegető voltát, mi módon meríthetünk erőt Krisztus feltámadásának tényéből és hogyan segít minket ez az Új Lét valósága felé.

A három vigasztalás a klasszikus hármaskörrel ragadja meg a feltámadás valóságát, a múltban történt első húsvét, majd a jelenben folytatódó Új Élet lehetősége, majd a jövőben remélt boldog feltámadásunk képe áll vigasztaló reménységként az olvasók szeme előtt. Mindhárom idősíkban az Új Élet kérdésköre jelenik meg, hiszen a Krisztusban elnyert új élet, a tékozló fiúhoz hasonlóan már a jelenben megkapja

az Atya „meghalt és feltámadott” üdvözlő szavát, ami a megtért hívők „itt és most” valósága. Ennek a konkrét történelmi előzménye, az-az üdvtörténetileg objektív tény, hogy Krisztus legyőzte a halált és az embernek megigazulást szerzett. Az első húsvét csodája az, hogy a keresztre szegezett adóslevél elégségesnek bizonyult és Krisztus úgy támadt fel a halálból, hogy áldozata egyszeri és tökéletes volt, megismételhetetlen és utánozhatatlan. Feltámadása feltámasztás, ami egyben jelzi az övének, hogy az Istennel megbékített ember élete nem az eddig megszokott módon folytatódik tovább.

Így érkezünk el a hívők jelenkori „itt és most”-jába, ahol az újjászületésnek, vagyis az Új Lét valóságában való részesedésnek látható és érzékelhető jelei vannak nemcsak az egyén, hanem a közösség életében is. Nem nekünk kell meghalnunk ahhoz, hogy ez az új élet a miénk legyen, hanem az Ő halála és feltámadása vezet el bennünket odáig, hogy az életünk gyökeresen megváltozzon. Nem az a baj, hogy Saulként indultunk, hanem az, ha úgy is fejezzük be, mert Krisztus újjászültő kegyelme Pállá akar bennünket formálni.

Végezetül a harmadik vigasztalás a jövő felé tekint és abban erősíti meg a hívőket, hogy az életet, az újjászületett életet, azt pedig majd az örök élet fogja követni, aminek egyetlen előképe, munkálója és záloga maga Jézus Krisztus. Ahogyan Hans Küng találóan rámutat Apostoli Hitvallás magyarázatában a „halál átmenet Istenhez, betérés Isten oltalmába” és erre azért tekinthetünk ezzel a bizalommal és nyugodtsággal, mert Krisztus feltámadása a garanciája annak, hogy mi is feltámadunk.

A feltámadáshit így nem pusztán egy részletkérdés lesz a keresztyén ember életében, hanem a legfontosabb kérdés, aminek nem csupán a hármaskör hasznát kell nézni, hanem a mindent meghatározó voltát is. A keresztyén Új Lét ezen áll vagy bukik, mert csak az a keresztyén, aki hisz a feltámadásban, a Krisztusában és a sajátjában egyaránt.

Ifj. Csomós József
Ifjúsági referens,
SRHE oktatója

HÁZASSÁG

a BIBLIA tükrében

A házasság hete kapcsán sok országos és gyülekezeti program zajlott kerületünkben. Ennek kapcsán ajánljuk Kustár Zoltánnak, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanszékvezető tanárának gondolatait. Arról beszélt, hogy milyen példát ad a Biblia a házassággal kapcsolatban, mi a helyes és a kerülendő út az Isten által rendelt emberi kapcsolatban nő és férfi között.

« Beszélhetünk nagy bibliai frigyekről?

Természetesen beszélhetünk, hiszen a Biblia számos házasságot viszonylag részletesen megmutat nekünk, ezzel megmutatva ennek az intézménynek az előnyeit és a hátrányait, illetve jó példával is, rossz példával is tudnak szolgálni nekünk. Aztán ott van a Bibliában a szeretet parancsa, természetesen ott van a megbocsátásra való buzdítás, tehát olyan etikai értékek, amelyek minden emberi kapcsolatnak, így a házasságnak is az alapjai lehetnek, miközben például az ószövetség történeti elbeszélései valós házassági viszonyokat tükröznek, amiben viszont nem csak az egymás mel-

letti kitartás, egymás megbecsülése, hanem adott esetben a házasságban felmerülő konfliktusok is meg tudnak jelenni. Úgyhogy azt mondhatjuk, hogy a Biblia ezen a téren nem egy rózsaszín világot rajzol elénk, hanem a házasságot valóban a maga komplexitásában, isteni és emberi oldaláról egyaránt megmutatja nekünk.

« Mit tanít a Biblia a házasság szentségéről?

Mi protestánsok a szentség fogalmát jóval szűkebb értelemben használjuk, mint a római katolikus testvérek. Ebben az értelemben a házasság nem úgy szentség, hogy azt mondjuk az üdvösség elérésének, mint feltétele, tehát nélkülözhetetlen eszköze lenne, de valljuk, hogy Istennek egy olyan teremtetési rendje, amit azért adott, hogy az emberek a maguk szeretet kapcsolatát, a társadalom és az utódok iránti felelősségüket meg tudják élni. Tehát ebben az értelemben a protestáns egyházak is természetesen maximálisan család és házasság pártiak. Kérdezte a nagy példákat, vagy a nagy házaspárokat. Akkor természetesen mindjárt a Biblia első lapjain Ádám-mal és Évával indulhat a dolog. Megkapó a teremtetés történet, amelyik úgy írja le az első embert Ádámot a férfit, hogy mindent megkapott, Isten egy csodálatos világba helyezte el, egy olyan világba, amiről maga Isten mondja ki, hogy jó. Ebben a jó világban Ádám egyedül mégsem érzi jól magát, és aztán ki kell mondani magának Istennek, hogy nem jó az embernek egyedül. Ekkor történik meg a házastársnak a megteremtése, Évának, a feleségnek a megteremtése. Ráadásul azt is kimondja a Biblia, hogy az embernek egy valóban hozzáillő segítőtársra van szüksége. Azt gondolom, ez a legfontosabb bibliai ideál, ez a legfontosabb igény a házassággal kapcsolatban. A hozzáillő segítőtárs. Ezt tudja kínálni a házasság és nem is szabad ennél kevesebbrel beérni, legalábbis a törekvés szintjén ezt megtalálni, ehhez ragaszkodni, vele szövetkezve leélni az életet. Ez az egyik legcsodálatosabb küldetése az embernek.

« Mennyire részletezi a Biblia, hogy mi a feladata egy házasságon belül a nőnek és mi a feladata a férfinak?

Sok ponton részletezi ezt, például a Példabeszédek könyvében vannak erre utalások, illetve vannak bibliai példák, amelyek egyszerűen elénk adják, hogy abban a korban hogyan gondolkodtak erről az emberek. Nagyon fontos azonban, hogy különbséget tegyünk a bibliai történetek esetében az üzenet és a miliő között. Egy történet mindig egy adott korban keletkezik, így egy adott kornak a viszonyait tükrözi, és sokszor a szerző ezt nem azért írja le, mert ezzel normát akar állítani elénk, tehát követendő példának állítja, hanem teljes természetességgel leírja, hogy ez abban a korban úgy volt. Tehát,

amikor egy bibliai történetet olvasunk, mindig különbséget kell tenni aközött, hogy mi az, ami ebben számunkra követendő kötelező példa, vagy ajánlott példa és mi az, amit a szerző a maga korának a leírásaként belevisz a szövegbe. Teljesen természetes például, hogy az ószövetség még ismeri a többnejűség fogalmát. Ismeri és elfogadja, adott esetben a házasságon kívüli kapcsolatok bizonyos rendezett formáját. Ez a milió abban a korban, az ókori világban így működött. Senkinek eszébe nem jut ezt a mai keresztény világban példának állítani mások elé. Ezért azt gondolom, hogy például a nemek közötti munkamegosztásra nézve is nyugodtan feltehetjük a kérdést, mi ebből az örök, valóban követendő példa, és mi az, ami adott esetben egy korhoz kötött patriarchális társadalom ideája volt? Az ókori földművelő társadalmakban az apa a családnak a feje, természetesen ő – a római és a görög világhoz hasonlóan – lényegében élet és halál ura a családon belül, aki a családot a külső társadalmi fórumokon képviselheti. Ebben az értelemben a nő a tűzhely mellé, a gyermekneveléshez, a ház belső szobájába van rendelve. De azt gondolom, hogy nem ez a norma. Nem ez, amit üzeni akar a Szentírás nekünk, hogy ezt a mintát kövessük, hanem azt kövessük, hogy találjuk meg a mai világban azt az egészséges és jó együttműködési formát, amelyik mind a két félnek megadja a kibontakozást, akár a karrier, akár a magánélet terén, miközben biztosítani tudja, hogy a házasság betöltse részben a gyermekvállalásban, részben pedig a felek szeretet kapcsolatában, azt a küldetését, ami viszont normatív bibliai üzenet.

« Mi az, amit ki kell bírni napjainkban egy házasságnak? Mik azok pontok amire érdemes lehet odafigyelni? »

Azt gondolom, amik általában igazak a mai világban az emberi kapcsolatok erősségeire, gyengeségeire azok a házasságra fokozottan érvényesek. Hiszen a házasságot hagyományosan mégis egy olyan kapcsolatnak tekintjük, amit optimális esetben egy örök kapcsolatnak szán az ember. És nyilván ezért ennek a megőrzéséért, még ha nem is hívó az ember, akkor is igyekszik a lehető legtöbbet megtenni. És amikor eljön a pillanat, hogy úgy érzi, ez nem tartható fenn tovább, akkor ezt a legtöbbet egy súlyos veszteségként élék meg. Tehát azt gondolom, hogy a házasságon az egész mai posztmodern társadalom kicsit tesztelhető. Megfigyelhető a házasságban is az a tendencia, ami jellemzi a mai embert, hogy összességében kevésbé közösség szemléletű, sokkal individualistábbak vagyunk, mint pár évtizeddel vagy pár száz évvel ezelőtt. Az ember nem egy közösség tagjaként definiálja magát, legyen az a nemzet, legyen az egyház, legyen az a család, hanem individuumként. Az önmaga boldogságát, önmaga kiteljesedését keresi mindezekelőtt, és ezekhez keres szövetségeseket és támaszt. A házasságban természetesen lehetőség van – és nem jó az a házasság, amelyik nem nyújt lehetőséget – arra, hogy az egyén is kiteljesedjen, de mégiscsak egy eklektikus példája annak, hogy a házasságban egy önmagunkon túlmutató célt

szolgálunk együtt. Ha csak önmagunkat szolgáljuk, széthasad a kapcsolat. Meg kell találnunk azt a közös célt, amihez mindkét fél alá tudja rendelni magát és ez egy stabilitást jelent a kapcsolatnak. Az emberi kapcsolat valójában egy hármas fonat, hármas fonál összefogásából áll elő. Két fél alkotja, de mégis egy harmadik szál is bele van fonva ebbe a kapcsolatba. Természetesen ez a harmadik fonál maga az Isten, maga az isteni norma, maga az isteni szeretet parancsolat. Hogyha ez nincs beleszőve két ember kapcsolatába, akkor az sokkal sérülékenyebb és talán nehezebben állja ki ezeket a kívülről vagy belülről érkező kísértéseket.

« A Biblia milyen útmutatást, tanácsot ad arra vonatkozóan, hogy hogyan lehet megvédelmezni egy házasságot? »

Jézus Krisztus azt mondja, hogy szeresd az Istent és szeresd felebarátodat, mint magadat, illetve tudj megbocsátani. Azt gondolom, hogy minden emberi kapcsolatnak ez az alapja, és ez tud tartósságot biztosítani egy emberi kapcsolatnak. A házasságra pedig fokozottan igaz ez. Hogyha a másikat legalább úgy tudjuk szeretni és becsülni, mint önmagunkat, hogyha a házasságban a másik javát, boldogságát, kiteljesedését legalább annyira tudjuk keresni, szolgálni, vagy legalább elfogadni, hogy időnként a másik fél kiteljesedésének van itt az ideje, és ha a sérelmeken a konfliktusokon azzal a szerető megbocsátással tudunk felülemelkedni, amire Jézus Krisztus tanít bennünket, akkor jó alapokon van a kapcsolatunk.

« Emeljünk, ki még egy házasságot a Bibliából. Ádámmal és Évával kezdtünk. »

Például Ábrahámnak és Sárának a házasságát, amiről viszonylag keveset tudunk, de azt tudjuk, hogy egy hosszú kapcsolat volt, és azt tudjuk, hogy egy különleges próbával terhelte meg Isten ezt a házasságot, ez pedig a meddőség terhe. Ez azt hiszem, hogy ma is minden család számára és minden házaspár számára nagyon nagy konfliktus és nagyon nagy dilemma, hogyha a várt gyermekáldás késik, vagy esetleg elmarad, még ha a mai világban nyilván az orvosi lehetőségek gazdagabbak is, mint mondjuk az ókorban voltak. De az, hogy ez megterhelhet egy kapcsolatot, azt hiszem, nem kell részletezni sem bizonyítani. Ábrahám és Sára házassága nagyon szépen mutatja azt, hogy ennek a keresztnek, ennek a tehernek ellenére hogyan tudott a férj és a felesége egymáshoz hűséges maradni. Hogyan tudták segíteni egymást ezen a kapcsolaton. Igen, benne van a bibliai történetben az is, hogy Isten ígéretében megfáradva a reménykedésben megfáradva, hogyan tévedtek emberi utakra, hogy na, majd ők megoldják ezt a problémát egy örökbefogadással vagy más úton, de végül is mégiscsak egymás mellett kitartva elnyerték az Isten áldását, és végül megszülethetett az az Izsák, az a fiú, akire emberi remény szerint már nem volt kilátás.

(Az **Európa Rádióban** elhangzott
Tóth Emese interjúja nyomán
szerkesztette **H.M.B. és Cs.B.**)

TÖRTÉNET ÉS RECEPT

VIOLA JUDIT & FIAI

BODROG-PARTI
ATHÉN

A levegő tele volt tavaszi illatokkal, a szellő körbesimogatta a még kopáran nyújtózkodó bokrok ágait, rálelt az egyre erősebben domborodó rügyekre, majd egy pillanatra megpihent a folyó medrében. A Bodrog határozottan és sebesen sietett, mintha látná a nagy folyót, mint elérendő célt. A vízállás magas volt, látszott, hogy ahonnan jön, már erőteljesen megkezdődött az olvadás. Haragosan sodorta magával az útja során elkapott ágakat, tavalyi leveleket, mint ahogy takarításba belefeledkezett elszánt háziasszony söpri a szemetet. A nap reggel óta erőlködött, hogy kibújjon a felhőtakaró alól és most egyszerre sikerült neki. Kibőjtölte a megfelelő pillanatot, és teljes fényével beragyogta a vidéket. Aranyba borította a várat, ott, ahol fehérre voltak a falai meszelve, valósággal vakította a szemet. A füves domboldal zöldje is megélénkült, az eddig hangfogóval tavaszt jelző cinkék is felbátorodtak és teljes erővel adták a szopránt a vadgerlék kórusához. A városka lakói nem értek rá gyönyörködni a tájban és a pillanat varázsát sem igen vették észre, mert mindenki sietett a dolga után. Csak a folyóval párhuzamos úton sétálgató két idős úr állt meg és szemlélte a mindkettőjük szívének kedves látványt. Egyikük magas, vékony, kissé már meggörbült természetével egy csontfogantyús botra támaszkodva szemlélte a várat, balkezeivel ellenzőt tartott a szeme elé.

A másik gömbölyű, köpcös alakjával, tekintélyes pocakjával, mosolygós arcával egy békeidőkbeli marhahúskonzervet hirdető plakát alakjára emlékeztetett. Egy futó pillantással elintézte a látványt és az út másik oldalán álló vendéglő nyitott ajtajára vetett vágyakozó pillantásokat, ahol a pincér a falhoz támaszkodva sütette magát a bágyadt napfényben.

• Igen, valóban nagyon szép, de lassan dél lesz és már vár az ebéd. Érzem is az illatát: bableves lesz és valami tészta, talán fánk, vagy túrós batyu – szimatolt bele a levegőbe.

• Ó, Boldikám, elképesztően földhöz ragadt tudsz lenni – koppantotta botját az aszfalthoz társa és barátja, majd szánakozó, de szeretettel teli pillantással nézett le rá.

Több mint ötven éve ismerték egymást, padtársak voltak annak idején a debreceni kollégiumban. Úgy nevezték őket, hogy a háromkirályok, mert Gáspár mellett, aki pataki származású volt, még egy Menyhért is járt az osztályba. Őt ugyan eltanácsolták a patinás gimnáziumból, de a név rajta ragadt a két elválaszthatatlan baráton.

• Itt ragyog előttünk ez a szépséges város és te csak a hasadra tudsz gondolni – feddte meg Boros Gáspár nyugalmazott latin és görög szakos tanár a barátját. – **Emlékezz, mit mondott volna Cézár tanár úr!**

• Na mit? – vont a vállát Szabó Boldizsár, aki Debrecenben született és csak a szerelem vihette rá, hogy elhagyja a cívisvárost, a páros kolbász, a béles és a híres töltött káposzta otthonát és Patakra költözzön.

• Azt, hogy menthetetlenül földhöz ragadt vagy és leszel, és még azt is hozzátette volna: oh, Dies immortales.

• Tényleg ez volt a szava járása – kuncogott fel gömbölyű barátja – **mindig a halhatatlan isteneket emlegette, ami egy egyházi intézményben tán nem is volt helyes. Szép, szép ez a hely, de csak egy porba ragadt kisváros, nem tudom mit vagy úgy oda érte.**

• Hát nem érzed a hely varázsát? Az évszázadok, a gazdag történelmi múlt szinte minden kövéből sugárzik. Az Árpád-házi királyok emléke, Szent Erzsébet, a vezérek, a Rákócziak, Lorántffy Zsuzsánna, a Kollégium! Ez itt barátom a magyar kultúra melegágya, a Bodrog- parti Athén – tárta szét karjai, még a botjáról is megfeledkezve valóságos eksztázisban Gáspár.

• Bodrog- parti Athén! Ki találta ki ezt a badarságot? Mire fel? – fortyant fel Boldi, miközben határozott léptekkel elindult az étterem felé, ahol minden hétköznap együtt ették – két özvegyember – a napi menü fogásait.

Gáspár kénytelen volt utána indulni, mert folytatni akarta az eszmecsserét.

• Nem tudom, ki ötlötte ki, de nagyon találó. Itt is van víz, egy gyönyörű vár, ősi iskola, amely csak úgy sugározza még ma is a klasszikus műveltséget. A görög-római kultúra szinte átítatja a falakat és igenis, biztos vagyok benne, hogy az itteni diákok sokkal fogékonyabbak a görög és a latin nyelvre, mint az ország más helyén.

Mire idáig jutott, már benn is voltak a vendéglő nagytermében és lezötytyentek az ablak melletti, megszokott asztalukhoz. A pincér már hozta is a szokásos egy-egy pohár illatos fehérbort, ami az egyik környékbeli pincészetből került a söntésbe. Boldizsár megforgatta a pohárban a bort, majd fejcsóválva megszólalt.

• Már ne haragudj, de badarságot állítasz. Elragadott a lokálpatriotizmus! Az tud jól görögül meg latinul, aki elég okos és odaszánja magát. Nem a hely szelleme teszi, még csak nem is a professzorok, hanem a diákok észbeli és szívbeli képztetése és mindenek felett a szorgalom – öblögette meg a száját egy korty hárslevelűvel és a poharat határozott mozdulattal tette az asztalra.

Gáspár ideges lett és megfájdult a gyomra is, ezért gúnyosan elmosolyodott:

• Én azt mondom, te, te debreceni aparitor, hogy ha egy évig próbálkozol, akkor se tudod lefordítani, amit én eléd teszek, mert nem vagy pataki.

• Nem-e?

• Nem! Fogadjunk!

• Rendben! Kérem a szöveget!

• Holnapra meg is kapod – jött a válasz.

Egész ebéd alatt nem szóltak többet. Az ajtóban sietősen elbúcsúztak és mindenki sietett hazafelé. Boldizsár egyenesen a nagykönyvtárba ment és egy jó óra múlva tekintélyes könyvcsomaggal a hóna alatt távozott. Gáspár pedig otthon kereste a megfelelően nehéz és szerinte megfejthetetlen szöveget. Még aznap este elsétált barátja házához és a postaládába beejtette két görög étel receptjét, ami ráadásul újjörögül volt írva. Kaján mosollyal az arcán távozott és mielőtt bezárta volna maga után a kertkaput, megelégedetten még jó nagyot szippantott a számára oly kedves és „klasszikus” levegőből.

Eltelt néhány hét, de egyikük se hozta szóba a fogadást. Csak néha vetettek fürkésző pillantásokat egymásra, de kerülték a témát. Eljött a nagyhét, és amikor kijöttek a templomból, Boldizsár odafordult Gáspárhoz.

• **Még nem vagyok készen a dologgal, de nemsokára remélem, mindennel elkészülök. Meghívlak húsvét másodnapjára ebédre, és akkor mindent megbeszélünk. Jó?** – mosolygott fel hórihorgas padtársára.

• **Jó, a bort én viszem** – intett búcsút Gazsi és kopogó botjára támaszkodva hazaindult. Furdalta a lelkét egy kicsit, hogy ilyen nehéz feladatot adott. Nem volt tisztességes dolog, meg nem is volt igazam – ismerte be önmagának sajnálkozva.

Az ünnep másnapján, a díszesen terített asztalon két-nyelvű kártya fogadta, rajta a menü és ott illatozott a citromos **görög leves és az oregánóval fűszerezett olívás csirke**.

A két jóbarát együtt fogyasztotta el az illatos ebédet. Gáspár a kártyán lévő írást olvasva elégedetten állapította, hogy öreg barátja pontos és precíz fordításánál csak főztje sikerült jobban.

RIZSES CITROMLEVES (AVGOLEMONO CHORIS KOTOPULO)

HOZZÁVALÓK: • 1 citrom leve • 20 dkg rizs • 1,5 l alaplé • 2 tojássárgája • só • őrölt bors

Az alaplében megfőzzük a rizst, a tojások sárgáját habosra keverjük a citrom levével, sóval borssal ízesítjük, majd hőkiegyenlítéssel a leveshez keverjük. Apróra vágott újhagymával díszítjük és megesszük, gondolva arra, hogy egyszer a böjt is véget ér.

MEGJEGYZÉS: Ha nincs alaplé, maradék szárnyas húsleves is jó, ekkor szedjük le a zsírt. Ha bátrak és autentikusak akarunk lenni, akkor a citrommal kihabosított tojássárgáját négy tányérba osztjuk és úgy szedjük rá a forró levest.

ATHÉNI ZÖLDSÉGES CSIRKECOMB

(KOTOPULO ATENAS ME LACHANIKA)

Hozzávalók: • 1 nagy lilahagyma • 2 közepes cukkini • 1 nagy pritaminpaprika • 2 közepes paradicsom • 8 csirke felsőcombfilé • 2 gerezd fokhagyma paszírozva • két marék olívbogyó • 200 g feta sajt kockázva • egy egész citrom • ízlés szerint olívaolaj • só • bors • szárított oregánó

A csirkecombokat sózzuk, borsozzuk, megszórjuk szárított oregánóval, a zöldségeket közel azonos méretűre kockázzuk, majd a tepsi aljába szórjuk, ráfacsarjuk az egy citrom levét, olívaolajat lötytyintünk rá, sózzuk, borsozzuk, rádobjuk az áttört fokhagymát és összeforgatjuk. A tetejére ültetjük a csirkecombokat, olívbogyóval és fetával megszórjuk. 220 fokban közepes rácson készre sütjük.

A salátához valót ízlés szerint összevágjuk, majd az olívaolajat, a citromlével, sóval és oregánóval egy befőttessüvegbe tesszük és alaposan összerázzuk, majd a salátára öntjük, a végén fetával megszórjuk.

Hozzávalók: • 2 szívsaláta • 4 újhagyma • 1 csokor kapor • 1 csokor menta • 150 g kockázott feta sajt • 1 citrom leve • só • egy teáskanál szárított oregánó • 100 ml extraszűz olívaolaj

ZÖLDSALÁTA (MAROULOSALATA)

MEGJEGYZÉS: Itt is érvényes az „ahány ház, annyi szokás” elv, tájegységenként eltérő a zöldségek aránya és fajtája, ugyanakkor a minőségben nem érdemes alkut kötni. Minél finomabb a zöldség nyersen, annál biztosabbak lehetünk abban, hogy az ételünk, a főzési folyamat végén is finom lesz. Igaz ez a húsról és az olívaolajra is, habár itt a hús nyersen való megkóstolását nem javasoljuk. Mi a receptben bőr nélküli csirkecombfilét használtunk, de lehet bőros, lehet egész, és húsvét lévén báránnal vagy nyúlal is tökéletes lesz az étel.

**Számomra az élő ige azt jelenti, hogy az egyház az nem a templom,
nem egy statikus valami, hanem történet és erő és esemény.**

Marozsák Dániel lp. • Sajószentpéter-Nagytemplom

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
— 2024 —

Döbrentey Ildikó

A TITKOK A TITKA

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisnyúl, úgy hívták, hogy Zöldfülű. Tavasszal született, és még semmit sem értett a világból. Ugrándozott a patakparton, és fűtől-fától, repülő madártól kérdezgette:

**Mit fecseg a fürge patak?
Éjjel a hold miért dagad?
Miért hajnalban ébred a nap?
Gomba fején mért van kalap?
Mért virágos lent a völgy?
Két fülecském miért zöld?**

Susogtak a füvek, zúgtak a fák, búgtak a madarak. Zöldfülű szeretne volna érteni, hogy mit mondanak, hegyezte is a fülét, de hiába:

**Nem értem, nem értem!
Zöld fülemmel nem értem,
hogy mit sűg-bűg-zűg nekem a világ!
Mit fecseg a fürge patak?
Éjjel a hold miért dagad?
Mért virágos lent a völgy?
Két fülecském miért zöld?**

Lefutott a völgybe, és meghempergett a virágokban. A sok virágportól olyan sárga lett a füle, mint a csurrantott méz.

- Sárga füllel jobban értem? - nézett körül.

Hegyezte a sárga fülét. Ám akárhogy hegyezte, sárga füllel sem értette, hogy mit sűgnak a füvek, mit zűgnak a fák, mit búgnak a madarak.

Így telt el a tavasz. A kisnyúl füléről lekopott a sárga virágpor. Közben megtanulta, hogy merre találja a legédesebb ennivaló gyökeret és a legtisztább innivaló vizet. Megtanulta, hogy a nap minden hajnalban fölkel, és minden este lenyugszik. Hogy a hold előbb dagad, aztán elfogy, s ha elfogyott, újra dagad. Hogy a gomba

kalapja alatt apró magok ülnek, s ha szétszórja őket a szél, a magokból új gombák születnek.

Egy meleg nyári napon Zöldfülű hiába ment a patakhoz: egy korty vizet sem talált benne. Ugrándozott a parton, és fűtől-fától, repülő madártól kérdezgette:

**Hová tűnt a fürge patak?
Mért tűz ily forrón a nap?
Mért szamócás lent a völgy?
Két fülecském miért zöld?**

Susogtak a füvek, zúgtak a fák, búgtak a madarak.

- *Nem értem, nem értem! Zöld fülemmel nem értem, hogy mit súg-búg-zúg nekem a világ!* - kesergett Zöldfülű.

Lefutott a völgybe, és belehempergett a szamóca-ba. Olyan piros lett a füle, mint a hajnalpír.

- *Piros füllel jobban értem?* - nézett körül.

Hegyezte a piros fülét. Ám akárhogy hegyezte, piros füllel sem értette, hogy mit súgnak a füvek, mit zúgnak a fák, mit búgnak a madarak. Így telt el a nyár. A kisnyúl füléről lekopott a piros szamócalé. Közben megtanulta, hogy az erdőben barátok is vannak, meg ellenségek is. Hogy a napsütéstől gyümölcs édesedik a fák, és bogyó érik a bokrokon. Hogy a nagy forróság után nagy esők jönnek, s akkor újra megtelik vízzel a patakmeder. Egy őszi napon, mikor Zöldfülű úgy érezte, hogy már-már mindent tud, belenézett a patak vizébe és azt kérdezte.

**Honnét jön a fürge patak?
Mi lesz, hogyha nem süt a nap?
Miért sárgult meg lent a völgy?
Két fülecském miért zöld?**

Hirtelen megzörrent mellette a bokor, és egy bóbítás madár röppent fel róla.

- *Kövess, kövess Zöldfülű!* - búgta.

- *Értem, mit búg a madár!* - ugrott nagyot a kisnyúl. - *Zöld fülemmel értem, hogy engem szólít!* - s boldogan eredt a madár nyomába.

Amerre elhaladtak, mindenütt suttogó füvek és zúgó fák kívántak jó utat nekik.

- *Értem, mit súgnak a füvek, mit zúgnak a fák!* - ujjongott Zöldfülű. - *Zöldfülemmel értem, hogy jó utat kívánnak nekünk!*

A víz folyásával szemben haladtak. Elöl repült a bóbítás, utána ugrabugrált Zöldfülű. A bóbítás végül leszállt egy bokor ágára:

- *Most megmutatom neked a titkok titkát!* - búgta. Zöldfülű hegyezte a fülét, és körbelesett:

-...A titkok titkát?!...
de nem látott mást, csak egy mohos sziklát. A szikla tövében víz bugyogott fel a földből. Eltűnt a patak.

- *Miért ér véget itt a patak?* - kérdezte csalódottan.

- *Nem ér véget! Itt kezdődik!*

- *Mi az a kicsi bugyogás?*

- *Az a bugyogás a titkok titka: a forrás!*

Erre már jobban odanézett Zöldfülű. Nézte a csöpp, fölbuggyanó vizet, és hallgatta a bóbítás búgását.

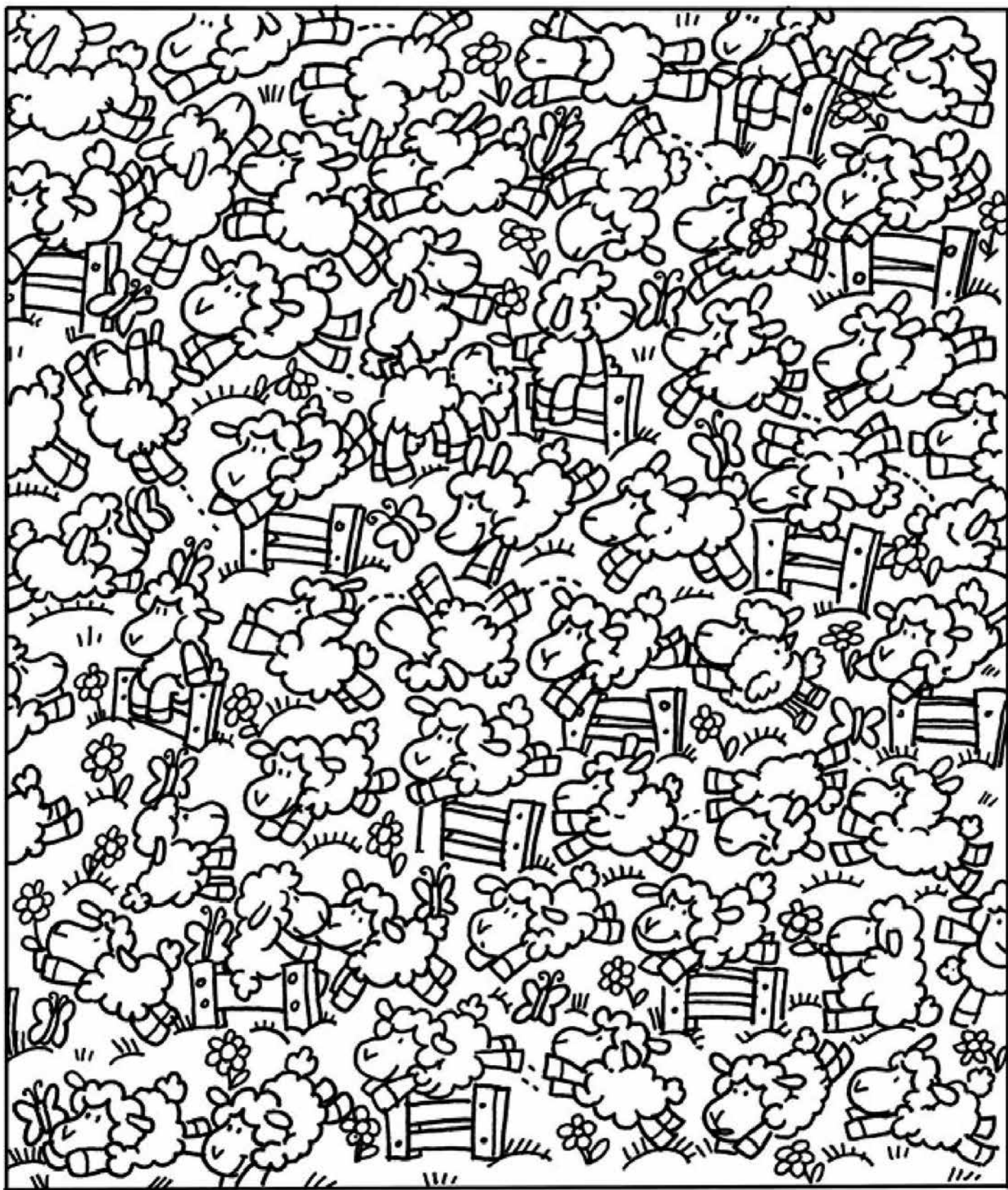
- *A titkok titka, hogy minden lesz valamiből, és mindenből lesz újra valami. Az éjszakából lesz a nappal, s a nappalból lesz az éjszaka. A tavaszból lesz a nyár, a nyárból az ősz, s az őszből is lesz valami: a tél!*

- *A tél* - bólintott a kisnyúl

Ott álltak a forrásnál sokáig. A bóbítás búgott, a kisnyúl bólogatott. És egyik bólintásnál úgy látta, hogy előrekonyuló fülecskéje nem zöld többé, hanem éppolyan szürke és selymes, mint amilyen az öreg, nagy nyulaké szokott lenni.

KERESD A BÁRÁNYOK KÖZÖTT A CSIRKÉT

<http://onderwijsenzovoort.blogspot.com/2017/03/3575-zoekstarters-fin-chick.html?sper=pi>

TALÁLD MEG AZ ELREJETETT TÁRGYAKAT

<https://onestone.com/products/jesus-has-risen-hidden-picture-activity-book>

Találd meg az elrejetett tárgyakat: • furulya • esernyő • olló • alma • kanál
• gekkó • strandlabda • gitár • madár • gyertya • E betű • ceruza

TALÁLD MEG A 8 KÜLÖNBSÉGET A KÉT KÉP KÖZÖTT!

Feltámadt!

VIRÁGVASÁRNAPTÓL HÚSVÉTIG

ÜNNEPI KOPOGTATÓ

KÉSZÍTETTE: ZÁHORSZKI-HANGÓ VIOLA

HOZZÁVALÓK:

- kör alakú falap (25 cm átmérőjű) • fakeszt • különböző művirágok • indigó papír
- akrilfesték (tetszőleges színű) • szalag • olló • ecset • melegragasztó • juta kötőzsinór
- rövid led fényfüzér

1. Ragasszunk a falap hátuljára egy rövid szalagot, melegragasztóval. Választhatunk bármilyen színt, de fontos, hogy jól ragasszuk meg, mert ez fogja tartani az egész kopogtatót.

2. A következő lépéshez szükségünk lesz a sablonra. Vágjuk körbe, majd az indigó papír segítségével másoljuk át a falapra a feliratot.

3. A lenyomatot egy vékony ecsettel és tetszőlegesszínű festékkel átfestjük, majd hagyjuk megszáradni (az akrilfesték néhány perc alatt megszárad).

Tipp: Ha lefénymásolod az újságból a sablont, egyszerűen körbe tudod vágni és át tudod rajzolni.

4. Ezután ráragasztjuk a kopogtató alapunkra a fakeresztet, majd egyesével a színes művirágokat. Tehetünk rá barkát, pálmaágra hasonló zöld növényeket és különböző tavaszi virágokat, így el is készült az ünnepi kopogtatónk, amin megjelenik a vasárnapi pálmaág, a nagypénteki kereszt és a húsvéti üres sziklasír.

H₂O az ÉLET
vize

**REFORMÁTUS BIZONYSÁGTÉTEL,
SÁTORALJAÚJHELY, KOSSUTH LAJOS TÉR
2024. MÁJUS 11. 13 ÓRA**

**2024
JÚNIUS 8.**

**TISZÁNINNENI REFORMÁTUS
GYÜLEKEZETEK TALÁLKOZÓJA**

**Sárospataki Kollégium udvara
2024. JÚNIUS 8. • 10 ÓRA**

Lelkesítő 5

CSALÁDI NAP

**2024
JÚLIUS
ABAÚJVÁR**

Abaúji Lelkesítő

06-30/424-89-82 | 06-30/639-29-39

Bátran(F)élni | Téli tábor a Tirekifivel

Mindenki fél valamitől. Van, aki a rovaroktól, van, aki a repüléstől, van, aki a repülő rovaroktól, nyilvános beszédétől, csúszómászóktól, magasságtól, mélységtől, bezártságtól, sötétségtől, egyedüllétől, betegségektől, haláltól, sikertelenségtől, elutasítástól, számonkérésektől, jövőtől. Ráadásul nem is vagyunk egyformák. Amíg egyikünk csak legyint és kiteszi szerencsétlen kicsi pókot a lakásból, a másikunk megdermed már az ízelt lábak látványának pusztá gondolatától is. A felsorolásnak talán soha nem is jutnánk a végére, legalábbis szinte minden napra juthat valami, ami gyomorgörcsöt okoz bennünk. Ráadásul az érzelmeink jönnek, magukkal ragadnak és nem eresztenek, akár szeretnénk, akár nem. A kérdés így nem az, hogy félünk-e vagy sem, hanem hogy mit kezdünk a félelmeinkkel?

Van egy keresztény mítosz, ami szerint a Bibliában 365 alkalommal szerepel a „**ne félj!**” bátorítás. Milyen szép gondolat: minden napra egy biztatás. De ha valaki megpróbál utána számolni, akkor szinonimákkal együtt is ennél kisebb szám jön ki. Ráadásul az idén szököév van, így eleve eggyel több biztatásra lenne szükség. Nekünk, akik részt vettünk a Tirekifi „**Bátran(f)élni!**” névre keresztelt téli táborában, csupán három napunk volt, hogy együtt kezdjünk valamit a félelmeinkkel.

Ahogy nem mi választjuk meg az érzéseinket, így azt sem, hogy mitől esünk kétségbe, úgy a szorongás sem válogat. Megtalál fiatal és időst, iskolást és ifjúsági munkást egyaránt. A hittanórákon gyakori téma a diákjaimmal szembeni elvárások miatt érzett frusztráció, a jövővel kapcsolatos bizonytalanság okozta szorongás. Az a félelem, hogy ha nem teljesítenek jól

már nagyon korán, a gimnázium kezdetén, akkor majd nem veszik fel őket az egyetemre, nem is lesz belőlük semmi. Ez a jövőkép persze nem motivációként hat rájuk, hanem egyre több feszültséget szül bennük, amivel egyre nehezebb megbirkózniuk.

Jézus a hegyi beszédben, a fő prédikációjában foglalkozik a félelemmel, rámutatva arra, hogy a bizonytalanság miatt érzett aggodás nem csak ma, hanem minden korban megnehezítette az ember életét. Ha ő ilyen fontosnak tartotta a témát, akkor mi is bátran beszélhetünk arról, ami nyomaszt minket. Nem mi döntjük el, hogy mitől félünk, hogy mikor félünk. A szorongás reakció, amivel reagálunk egy vélt vagy valós helyzetre. A szorongás a normális emberi működés része. Maga Jézus is rettegett a Gecsemáné-kertben, annak ellenére

és éppen azért, mert tudta, hogy mi vár majd rá. Éppen ezért volt fontos a tábor elején tudatosítani mindenkiben: **nem te vagy a hibás, ha félsz.** Nem vagy rossz ember, nem vagy rossz keresztény azért, mert a szorongás a hatalmába tud keríteni.

Ez a felszabadító gondolat volt az első sarkalatos pont a tábor során, ami a további beszélgetéseinket meghatározta. Sőt, még a tábor után két héttel is ezt hozták fel elsőként a fiataljaink, amikor az élményeikről kérdeztük őket.

Egy ilyen tábor ereje a közösségben rejlik. Az együtt töltött idő alatt a fiataljaink megtapasztalhatták, hogy nincsenek egyedül a problémáikkal, a félelmeikkel, szorongásaikkal. A kiscsoportos beszélgetések során láthatták, hogy a többieknek is ugyan azokkal a nehézségekkel kell megküzdeniük,

mint nekik. Egymás történeteiből, korábbi tapasztalataiból, megoldási mechanizmusaikból épülhettek. Olyan lehetőség volt ez, ami csak kevesüknek adatik meg a hétköznapi életben. Sokuknak nincsen olyan kortárs közössége, amit rendszeresen tudnának látogatni, ahol hozzájuk hasonló fiatalok hasonló problémáival közösen vehetnék fel a küzdelmet.

Természetesen egy ilyen hétvége kevés ahhoz, hogy minden problémát megoldjon és nem is ez volt a cél. Arra viszont elegendő volt, hogy megváltozzon a résztvevőknek a félelmeikhez való viszonyulása. Ez a tábor is egy folyamatnak a kezdete csupán, aminek nem szabad, hogy vége legyen a kiscsoportos beszélgetésekkel és a hazautazással. A lehetőséget viszont megadta ahhoz, hogy mindenki a saját tempójában folytassa a téma feldolgozását.

Számomra a legnagyobb élmény a szombat esti dicsőítés volt. Ha valaki csak erre a fél órára jött volna közénk, akkor is láthatta volna, hogy mi volt a hétvége célja. A fiataljainknak tartott alkalmak egyik nagy nehézsége a közös éneklés. Nincsenek hozzászokva a közös énekléshez, így sokkal komfortosabban érzik magukat, ha a dicsőítést csendben hallgatják, mint valami előadást. Most sem volt ez másként. Az első alkalomtól figyeltem a reakciókat. Péntek este a többségnél csönd. Szombat reggel a többségnél csönd. Azonban szombat este valami megváltozott. Az énekek illeszkedtek a tábor tematikájához, és ahogy haladtunk előre, úgy kezdtek el egyre többen és egyre bátrabban énekelni. A végére nem volt olyan, akit ne ragadott volna magával a dicsőítés hangulata.

Nem tudom, hány alkalommal olvasható a Bibliában a „**ne félj!**”. De ha csupán egy helyen olvasnánk Jézus szájából, az az egy alkalom is elég kellene, hogy legyen. Mert Isten Úr, nem csak a múltban és a jelenben, hanem a jövőben is. A biztatás pedig személyesen nekünk szól ma is, a legnagyobb kétségek idején is: „**Bízzatok, én vagyok, ne féljete!**”

Fórizs István | Sárospatakon végzett lelkipásztor

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
2024

**Számomra az élő ige állandóság.
Isten olyan örök érvényű igazsága,
ami átível korokon, embereken.
Teszi a dolgát akkor is, ha én alkalmatlan
vagyok a szólásra vagy a befogadásra.
Megváltoztatja azt, aki nyitott szívvel
kutatja, szó szerint életre kelti.**

Fórizs István lp. • Tirekifi

REFISZ TéliTalija

A Református Fiatalok Szövetsége (REFISZ) február első hétvégéjén, Hegyek és Völgyek címmel rendezte meg téli konferenciáját a TéliTalit. Pénteken este Pásztor Dániel püspök úr köszöntötte igével a fiatalokat, majd a 190 résztvevő, 15 kiscsoportban kezdte meg az ismerkedést, mely zsíroskenyerezés-teázás, társasjátékos programon tovább folytatódott.

Szombat reggel a népes csapat 4 áhítat forma (egyéni csendesség, dicsőítés, csönd- és vezetett imagyakorlat) közül választhatott a reggeli elcsendesedésre, melynek alapigéje mind a négy csoportban a 42. zsoltár volt.

Reggelit követően Istent dicséretével telt meg a Lévy tornaterme, majd a hétvége első főelőadása (*Hol van Isten a hegyek és völgyek között?*) következett. Sóskúti Zoltán református lelkipásztor Mt 1,23 igéversre alapozva, sok-sok képen és példán beszélt Isten közelségéről, megengedve azt is, amikor nem érezzük, nem tapasztaljuk az Ő jelenlétét. Ilyenkor szabad elbizonytalanodni, úgy érezni, hogy Isten késik vagy nincs velünk, majd megküzdeni azzal, hogy ennek ellenére is velünk, felettünk és bennünk él.

Gondolatébresztő előadás arra is kitért, hogy olykor magunk vagy mások csúcsairól idővel kiderül, hogy völgy volt; de az is megtörténhet, hogy valami, ami völgynek, nehéznek, kudarcnak indult, hegygé lett, mert átformált, változtatott, érettebbé tett minket.

Személyes, bátorító példák következtek arról, hogy milyen fontos beleállni, benne maradni, végig menni a völgy *(életünk nehéz)* szakaszában. „Ha az a pofon kimarad az életemből, ma nem az vagyok, aki most itt áll”- mondta az előadó. Arról is szó esett, sokunknak nem is feltétlen a mélységben, hanem a magasságban nehéz hútni Istenhez.

Az előadó személye, hiteles példái, vicces illusztrációi miatt a hallgatók figyelmét sikerült végig fenntartani, amit mi sem támaszthatna alá jobban mint a fiatalok véleménye, miszerint: „rövidnek érezték” az előadást.

A főelőadás témáit korosztályokra bontott kiscsoportokban tettük még személyesebbé, átdolgozhatóvá. Az általam vezetett kiscsoportot 25-27 éves fiatal felnőttek alkották. Ma is hálásan gondolok a légkörre, ahol az államvizsga, munkahelykeresés, párválasztás sikereinek és mélységeinek megosztása és egymás támogatása törtenhetett.

Ebéd után a délutáni programok változatos lehetőségei várták a résztvevőket. Voltak, akik szabadulószerződés programot választottak, voltak olyanok, akik sportolni vagy sétálni indultak és többen az alváshiányukat próbálták pótolni.

A hosszúnak mondható szabadidő után egy bizonyágtétel következett, majd a vacsora után folytatódott az előadás, melynek címe: Hogy van Isten a mélységben és magasságban? A főelőadó a hallgatókat bevonva arra kereste a választ, hogy miért vannak mélységek és magasságok. Van, amikor úgy érezzük Isten büntetése miatt kerülünk mélységbe, ugyanakkor olykor a rossz döntésünk következtén kerülünk mélységbe. Van, hogy ki vagyunk téve mások gonoszságának és nem ritkán a világ változásai rengetik meg életünket. És igen a mélység oka lehet az is, amikor Isten teszi próbára hűségünket, elkötelezettségünket. Felszabadító volt hallani, hogy a meg nem értés szakaszában belefér ha haragszunk. Ugyanakkor egy egészséges istenképpel, érett istenkapcsolattal a próbák között, vagy próbákra visszanézve felismerhetjük Isten minket, világot szerető tervét, még akkor is ha a mélység előtt vagy közben ebből a tervből semmi nem volt látható. Ez a folyamat azonban hosszú és küzdelmes.

Szombat esti program után többen a dicsőítést választották, mások folytatták a társasozást, megint mások „csak” beszélgettek.

Vasárnap reggel kiscsoportban, majd egy felemelő, úr-vacsorával egybekötött istentiszteleten vettünk részt. Az alkalom végén, szokás szerint egy igés kártyát kaptunk. Az Élő Ige évének a kezdetén Isten szava megszólított.

„Mert azt tartom, hogy a jelen szenvedései nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, amely láthatóvá lesz rajtunk” Róma 8, 18

★ **Hála** ★

Anda Judit

A SZERETET szolgálat

**Beszélgetés Hajnal
Andrással**

A Tiszáninneni Református Egyházkerület több mint húsz éve foglalkozik a szociális szférából adódó feladatokkal, ennek egyik legfontosabb része a egyházkerület szeretetszolgálat, mely jelenleg hat egység szolgálatát és munkáját fogja össze. Ezen az éven szeretnénk az intézményrendszert közelebbről bemutatni. Első alkalommal a szeretetszolgálat jelenével foglalkozunk, így annak megbízott igazgatójával, Hajnal Andrással beszélgettünk.

« Családod nem lelkészi felmenőkkel rendelkezik, felmerül a kérdés: mi volt, ami elindított ezen a pályán? »

Egy pap volt a családban, de ő két p-vel írta a vezetéknevét. Van ennek egy komolytalan és egy igazán komoly sztorija is. Nem volt a családban lelkész, ennek ellenére már gyerekként megláttam ennek a hivatásnak a különlegességét. Elsőként a templom szépsége, sajátos misztériuma vonzott. Amikor a dédmamám *(akitől később a palástomat kaptam)* elvitt az istentiszteletre, jól éreztem magam a templomban. Tetszett a zöld színű barokk szószék és az orgona, aminek a homlokzatát középen angyal díszítette. Szóval igen korán azt mondtam otthon, hogy lelkész szeretnék lenni. Talán hét éves lehettem, amikor a nyári

meggymagozásnál befőttes raktunk be, és nagymamám kérdezte, hogy fogok-e majd ugyanígy segíteni neki ha már felnőtt leszek. Azt válaszoltam, hogy nem lesz rá időm, mert hétfőtől péntekig temetek, szombaton esketek, vasárnap pedig istentiszteleteket tartok.

Ez az érzés gyermekkoromban erősen jelen volt, még a játékokba is belefolyt. Testvéremet és a szomszéd kislányt összeadtam, a góré volt a templom, a lépcső a szószék. Volt persze kitérő, kamaszként inkább a csillagász pályán ötleteztem. Édesapám viccesen meg is jegyezte, hogy *„fiam, válassz már valami olyan szakmát, ami két lábbal a földön áll.”*

Gimnáziumi tanulmányaim végéhez közeledve nagyapám megbetegedett és a betegség nyomán távozott is az élők közül. Igazából ott és akkor szembesültem azzal, mekkora igazság rejlik a Heidelbergi Káté első kérdés-feleletében: *„nem a magamé vagyok.”* Onnantól a gyerekszívben megfogalmazódott vágy a felnőtt szívemben is megtalálta a helyét. Ekkor már tudtam, hogy ez lesz az én utam. Egy nyári tábor végén, pár héttel az évkezdés előtt a morzsaszedégetésnél az az ige jutott nekem, hogy *„a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt.”* Na és ez akkor felülírt minden kételyt és eseményt. Így kerültem Patakra.

« Miért Sárospatak? »

Debrecen közelebb volt hozzánk *(bár a kálvinista Róma sem volt a szomszédomban)*, de úgy éreztem jobb lesz, ha nem a távolság, inkább a szimpátia dönti el, hol tanulok. Akkor úgy gondoltam, hogy szépen megyünk és megnézzük az összes teológiát. Az őszi szünetben, amikor negyedéves gimnazista voltam, elsőnek Pataknak vettük az irányt. Amikor megláttam a várost, a kollégium patinás falait, már nem is akartam, s nem is mentem tovább. Megragadtam a fogadtatás. Bejelentkezés nélkül érkeztünk, ráadásul tanítási szünetben, amikor szinte sehol senki, hanem csak jöttünk nézelődni, érdeklődni, a fogadtatás mégis szívélyes, szeretetteljes volt. Kérdéseimre próbáltak választ adni és mindent, amit csak tudtak, megmutattak. Nem is voltam onnantól kezdve kíváncsi arra, hogy mi van Debrecenben, Pesten. Majd jött a nyílt nap, de a hatalmas havazás ellenére sem maradtunk otthon. Akkor tudatosan úgy érkeztem, hogy vittem magammal bizonyítványaim fénymásolatát. Börzsönyi rektor úrnak adtam át a papírjaimat, aki nem a jegyeimet, hanem azt figyelte, honnan is érkezem. Meg is jegyezte: *„ott születtem, ahol ön tanul.”*

« A sárospataki teológián volt olyan személy, aki segítette, aki személyével vagy akár élete példájával még közelebb tudott vinni a lelkipásztori hivatáshoz? »

Patakon már nem voltak kételyek bennem, és az ige, amit azon a tábori morzsaszedégetésen kaptam, annyira mélyen meghatározó volt, hogy újra és újra elő tudtam venni. Bármilyen nehéz helyzetem volt, ezzel mindig tudatosíthattam magamban, hogy nekem van egy ígéretem. Egy küldetésem, amit Isten bízott rám. A kérdésre felelve, azt gondolom nehéz kiemelni bárkit is, mert pont a sokszínűség tetszett igazán. Mert a pataki teológia padjaiban megannyi ember gazdag látásmódján keresztül érthettük meg és szívhattuk magunkba

a tudást, ami által lelkészekké váltunk. Ugyanakkor természetesen voltak szívemhez közelálló tanárok. Börzsönyi eszperes úrral már az első találkozásnál megvolt a tiszteletteljes szimpátia, míg Győri professzor úrban azt szerettem, hogy mindig volt egy olyan szemléltető példája, amivel rögtön megértettük, s a példán keresztül meg is jegyeztük a tananyag odatartozó részét. Persze a gyülekezeti lelkésem és a küldő gyülekezeteim is nagy hatással voltak rám, akikkel a teológiai évek alatt szoros kapcsolatot ápoltam.

« Küldő gyülekezetek?

Igen, abban megtiszteltetésben van részem, hogy két település, Tiszaszőlős és Tiszaszentimre egyházközségeit egyaránt küldő gyülekezetemként tarthatom számon. Szőlősen kereszteltek, itt konfirmáltam, a családom idősebb generációi itt laktak, mi viszont Szentimrén éltünk. A teológián, ha legáció során hazamentem, kézenfekvő volt mindkét helyen szolgálnom. Az ötödév végén elkészült palástomat a küldő gyülekezeteimben használtam először.

« Hajól tudom, közöttük nem csak legátusként szolgáltál, hanem kántorként is. Már a teológia előtt is foglalkoztál ezzel?

Nem, a kántori szolgálat a teológián töltött évek alatt jött. Az elmondható, hogy némi előképzettséggel azért rendelkeztem, mert a gimnázium mellett gitárórákra is jártam, zeneiskolai keretek között. Az imaterem újonnan elkészült Aquincum orgonája nagyon kecsegtette a fantáziámat. Tehát úgy kerültem Patakra, hogy gitározni tudtam, de billentyűs hangszerhez egyáltalán nem érttem. Adott volt a lehetőség, és a kötelező harmóniumjáték mellett szabadon választható módon az orgonájátékot is felvettem. Bundzik Timi nagyon sokat segített, úgyhogy egész hamar, már harmadéves koromra eljutottam arra a szintre, hogy a reggeli áhítatok kántori szolgálatába is besegíthettem. Így szolgáltam aztán otthon és segédlelkési évem során Hejőcsabán. Bár a hangszer olyan erősen összefonódott a szolgálatommal, hogy a teológián még azt gondoltam, majd az egyházzene irányába vezet az utam, végül aztán mégis a diakónia felé irányított az Úr. Bár a zene a feleségem és a hobbim révén mindig az életem része marad.

« Beszélgetésünk pont a Házasság Hetére esik, így kérdezem tőled, feleségeddel hol és hogyan ismerkedtél meg?

Legációban. Első éves voltam és jött a pünkösdi legátusi helyek választása. Ahogy közeledett hozzám a sor, sok hely gazdára talált, de Borsodgeszt és Vatta még mindig ott voltak. Az akkori szenior, Pallagi Andi kérdezte ott mindenkitől: „ezt a párost senki nem akarja választani?” Így eldöntöttem, ha még szabad lesz ez a hely, mire sorra kerülök, akkor ma-

gamhoz veszem. Így is történt, majd Andi így tett: „jól fogod ott érezni magad.” Akkor és ott, 2007 pünkösdjén találkoztunk először a feleségemmel. Utána az akkori lelkész, Prókai Árpád több ízben felkért helyettesíteni. Mivel a feleségem Borsodgeszten és Vattán is kántor volt, kézenfekvőnek tűnt, hogy a szolgálati helyek közt hozzam és vigyem magammal. Így ismerkedtünk meg. Persze ez egy hosszú folyamat volt, de már azon a bizonyos pünkösdi legáción is feltűnt, hogy különlegesen vörös hajához milyen jól passzoló olajzöld ruhát viselt. Ma már három gyereket nevelünk, a zene pedig jelenünkben is fontos szerepet játszik.

« Így már nem is kérdés, hogyan lettél Borsodgeszt és Vatta egyházközségek lelkipásztora.

A feleségem révén, akinek az egész családja tősgyökeresen odavaló. Tizenegy éven át szolgáltam ezeken a településeken. Most már csak a vattai gyülekezet lelkipásztora vagyok, de nagyon fontos hely maradt számomra Borsodgeszt is. Most még van bennem egy fájón csonka érzés, mely nem tudom, el fog-e múlni. Mert úgy menni és istentiszteletet tartani Vattán, hogy utána nem indulok tovább Gesztre, nagyon furcsa.

« Itt elérkeztünk a diakónia szolgálat kérdéséhez, Borsodgeszthez fűződik életednek ez a fejezete?

A lelkipásztori szolgálat sokrétűségéből adódik életem ezen oldala, ugyanis Borsodgeszt egy apró, mindösszesen körülbelül 250 fő lakosú falu, aminek van egy bentlakásos idősothona. Ebből kifolyólag magától értetődőnek éreztem, ha van a szolgálati területemen egy intézmény, és igény a szolgálataimra, akkor ott kell lennem. Nem mint intézményi szolgálatot, hanem mint gyülekezetit fogtam fel. Szóval sokat bejártam az intézménybe. Ez jelentette a hitéleti alkalmak megtartását, beszélgetést a lakókkal és munkatársakkal. Sokat voltam ott, de tényleg nem éreztem azt, hogy ez diakónia volna, vagy hogy nekem bármi közöm lenne hivatalosan az intézményhez. Mint a lelkési szolgálat egy szeleteként fogtam fel és foglalkoztam vele. Évekkel később, amikor az akkori intézményvezető felkérése nyomán már hivatalos, heti négy órás mentálhigiénés munkatárs lettem az intézményben, egy szélesebb lehetőség nyílt előttem arra, hogy belelássak ebbe a szolgálatba. Itt vált számomra nyilvánvalóvá, hogy én ezt szeretem, illetve közel áll a szívemhez és ebben nekem helyem van. Majd anélkül, hogy mi erről beszéltünk volna a vezetővel, ő úgy gondolta, hogy nyugdíjba vonulása után engem ajánl az intézmény vezetésére. Intézményvezetőként megint egy másfajta, mégis ehhez szorosan kapcsolódó érdekes, szép szakmába kaptam betekintést, és persze tanultam meg hogyan is kell ezt csinálni. Fantasztikus csapattal dolgozhattam együtt,

ezalatt értem az intézményt és a Református Szeretetszolgálat egészét is.

« Jelenleg a volt integrált Diakóniai Központ, új nevén Tiszáninnyi Református Egyházkerület Szeretetszolgálatára megbízott, igazgatója vagy. Még ennek a feladatnak az elején vagy. Bizonyosan sok munka és sok akadály kerül az utadba, de mindezen felülmelkedve, ideális helyzetben mit látsz az intézményrendszer erősségének?

Tudni kell, hogy az egyházkerület szeretetszolgálatát öt bentlakásos intézménnyel, illetve a hatodikként egy nagy ellátotti létszámú egységgel, házi segítségnyújtással működik. Ezek szinte külön-külön, egyenként is működő- és életképes intézmények, ideális helyzetben viszont együtt igazán erősek. Egy közös belső-lelki küldetés tudattal, gondolkodásmóddal kialakulhat egy olyan egységes látás, ami példaértékűvé, kimagaslóvá teheti őket. Egységben az erő, szokták mondani. Egymással szoros kapcsolatban tudnak lenni, szakmai, gazdasági és nem utolsósorban lelki, hitéleti szempontból egyaránt. Ennek számos pozitív vetülete lehet és rengeteg potenciál rejlik benne. Mondok egy nagyon egyszerű, evidens, kézzelfogható példát: ha különböző beszerezési kategóriákat úgy viszünk egy partner felé, hogy egy ekkora hálózat ellátását kell biztosítani, úgy bizonyos kedvezményesebb ajánlatot kaphatunk, mintha egyetlen intézmény akarna náluk megrendelni. De a közös tudásbázist, szakmai alapokat is mondhatnám, melyek talán a példától is fontosabbak. Persze minden intézmény a maga módján más, és nem lehetséges univerzális válaszokat adni mindenre, teljes egyezés sosem lesz és nem is kell, hogy legyen. Helyi adottságokból adódó különbözőségek, akár anomáliák mindig lesznek, de pontosan ezekből lehetséges egy értékes tudásbázist létrehozni, a tapasztalatokat közkinccsé téve egymástól tanulni és tanítani.

« Mi az, ami szerinted ezt a fajta közös gondolkodást ideális állapotot elősegíthetné?

Azt gondolom, ennek a csapatmunka a legfontosabb alapja, amely mindig kompromisszumokon nyugszik, és ab-

ból nagyon sokra van szükség. Persze tudom, hogy a kompromisszum mindenkinek nehéz. Ismerem magamat, nekem sem könnyű. De azt hiszem, hogy addig, amíg ez nincs, addig közös cél sem lesz igazán. Amíg nem tanulunk meg mind valamit elengedni a sajátunkból, addig mellékágak is lesznek és a nehézségekből is több fog jutni. Engedni kell, hogy Szentlélek kimunkálja bennünk, amit Pál ír: „jussatok egyetértésre, életetek békességben, akkor a szeretet és a békesség Istene veletek lesz.”

« A névlegességről jut eszembe. Nem olyan régen strukturálisan és nevében is megváltozott az intézményrendszer. Akkor ez most diakónia vagy szeretetszolgálat?

Mindkét kifejezést szeretem, mert a maga helyén mindkettő fontos. A diakónia (mint szó) már csak azért is, mert egyházunk szakzsargonjának szerves része, ráadásul rendkívül gazdag tartalommal bír. Nekem a diakónia amellett, hogy benne rejlik a segítség, a felebarátról való gondoskodás esszenciája, párhuzamosan üzeni, hogy a cselekedetekkel is lehet hirdetni az evangéliumot. Sőt, a misszió végzése a diakóniától elválaszthatatlan. Ahol diakónia van, ott a tettek mellett hitnek, igének és imádságnak is lennie kell. A szeretetszolgálat ilyen mély üzenetet nem hordoz, ugyanakkor vitathatatlan, hogy a hétköznapi szóhasználat során sokkal kifejezőbb, magától értetődőbb. Ma a diakónia szó sajnos sokak számára teljesen ismeretlen, nem tudnak vele mit kezdeni. A szeretet és a szolgálat szavak párosából viszont jobban kiolvasható, kikövetkeztethető a küldetésünk rendkívülisége: helyt állni és segíteni a szükségét szenvedőnek.

Beszélgetésünk folyamán végig érezhető volt a tiszta és őszinte gondolkodás. Rövid idő alatt nyilvánvalóvá vált számomra, hogy Hajnal András pozitív életlátása Isten ígéretén és a belé vetett reményen alapszik, aki a szeretetszolgálatot az Istentől kapott elhívásként végzi az emberekért, a tőle telhető legnagyobb alázattal.

Csomós Balázs

Számomra az élő ige azt is jelenti, hogy abban a szívben, ahol befogadják, világosság van és nem sötétség, szeretet és nem szeretetlenség, megbocsátás és nem harag, alázat és nem alázatoskodás. Igazság és nem hazugság. Ott Ő minden mindenkiben, és nem én.

Vadnai Zoltán • missziói tanácsos

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
2024

1 A lélek lélegzetvétele és a varázs, amely átalakít

„Mert fény van minden tárgy fölött,
A fák ragyognak, mint a sark-körök.”

Nemes Nagy Ágnes: A tárgy fölött

”A művészet hatása az egészségre”

Most induló sorozatunk célja az, hogy bemutassuk, miként hatnak a különböző művészeti ágazatok a lelki egészségre. Ebben a részben röviden a művészet főbb hatásmechanizmusait mutatjuk be.

Hiszem, hogy motivációnk forrása a művészetre születésünktől fogva bennünk van. Kisgyermekként mindannyian alkotunk, alakítjuk belső világunkat. Firkálunk, festünk, rajzolunk, homokvárat építünk, életre keltjük játékainkat, megnyilvánulunk, amelyekben akarva-akaratlanul is elmesélünk magunkról valamit a világnak. Tesszük mindezt az önfeledtség mámorában, nem szorongunk, nem értékelünk, nem hajt bennünket a megfelelés kényszere, hanem belső indíttatásból, érzelmeink által vezérelve alkotunk. Bár felnőttkorra mindebből sok minden átalakul, mégis megőrizzük képességünket az alkotásra és a befogadásra, sőt, ha bajban vagyunk, a művészetet legyen az alkotás vagy befogadás, szándékosan is segítségül hívhatjuk, hogy belemerülve megnyugodjunk és feltöltekezzünk általa.

Az alkotásban az egész személyiségünk és valónk meg-

nyilvánul. Valaminek a létrehozása kifejezi énünket, belső tartalmainkat, gondolatainkat, feszültségeinket, érzelmeinket. Azzal, hogy megmutatjuk magunkat, „elmeséljük” saját történetünket, levezetődnek feszültségeink és szembe-sülhetünk önmagunkkal, ami megnyugvást hozhat a zaklatott lélek számára és megoldást kínálhat egy-egy felmerült problémára. Befogadás révén élményeket, érzéseket szerezhetünk magunkról, másokról, a környezetünkről, a világ látható és láthatatlan részéről. A művészet által, nem csupán önmagunkkal és környezetünkkel léphetünk kapcsolatba, hanem az érzéki tapasztalaton túli világgal, Istennel is, mert csak önmagunk és a világ megismerésén keresztül juthatunk el a világ fölé, és így, alkotásán keresztül ismerhetjük fel Őt, mindennek teremtményét, de csak az ajándéku kapott kegyelmi állapotban nyílik meg a szemünk, csak akkor leszünk képesek a világ szemlélésére, újraalkotására.

A tapasztalhatón túli világ talán legkönnyebben megragadható attribútuma maga a fény. A fény az isteni kinyilatkoztatás, a kozmikus teremtés, az élet, az üdvösség, a boldogság, az igazság, a hit, a lelki megvilágosodás, a tudás

jelképe, a velünk született energia, az életadó áramlás, a remény az Úr Jézus eljövételére. Ezért a feltámadás megjelenítéséhez gyakran társul fény, a mennyei fény, a világosság, ami azt jelzi, hogy a feltámadás más megvilágításba helyezi az egész mindenséget és az jelenti, hogy az élet bevilágítja az életünket. Ez erőt adhat mindannyiunknak az élet akaráshoz, a gyógyuláshoz.

A fény művészi eszköz is egyben, amellyel a különféle korok művészete a legkülönbözőbb módon igyekszik a transzcendenciához közelíteni.

A művészetet a kommunikáció egyik megjelenési formájaként is felfoghatjuk. Ennek alapján alkotóelemei az alkotó, az alkotás és a befogadó. A kifejezett lelki tartalmak a kommunikációs üzenetek, amelyek reflexiókat keltenek a másikban. Az alkotó a saját művén keresztül így jobban megérti magát, de a mű másokban is rezonanciát kelt. Ebben a párbeszédben Buda Béla (1939-2023) orvos, pszichiáter, pszichoterapeuta, addiktológus szerint olyan, gyakran megfogalmazhatatlan lelki tartalmak jelennek meg, amelyek részt vesznek a megbetegedésben és a gyógyulásban is.

A művészetekről már az ókortól azt tartják, hogy nemesítő, felemelő, gyógyító hatásuk van. De vajon miképpen hat a művészet az egészségre? Részben a feszültségcsökkentésen, a harmonizáción, a bevonódáson keresztül, részben biológiai-fiziológiai tényezőkön keresztül, részben a szimbólumokon, a lélek gazdagításán és a katarzison keresztül.

A katartikus hatás Arisztotelész szerint azáltal gyógyít, hogy megtisztít, ugyanakkor fel is emel, mégpedig úgy, hogy bemutatja a káros szenvedélyek pusztító hatását, így a befogadó az átélés során megszabadul az irigységtől, a gonoszságtól, a hatalomvágytól, a tisztátalan gyönyöröktől, valamint az egyéb lélekpusztító szenvedélyektől és érzelmektől.

Az arisztotelészi katarzis azonban nem csupán a megtisztulást, hanem a megtisztítást is jelenti. Ahogy a művész belevetíti alkotásaiba konfliktusait, úgy a műélvező is beleviszi a műbe saját konfliktusait. Így a mű alkalmat ad mind alkotójának, mind élvezőjének a felgyülemlett indulati feszültségek feloldására.

A művészi élmény, azon belül is különösen a zenei élmények testet-lelket átható katartikus varázsát Freund Tamás neurobiológus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke az örömrézetet okozó dopamin felszabadulásával magyarázza.

Egy műalkotás az esztétikai értéke mellett szimbólumokat is rejt magában. Mivel Carl Gustav Jung (1875-1961) pszichiáter, analitikus szerint a szimbólumok híd szerepet töltenek be a tudatos és a tudatalan tartalmak között, összekapcsolják fájdalmainkat és problémáinkat az emberiség fájdalmaival és problémáival. Ilyenkor úgy érezhetjük, hogy nem vagyunk egyedül a gondjainkkal, és kapaszkodót találhatunk a továbblépéshez. Egyben teljességünket is megélhetjük azáltal, hogy felszabadítunk valamit a tudattalanunkból.

Az eltárolt memórianyomok azonban akkor válnak könnyen előhívhatókká Freund Tamás szerint, ha azokhoz megfelelően társítjuk a belső világunk, azaz érzelmeink, motivációink és az emberiség több ezeréves kulturális örökségének impulzusait. Szerinte a zene, az éneklés és általában véve a művészetek kiváló lehetőséget nyújtanak a katarzis élmény megtapasztalására és belső világunk gazdagítására. Minél gazdagabb belső világgal rendelkezünk annál könnyebben előhívhatóak agyunk legmélyebb bugyraiból is az ott tárolt információk.

Balogh Csilla
mentálhigiéniai
szakember

Sárospatak

AZ EGYETEMMÉ VÁLÁS KULISSZATITKAI

Egy héttel később, a február elsejei ünnepség után kértem időpontot dr. Enghy Sándortól a teológia rektorától, akit az egyetemmé válásról kérdeztem. A teológia csöndje a megszentelt hely atmoszféráját idézte. Csörtetés, zúgás, kattogás nélkül is folyhat munka, főleg szellemi és lelki. A folyosón Gér András zsinati tanácsos gépelt épp, hiszen most fejeződött be a Kárpát-medencei protestáns teológiák spirituálisainak a találkozója. A rektort is munkában találtam, mivel épp egy jövőbeli pataki oktató meghallgatása zajlott. Így hát csendben vártam, amíg eljön az én időm.

Sz.L.P.: Arra szeretném kérni rektor urat, hogy fordítsa le a hétköznapi emberek nyelvére, hogy mit jelent ez, hogy a Sárospataki Teológia egyetemmé lett. Annak is óriási jelentősége volt, hogy a rendszerváltás után újra indulhatott az intézmény. Ez a történelmi pillanat hasonlítható ehhez? Miben történik a válto-

zás? Kinek lesz jobb? Az önérzete lesz nagyobb az itt végzőknek? Jobban fogják érezni a társadalom megbecsülését az itt dolgozók? Jobban elfogadja a többi teológia az egyházon belül a patakit? Mi az, ami ezzel a helyére kerül?

dr. Enghy Sándor: Az egyetemmé válás fontosságát kezdjük el megérteni. Szeretném megnyugtatni mindazokat, akik azt hiszik, hogy olyan nagy-nagy változás lesz ebből. Nem lesz változás. Tartalmi, fizetés-, vagy finanszírozásbeli változás nem lesz. Rangbeli viszont igen.

Nem volt ezzel problémánk, hogy akadémiának nevezték bennünket. Az egyháznak, vagy a felsőoktatásnak, vagy annak a diáknak, aki azt érezte, 1991-ben újraindul itt valami és a diploma átvétele után, egy kicsivel később, némi idő és tanulás ráfordításával ugyanolyan rangú mesterdiplomát adhatunk, amit pl. az orvosok kapnak, ezzel sincs semmi baj.

Északkelet-Magyarországon vagyunk. Elég messze vagyunk Budapesttől. Aki Budapesten végzi a teológiát, az áthallgathat az orvosira két jó előadásra, vagy bármely más egyetemre, ami megtetszik neki. Itt erre lehetősége nincs. Ettől is maradtunk mi még Északkelet-Magyarországon. Az a diák, aki azt mondta, hogy én azért nem jövök Patakra teológiára, mert ez csak akadémia, magyarul főiskolai rangot képvisel, akkor azt mondta a diák, olyan helyre, ahol én kimondhatom azt, hogy egyetemista vagyok. Ez ma státuszszimbólum. Az biztos, hogy az a kommunizmus, amelyik a teológiából akadémiát csinált, azt látta, hogy nem tudja kiírni a falára, hogy főiskola, mert 6 éves képzéssel ugyanúgy, mint ahogy az orvos vagy egyéb hivatásokban megadja a 6 éves osztatlan képzést. Ezért tehát csinált belőle akadémiát. Nyilván ezt a bizonyos akadémiai elnevezést nem szégyelli a Tudományos Akadémia sem. Úgyhogy ez nekünk majdnem azt mondom, hogy még hiányozni is fog a jövőben, hogy lekerült a nevünkől az akadémia meghatározás. Most már nem téveszthet össze bennünket senki a Tudományos Akadémiával.

Kinek tartoztunk ezzel az egyetem szóval? Azt hiszem elsősorban a Jóistennek tartoztunk, a világ Urának, aki a talentumokat szétosztotta. Hogy miért úgy osztotta szét ahogy, az legyen az ő titka. A teológiáról is elmondhatjuk, hogy ha tudja teljesíteni a feltételeket, akkor kötelessége teljesíteni. Ez azt jelenti, hogy nem ássa el a talentumait. Amikor legelőször elindult a hír arra vonatkozóan, hogy egyetem leszünk, akkor elindult egy ilyen háttérben gyűrűző információ, hogy: „*jaj, a kormány már megint munkahelyet teremt magának*” és „*már megint adományozza az egyetemi címeket egy ilyen kicsike iskolának, amikor már az ilyeneket gyakorlatilag be lehetne zárni.*” Nekik mondtuk azt rögtön, hogy bocsánat, mi 1531-ben alakultunk, nem 2024. február 1-én. Az, hogy bennünket 1951-ben bezárt a hatalom és 40 évnyi szünet után 1991-ben újra indulhatott, az egy nagy csoda. Abban az időben, hogy Északkelet-Magyarországon is elindulhatott a lelkészképzés, óriási dolog volt.

Akárhányszor beléptem a rektori ciklusba - ez most már a harmadik - amikor valaki megkérdezett, hogy mi a terved, mi a jövő, minden egyes alkalommal elmondtam, akármilyen irreálisnak is tűnt, tegyük azért minden eszközzel, hogy egyetemmé válhassunk. Gyakorlatilag, ha egy mondatban

szeretném összefoglalni, hogy mit jelent, hogy egyetemmé lettünk, akkor azt mondanám megismételve és aláhúzva, hogy ezzel leginkább, elsődlegesen a Jóistennek tartoztunk. Utána pedig a diákoknak tartoztunk, hogy 6 év után, azonos képzés mellett, a mester diplomát átadhassuk nekik. Eddig az volt ennek az útja, hogy a diákjainkkal egy kis különbözeti vizsgát csináltattunk, néhány tucat kreditet kellett pluszban szerezni, viszont most már erre sincs szükség. A szép dolog a történetben, hogy a Jóisten ebből a kacskaringós, nehezített pályából is tudott jót kihozni. A korábbi diákjaink jöttek vissza a teológiára, velük újra átélhettük a találkozás örömét. Eljöttek több alkalommal, és jó értelemben nem lett belőle kára senkinek. Nem kívántunk olyat, amit ne teljesítettek volna.

Sokan azt hiszik, hogy pénzért csináljuk. Nem így van. Mivel más lett a nevünk, a szerződéseink még mindig a régi névre szóltak. A mostani nevünkre még nincs is szerződésünk. Elindítottuk a folyamatot, a kormányzat két dolgot tehet: vagy azt mondja, hiába, más a nevük, de ugyanaz marad a szerződés, vagy azt mondja, hogy újra gomboljuk a kabátot. Ekkor új szerződést kötünk majd, de úgy tudjuk, ha így is lesz, ebből több pénze a teológiának nem származik.

SZ.L.P.: Patakról sokféleképpen beszéltek már az idők folyamán. Most is hírértéke van. Amikor a február 1-ei ünnepségről tartottam hazafelé a 37-es úton, már a rádióban is az egyetemmé válással foglalkoztak. A ReForrás Magazin tematikájában ezekre a történésekre figyel. A korábbi diskurzusokban a lélek, a lelkeség, a spiritualitás szavak gyakran hangoztak el a Pataki Teológiával kapcsolatban. A Lélek mindig egyfajta energiát is jelent, hiszen az első pünkösdkor, a Bibliában azt olvassuk, megrendült a hely, ahol a tanítványok voltak. Úgy érzi Rektor úr, hogy ma is nagy energiájú hely Sárospatak?

dr. Enghy Sándor: Ha nem lenne nagy energiájú hely, akkor ezeket az álmainkat nem valósítottuk volna meg. Azt gondolom, akkor a Jóisten nem tartott volna bennünket méltónak arra, hogy ezt a csillagzatot úgy hozza össze kapcsolatban a kormány hozzáállásában. Egészen biztos vagyok benne, hogy voltak olyan politikai konstellációk, amikor lehet-

etlen lett volna. Pontosan azért fogalmaztam úgy a rektori beszédemben, hogy szerintem Zakariásnak nem volt nehezebb dolga, mint nekem abban hinni, hogy a gyerek megszületik, mert lehetetlen volt. Nem volt egyszerű a kritériumokat teljesíteni. Ez volt az alap, hogy elindulhassunk, de ez nem egyfajta automatizmus, hogy megkapjuk az egyetemi rangot. 10.000 lakosú város Sárospatak. A kultúra napja apropóján a polgármester úrral többször találkoztunk és egy anekdotával örvendeztette meg a hallgatóságát. „Megkérdeztem a miskolci polgármestert: Pali, nektek hány egyetemetek van? Egy – válaszolta. Erre licitálva én: Nekünk kettő!” Itt egy Tokaj-Hegyalja Egyetem. Milyen gondolkodás az, hogy egy tízezer lakosú városban legyen két egyetem? Én lennék a legjobban meglepve, hogyha ezt elhinném. Ez lehetetlen.

Azt gondolom, hogy a Kormány komolyan gondolja, hogy Északkelet-Magyarországon kulturális és hitbéli bástyára van szükség. Amit énekelt a Kollégium Kórusa, az Erdélyi János féle mottó, amit nagyon gyakran idézünk: „Hit, haza emberség!”. Ha ezt Északkelet-Magyarország nem képviseli, nem híresztelik és nem fűjják a trombitát, akkor ez a vidék elvesz.

SZ.L.P.: Cholnoky Jenő alapozta meg hazánkban az emberföldrajz tudományát a XX. század elején. Oswald Spengler A nyugat alkonyában beszél arról, hogy mekkora jelentősége van annak, hogy ki, melyik kontinensen és milyen földrajzi hatásoknak kitéve él. Rektor úr, Sárospatak emberföldrajzi vonatkozásairól mit gondol? Arra, hogy ez a vidék megváltoztatja, vagy kiválogatja magának azokat az embereket, akik itt tudnak maradni? Miként látja Rektor úr, hogy a kollégium falain túl tekintve, van ennek a helynek, ennek a környéknek egy ilyen kisugárzása is?

dr. Enghy Sándor: Sárospatak determinálja az embert. Vajon véletlen-e, hogy 1590-ben Károlyi Gáspár itt teszi le a Bibliát az asztalra? A művelődéstörténetben elhangzanak ilyen mondatok, hogy ha akkor Károlyi Gáspár nem fordítja le a Bibliát, akkor ma nem biztos, hogy magyarul beszélünk. Ennek a vidéknek különleges szerepe van a történelemben, és ez a különleges szerep, ez a küldetés vár Sárospatakra. Igen, én magam dunántúli vagyok. Lehet ezzel viccelődni,

és lehet ez komolyan is venni. Úgy gondolom, a Dunántúl nem volt és nem az ország leghátrányosabb régiója. Aki Északkelet-Magyarországra jön a Dunántúlról, az azt szeretné, hogy itt történjen valami. Sok poént kaptam az ügyben, hogy én miért nem megyek vissza Dunántúlra. Mindig azt válaszoltam, azért, mert ide vagy a hülyék jönnek vagy az elszántak. Azt akartam ezzel elmondani, hogy ide nem biztos, hogy azért jött az ember, mert kapni akart. Nyilván a feleségemet is itt kaptam és nem vagyok én annyira aszkéta, hogy ne értékelném az élet örömeit. Viszont, ha a lehetőségeket nézzük, amikor megkeresések történtek az életemben, soha nem éreztem azt, hogy az északkeleti régióból el kell menni azért, mert máshol több a lehetőség, mert többet kap az ember. Azt hiszem, hogy egy rám ragadt kuruc szemléletből fakadóan élveztem egyszerűen azt, hogy itt szükség van rám. Csomós püspök úr szavajárása volt, hogy Budapesten egy metrómegállóval messzebb megy az ember, és olyan papot hallgat, akit akar. Itt kit fog hallgatni? Nem azért maradtam, mert olyan nagyszerű vagyok. Azt gondoltam, hogy itt még mindig egyfajta méltóság a nehezebb körülmények között kitartani. Ezt Sárospatak teológiájában is érezni, hogy a Budapestről való távolsággal egyenes arányban nőnek sajnos a problémák.

SZ.L.P.: Egy új korszakra ébredünk, ahol sokban változnak az emberek, gyülekezeti közösségek körülményei és igényei. A lélek ugyanaz, de a hozzá vezető út talán több áramkört, implantátumot, modult tartalmaz. Újszászy Kálmán írta, hogy itt a Patak környéki hegyek csúcsosan végződnek és ez hasonlatos a pataki diák eszköztárához. Képletesen egy ilyen hegyes szerszámmal, feszítő pajszerral, vésővel indulnak és így hatnak a világban. Ma milyen fegyvert kapnak vagy milyen eszközökkel rendelkeznek az itteni diákok, hogy elvégezzék ezt a küldetést, amit Rektor úr is a korábbiakban elmondottak alapján zászlajára tűzött az egyetemnek?

dr. Enghy Sándor: Az Újszászy féle gondolkodás ma is érvényes. Vannak olyan oktatási intézmények, amelyek akkor is megmaradnak, ha nem fejtenek ki nagy reklámot és az oktatásban nincs különösebb kunszt. Tehetik ezt azért, mert olyan földrajzi közegben vannak, ahol nem kell diákot toborozni, mert ott van körülötte tömegével. Hogyha az ember nem hiszi el, hogy amit én nem csinállok, azt mást nem fogja csinálni. Az a terület, ahonnan én kiesem, oda nem biztos, hogy valaki be fog állni. Azért, mert egyszerűen nincs ember. A helytállásra való készséget kapja meg, aki Északkelet-Magyarországon szocializálódik. Nem véletlenül mondtam a Rákóczi kurucainak a lelkületét, mert itt a megmaradás harc. Itt falvak maradnak lelkipásztor nélkül. Budapesten nem valószínű, hogy a gyülekezet lelkész nélkül maradna. Itt nem jön el a lelkipásztor csak akkor, hogyha tudja, hogy itt valamit tennie kell. A mi diákjaink tudják, hogy harc nélkül nincs győzelem. Sokszor harc nélkül és áldozat nélkül nincs eredmény. Gyakran még áldozatvállalással és küzdelemmel sem. De áldozat nélkül meg ne próbálja az ember, ha eredményre vágyik és nincs meg az ehhez való hitbeli tartás. Mi tisztában vagyunk azzal, hogy nem elég a

fizikai eszköz, hogyha nincs hozzá meg a hitnek az az ereje, amely a vert helyzetből is győzelemre segíti az embert.

SZ.L.P.: I. Rákóczi György idejében is volt olyan időszak, amikor megújulásra várt a teológia. 1629-ben Tolnai Dali Jánosra várt a feladat, hogy átvigye a változásokat és komoly ellenállásba ütközött a diákok részéről, akik csak egy dolgot kívántak megtanulni, méghozzá a prédikálást. Ma hogy van ez a diákok között, több vállalási kedv motoszkál bennük? Többet is készek elsajátítani, mint hogy aranyaszájú prédikátorokká legyenek?

dr. Enghy Sándor: Valahol ott kezdeném, annál a kis rabbi vicceskénél, hogy mikor kezdődik a hajnal, a reggel? Amikor a fűgefaleveleket meg lehet különböztetni a fán, nem akkor kezdődik a hajnal, hanem amikor a másik embernek az arcát fölismerjük. Mi a valóság felismerésével próbáljuk elérni azt, hogy konfrontálódjanak a diákok. Ez azt jelenti, hogyha valaki a saját képességeiben fölfedezi azt, hogy jól tud prédikálni, akkor a tanárnak kutya kötelessége, hogy észrevegye a diákban azt a fajta lelkesedést. Vannak, akiket nehezen lehet oda szorítani a könyv fölé. Napokban való élményeim az öreg diákokkal való találkozásból, az a diák, aki az iskolapadban mondjuk így szerény képességűnek mutatkozott, az egyszerűen a nagy gyülekezetben kivirult és maga köré gyűjti a tanárokat és intézményfenntartó, és szervez, és megjelenik Patakon, és hozza ide az újabb diákokat. Azok pedig akik, nagy tehetséggel voltak megáldva, azért, mert nagy tudományt kaptak, nem minden esetben érzik a helyükön magukat a gyülekezetben. Jó lenne nekik egy picikét többet részt venni a tudományos életben, amit a mindennapi robot és a gyülekezet plántálása nem nagyon enged meg. Igenis vannak olyan diákok, akik látják a tanároknál azt az erőt, aki köré csapódva tanulhatják a prédikálást, és vannak, akik tudatosan készülnek már a tudományos pályára. Van, aki az elhivatását a tanulmányainak a legvégén kapja meg. Látszik rajta, hogy beérett és a gyülekezettel való kapcsolata már itt elkezdi komolyan alakulni.

Nincs veszve a mai ifjúság, én azt mondom a mai tanári karnak, persze szlogen mondani, hogy egészen más volt a mi időnkben. Ó, mennyivel többet kell tanulni, más volt a világ!

Elfelejtik a kollégák, hogy más kísértéseknek vannak kitéve a hallgatók, más eszközeik vannak a tudás megszerzésére. Régen hogyha valaki koppintott egy szakdolgozat, alapvizsgát, honnan tudhatta volna a tanár. Na most végig futtatjuk a plágium keresőn a dolgozatot és megmutatja, hogy mi az, ami hozott anyagból született.

A kérdésre nagyon egyszerűen válaszolva, igen, vannak, akik szeretnek prédikálni és éjjel nappal vállalják a helyettesítést, aztán azok, akik a tudomány területén alkotnak nagyot és csinálják a tudományos diákkört és országos versenyen méretik meg magukat. Nem vagyok kétségbeesve a mai sárospataki diákokra nézve. Nem rosszabbak az arányok, mint korábban. Átalakulóban van a képzés. Többen jelentkeznek úgy, hogy már van egy diplomájuk. A távoktatás egy új kihívás a számunkra, hiszen tengerentúli diákoknak is örvendhetünk. Működik ez a történet. Nincs veszve ilyen szempontból sem a mai pataki diákság.

SZ.L.P.: A rendszerváltás után hallottunk olyet, hogy lelkészek lettek polgármesterek. Itt az ünnepségen Cigánd polgármestere is beszédet mondott, aki felnőttként itt végzett a teológián. A régi időkben is kerültek ki olyan diákok Patakról, akik nagyon komoly társadalomformáló erővel bírtak. Béky Zoltán lelkész az Egyesült Államokban olyan karriert futott be, hogy Nixon elnök is meghívta tanácsadójának. Sőt, még a kongresszus ülése előtt is ő volt, aki úrvacsorát osztott a kongresszus tagjainak. Mennyire érzik át a mai diákok, hogy társadalomformáló feladata van a szolgálatuknak?

dr. Enghy Sándor: Klasszikus idézettel válaszolok. Hirdessétek az evangéliumot, ha nagyon muszáj szavakkal is. A Péter levelében leírtakat hozom példának, hogy a hívő felelőség, miként győzze meg a hitetlen férjét a Krisztus követésről? Az én fordításomban úgy tegye ezt, hogy egy kukkot se szól. Amit az ember a cselekedeteivel nem tud elvégezni hatásban és nem tud megpecsételni a gondolkodásából fakadóan, azt valószínű a szavaival már csak le tudja rombolni.

A sárospataki teológiának az az elsőrendű feladata, hogy egyeztesse a hitet a cselekedettel. Ne beszéljen azokon a területeken, ahol már régen cselekedni kellene, és ne kérdezzen, ahol már régen válasszá kellett volna lennie.

A sárospataki teológia elsőrendű feladata az, hogy tisztában legyen azzal, hogy a vasárnap az istentisztelet tíz és tizenegy óra között zajlik, de mi van tizenkettőkor, vagy hét-főn délelőtt kilenckor. Az istentisztelet és a mindennapi élet aránya egy a tízezerhez. Hihetetlen, hogy milyen keveset tudunk tenni a szószéken. Egy lekipásztör se vigasztalja magát azzal, hogy mondott egy jó prédikációt, mert az életnek nagyon sok területe van.

Az élet minden területén akkor van értelme hinni, hogyha ennek a hitnek vannak gyümölcsei, és ezek a cselekedetek nyilvánvalóak. Nem elég tisztességesnek lenni, annak is kell látszani. Nem elég hinni, arról ennek a világnak meg is kell győződnie. Igenis a cigándi polgármester - ahogy szerkesztő úr mondja - azért hiteles, mert a sárospataki teológián megtanulta, hogyan kell közösséget szervezni; hogyan kell hiteles életet élni; hogyan kell nem csak beszélni, hanem cselekedni; hogyan kell szeretni és hogyan kell megszólítani az embereket. Erről szólnak a hétköznapijaink, a mindennapjaink.

Világos, hogy egy-egy héber órába nem lehet elsőrendűen beszélni arról, hogy mit jelent ez. Viszont egy fél mondatban igenis el lehet mondani a grammatikára összpontosított órán, hogy az én és te kapcsolatban nem te vagy a hangsúlyos és nem én vagyok a hangsúlyos, hanem az és. A mai napi ószövetségi igében épp ezt olvassuk: „Engem keresetek és éltek.” (Ám 5,4) Azt állítja magáról Isten, hogy ahol én vagyok, ott annak szükségszerű következménye az élet. A kettő között mindenféleképpen szerves kapcsolat van, mert ha nincs, akkor ott nem Ő van. Tehát ez a grammatika az én területem és a sárospataki létformának a hitvallása.

SZ.L.P.: Köszönöm az értékes beszélgetést.

Rektor úr, ahogy fogadott – kávéval és süteménnyel – ugyanazzal az előzékenységgel kísért el az autóig. Az egyetemi álmok álmodója és megélője Enghy Sándor a dufart alatt az ujjával először a bejárat feletti akadémia szóra mutatott, majd az egyik oszlophoz lépve a megújult intézményi névre: SRHE vagyis Sárospataki Református Hittudományi Egyetem. Vajon Jóél próféta könyvében elhangzó álmok álmodóinak egyike még milyen jövődöt álmodik az intézménynek és az egyházunknak?

Szalay László Pál

SÁROSPATAKI KÉPZÉSI-PALETTA

Hitéleti és nem hitéleti, alap- és mesterképzéseket, szakirányú továbbképzéseket kínál a Sárospataki Református Hittudományi Egyetem

Közel öt évszázad hagyományaira építkezve lelkipásztorok, teológusok, lelkipásztori munkatársak, közösségsszervezők, diakónusok, szociális munkások képzését és felkészítését végzi a nagy múltú visszatekintő, 1531-ben alapított sárospataki teológia. A Tiszáninnen Református Egyházkerület felsőoktatási intézménye nemcsak az északkelet-magyarországi régió, hanem a Kárpát-medencei magyar közösségek számára teljesít létfontosságú szolgálatot.

Az intézmény dinamikus fejlődésének és tudatos építkezésének köszönhetően 2024. február 1-jétől alkalmazott tudományok egyetemeként működik tovább.

Modern környezetben nemzetközi kapcsolatrendszerrel

Az intézmény jól felszerelt, kétágyas szobákban kínál bentlakást nappali tagozatos hallgatóinak. A szociálisan rászorulóknak és a kiemelkedő tanulmányi eredményt elérők számára ösztöndíj lehetőséget biztosítanak. Istentiszteleti és hitmélítő alkalmakkal, családi közösséggel, megújult és folyamatosan bővülő infrastruktúrával, elektronikus elérhető könyvtári adatbázisokkal, külföldi tanulmányutakkal és szakmai gyakorlatokkal várják a hallgatókat.

A sárospataki teológia közel fél évezredes fennállása alatt folyamatosan kapcsolatot tartott európai teológiai fakultásokkal, ezért a széles körű ismeretek elsajátításához és a tapasztalatszerzéshez nemzetközi mobilitási ösztöndíjakra is lehet pályázni. A történelmi hagyományokból fakadóan a nemzetközi kapcsolatrendszer elsősorban Hollandia, Németország, Csehország, Románia, Szlovákia, Lengyelország, Horvátország intézményeivel való együttműködésre terjed ki.

A Sárospataki Református Hittudományi Egyetem 2024 szeptemberében induló képzései

TEOLÓGIA OSZTATLAN MESTERKÉPZÉSI SZAK – LELKÉSZ SZAKIRÁNNYAL (12 félév, nappali tagozat). Az 1991-es újraindulás óta folyamatos lelkészképzés fókuszában a gyülekezeti szolgálat áll. A hallgatók fokozatosan megismerkednek a lelkészi munka különböző területeivel. Tanulmányi idejük utolsó két félévét gyülekezetben töltik. A sikeres záróvizsga után jelentkezhetnek a Magyarországi Református Egyház egységes lelkészképesítő vizsgájára.

TEOLÓGIA MESTERKÉPZÉSI SZAKON (4 félév, levelező tagozat) olyan értelmiségieket képeznek, akik a teológia tudományát magas szinten művelik, ezáltal be tudnak kapcsolódni az egyes egyházak, vallási közösségek szellemi vezetésébe. A képzés ökumenikusan nyitott, két specializációt kínál: keresztyén művelődéstörténet és etika.

területeken a közéleti és kulturális feladatok ellátására és szervezésére. A kínálatban három specializáció szerepel: művelődésszervező, diakóniai szakismeretek, roma közösségsszervező.

REFORMÁTUS KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS MESTERKÉPZÉSI SZAK (4 félév, levelező tagozat). Az alapképzés folytatásaként a képzés célja olyan közösségsszervező szakemberek képzése, akik az egyházi alapértékek, valamint a közvetlen és közvetett társadalmi szolgálatok területén szerzett szakismereteik birtokában képesek szűkebb egyházi, tágabban lokális közösségek életét a jelen társadalmi folyamatok figyelembevételével szervezni és vezetni.

SZOCIÁLIS MUNKA ALAPKÉPZÉSI SZAK ÉS DIAKÓNIA ALAPKÉPZÉSI SZAK (7 félév, nappali és levelező tagozat, duális képzési forma is). A szociális szférában elhelyezkedni vágyók számára kétféle utat kínál az intézmény: a szociális munka szakot, valamint a hitéleti modult is tartalmazó diakónia szakot. A képzés sajátossága az értékalapúság, ami a szükségletek mellett egyre jobban a felelősségekre összpontosít a szociális munkában.

KATEKÉTA – LELKIPÁSZTORI MUNKATÁRS ALAPKÉPZÉSI SZAK (6 félév, nappali és levelező tagozat) ÉS REFORMÁTUS HIT- ÉS ERKÖLCSTANOKTATÓ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉS (pedagógus szakképzettséggel rendelkezőknek, 4 félév, levelező tagozat). Az intézmény hittanoktatókat is képez, akik a katekizis gyülekezeti feladatainak ellátása mellett a köznevelés 1-8. osztályában is tarthatnak református hittanórákat. A hat féléves szakon olyan alapvető teológiai ismeretek is elsajátíthatók, amelyek segítségével a végzettek elmélyültebb tudással kapcsolódhatnak be a gyülekezeti életbe.

REFORMÁTUS KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ ALAPKÉPZÉSI SZAKON (6 félév, levelező tagozat) olyan szakembereket képeznek, akik hitéleti, valamint vezetési, intézményirányítási, szervezési ismeretek birtokában képesek az egyházi, illetve kulturális közéletben és más

SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSEK. A felsőfokú oklevéllel rendelkezőket szakirányú továbbképzéseinkre várjuk, ahol **BIBLIA-ALAPÚ LELKIGONDOZÁST (2 félév, levelező tagozat)** vagy **PASZTORÁLPSZICHOLÓGIÁT (4 félév levelező tagozat)** tanulhatnak.

További információ:

www.srhe.hu

**SÁROSPATAKI
REFORMÁTUS
HITTUDOMÁNYI
EGYETEM**

Dr. P. Kusnyír Éva:

Múlt és jövő szimbólumai

A II. világháború után egyre fejlődő Sárospataki Református Kollégium hamar szálka lett az új hatalom szemében. Több ágazata volt ekkor az intézménynek, mint bármikor: Theológiai Akadémia, Gimnázium, Tanítóképző Intézet, Mezőgazdasági Szakközépiskola és Általános Iskola. 1950-1952 között a hatalom módszeresen számolta fel a Sárospataki Református Kollégiumot.

A kollégium helyén az állam egy gimnáziumot működtetett. A Kollégium Tudományos Gyűjteményeire nem tartottak igényt, így maradhatott a Nagykönyvtár, a Levéltár, az Adattár és a Múzeum viszonylagos biztonságban. Ezt a vélt-valós biztonságot hamar felismerték a kollégium akkori vezetői is, és megkezdték annak értékeit a megmaradt intézmény részekben elhelyezni. A könyvek, dokumentumok és tárgyak jellegüknek megfelelően kerültek az egységekbe. A falakról lekerültek a neves elődök portréi, a tápintézet ebédre hívó hangja, a márványablakokat letakarták, a szemináriumi szobákat kiürítették. A helyzet kétségbeejtő voltát jelzi, hogy a hivatalokban használt egyszerű tárgyakat is a múzeumba menekítették. Az államosítás után egyetlen egyházi fenntartású intézményrészként megmaradt Tudományos Gyűjteményekre komoly feladat hárult. A munkatársak áldozatos munkájukkal igyekeztek reményt ébreszteni közvetlen és tágabb környezetükben, hogy a kollégium egyszer még újraéledhet. Ugyanezzel a meggyőződéssel alakultak az ország nagyvárosaiban a sárospataki öregdiákok baráti körei. Köztük volt számos

közéleti és politikai személyiség, akik nagyobb nyilvánosság elé vitték az államosított kollégium ügyét. Az egyházi főhatóságok támogatásával elkezdtek megszervezni a Sárospataki Református Kollégium Alapítványt, az újraindítás finanszírozására. Az alapítvány 1989-ben került bejegyzésre, ekkortól folyamatosan érkeztek donációk magyar és külföldi gyülekezetektől, tengeren túli magyaroktól. A visszavételhez és újraindításhoz hivatalos szervre volt szükség, így 1989 decemberében létrehozták a kollégium Ideiglenes Igazgatótanácsát. A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma az 1990/91-es tanévben kezdte újra egyházi keretek közötti működését, a theológiai akadémia pedig 1991 szeptemberében.

Az intézmény államosításakor a theológia úrasztali felszerelését a Sárospataki Református Egyházközségnek adták át használatra. A képen látható két, teljesen egyforma kehely egyikét 1931-ben, a Kollégium 400. jubileumára készítették, míg a másikat az újraindítás után 2016-ban. A kelyheken megjelenik a kollégium jelképe, a trombitás angyal. A két kehely együtt szimbolizálja a kollégium múltját, jelenét, és a kettő közötti folytonosságot. Az intézmény közel 500 éves fennállásának újabb állomása 2024. február 1-je, amikor a theológiai akadémia hittudományi egyetemmé vált. Ez az állomás újabb lehetőség arra, hogy a Sárospataki Református Kollégium kelyheken is olvasható, a Jelenések Könyvében található jelmondatát minél többeknek szívére helyezzük: **„Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget!”**

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
2024

Számomra az élő ige jelenti a kikötőt!
Antoine de Saint-Exupéry felesége így ír férjéről:
„Van egy nagy kikötő az életemben, Te vagy az,
és én bármikor, bármilyen időben kikötök ott,...”
A kikötőben biztonság van, elindulás
és megérkezés, találkozás. Élet, amely elindít
és megérkeztet, bármikor, bármilyen időben.

Tóth Orsolya lp. • Tokaj

NŐSZÖVETSÉG

Megújult a Tiszáninneni Református

Az Országos Református Nőszövetség kerületeiben és a gyülekezetekben az elmúlt évben befejeződtek a tisztújító választások.

A Tiszáninneni Kerületi Nőszövetség tisztújító választására Miskolcon a püspöki székházban 2023. december 12-én került sor. Az egyházkerület valamennyi gyülekezeti nőszövetségének küldöttje megjelent az áldásos alkalmon. A vezetőség csaknem kicserélődött. A régi vezetőség leköszönése alkalomával virágcsokorral és meghatott szavakkal, hálás szívvel és szeretettel köszöntük meg Dr. Börzsönyi Józsefné Marinna elnöknek, valamint Földesiné Kántor Mária titkárnak a több évtizedes lelkiismeretes szolgálatukat.

Az újonnan megválasztott vezetőség a bemutatkozást követően ígéretet tett, hogy továbbra is hűen és szeretettel végzik a rájuk bízott feladatokat és szerető alázattal szolgálják a mi Urunkat. A felállt vezetőség rendkívüli gyors munkába kezdett, hiszen már az elmúlt két hónapban több alkalommal ülésezünk, valamint online értekezletet tartottunk. 2024. január 30-án, abban a megtiszteltetésben volt része a vezetőségnek, hogy főtitiszteletű Pásztor Dániel püspök úr személyesen fogadta a delegációt. Szeretetteljes tárgyalást folytunk a nőszövetség tervezett programjairól, egyben támogatást kérve, azok megvalósulásához. Isten kegyelmében bizakodva várjuk a számunkra kedvező döntés meghozatalát.

AZ ÚJ VEZETŐSÉG TAGJAI AZ ALÁBBIK:

1. Benke Kinga Szendrő lelkésznő, *elnök*
2. Gavrucza-Nagy Emese Cserépfalu lelkésznő, *elnök-helyettes*
3. Dezsőné Pájzu Anita Sátorlajaujhely lelkésznő, *titkár*
4. Fülöpné Vadon Erzsébet Bodroghalom, lelkésznő, *Zempléni kapcsolattartó*
5. Horváthné F. Erzsébet Cserépfalu, *kerületi küldött*
6. Deák Pálné Sajószentpéter presbiter, *pénztáros*
7. Jelényiné Vongrey Olga Sajószentpéter, *presbiter, helyi titkár, kerületi tudósító, sajtófelelős*

TEVEINK KÖZÖTT SZEREPEL:

- Április hónapban Miskolcon szervezünk egy tanácskozással egybekötött találkozót, ahol, a mintegy 25 gyülekezeti nőszövetségből várunk nőtestvéreket.
- Az első félévben megyei konferenciát szervezünk, melyek egymással párhuzamos időben, azonos témakörben zajlanának a négy egyházmegye egy-egy gyülekezetében.
Téma: „Bölcsen nőnek lenni, a keresztyén élet kihívásai”.
- A második félévben pedig egy nagyszabású kerületi konferenciát tervezünk, ahol szeretnénk szélesre tárni a meghívásokat a különböző korosztályok tekintetében. Tematikájában maradnánk a tavasszal tervezettnél, viszont tovább gondolva és a gyakorlati oldalról megközelítve. Megszólítva a legkisebbtől a legidősebb korosztályig minden gyülekezeti tagot. A témához zenei szolgálatot és előadók meghívását tervezzük.

Fentiek megvalósításához kérjük Isten áldását, betartva az alábbi jelmondatban tett ígéretünket:

AZ ÚT ISTEN MEGBECSÜLI GYÜLEKEZETÜNKET
BECSÜLJÜK MEG MI IS AZ ÚR ISTEN MUNKÁLKODIK
GYÜLEKEZETÜNKBEN MUNKÁLKODJUNK MI IS - **S.D.G.**

✿✿✿✿✿ **Jelényiné Vongrey Olga** • kerületi tudósító

IGAZAT MONDD, NE CSAK A VALÓDIT

HOGYAN VÁLHAT ÉLŐVÉ ÉS HATÓVÁ ISTEN IGÉJE

Aki titeket hallgat, engem hallgat, és aki titeket elutasít, engem utasít el, és aki engem elutasít, az azt utasítja el, aki elküldött engem. (Lukács 10,16)

Isten igéjének hirdetése csoda. Mindig megrendít ez az ige, hiszen itt az ige hirdetéséről, a keresztyén bizonyágtétel csodájáról van szó: aki minket hallgat, az Jézus Krisztust hallgatja, ha az írott ige alapján a testet öltött igét, Jézust Krisztust, az élő igét hirdetjük, aki feltámadott a halálból, és aki valóságos, soha el nem múló örömhírt hozott ebbe a világba – amelyre valójában vár ez a világ –, a bűnbozsánat, az új élet, az örök élet valóságát; a megtartatást, a megváltást, az üdvösség evangéliumát. Rendüljünk meg ezen a csodán! Ez a keresztyén bizonyágtétel csodája: aki minket hallgat, az Jézus Krisztust hallgatja, ahogy eleink megfogalmazták; Isten igéjének krisztusi hirdetése, Isten beszéde, a Szentlélek által.

• Dr. Steinbach József

Isten igéjének hirdetése csoda, ezért **Isten igéjének hirdetése megelevenítő hatalom.** Ennek lényegét hadd fogalmazzam meg imádságként, könyörgésként. Urunk, Istenünk, adj nekünk igét! De az ige önmagában betű. Az ige alapján megfogalmazott összefüggés csak tan. A betű és a tan az kő, amellyel legfeljebb megkövezhetjük egymást. Urunk, adj nekünk Lelked által élő igét, hogy a kőből kenyér lehessen, az élet kenyere, amely az örök életre táplál minket (János 6,35), és amely ebben a világban is megvidámít, éltet és bátor szívet ad! Add Urunk, hogy számunkra és általunk a bibliai holt betű megelevenedhessen, és felragyogjon abban az élő, krisztusi evangélium! Könyörülj, hogy szólítson meg, ragadjon meg és járjon át bennünket az ige Krisztusa, mert ha minket megragadott az ige, akkor tudjuk szentlelkesen, megragadóan továbbadni azt! Urunk, adj igét, élő igét; add nekünk a feltámadott, megtartó és megváltó Krisztussal való közösséget, hogy az Ő hűséges szolgálói lehessünk! Add Urunk, hogy számtalan feladatunk során is mindig ez legyen számunkra a legfontosabb: az élő ige Krisztusának és Isten megváltó szeretetének meghallása és továbbadása! Urunk, könyörülj, hogy az élő igével, amely bennünket megelevenített, megeleveníthessünk másokat az új életre, mint a Te eszközeid! Urunk, hadd érhessük el Lelked által azokat is, akik egészen mást gondolnak a világról, mint mi! Micsoda küldetés, micsoda szent feladat ez! Jöjj, Szentlélek, adj ébredést! Nincs más megoldás egyházban, világban, csakis Terád tekinteni, Tehozzád térni, Tebenned megváltozni! Urunk, mint lelkészek, hadd fogalmazzunk meg egy egészen gyakorlati kérést is: Ebben a sokféle projektben, ami ráült a szolgálatainkra, adj mégis elcsendesedésre, komoly igehirdetési készülésre időt, hogy átélhessük és továbbadhassuk a keresztyén bizonyágtétel csodáját és megelevenítő erejét.

Isten igéjének hirdetése csoda, Isten igéjének hirdetése meglelevenítő hatalom, és **Isten igéjének hirdetése mindig eredményes, annak nyomán áldás fakad.** Jézus kijelentése ezt úgy fejezte ki, hogy aki titeket elutasít, az engem utasít el (*Lukács 10,16*). Számunkra ez biztatás! Mégpedig arra nézve, hogy mi mindent tegyünk meg Isten igéjének szolgálata során, ami rajtunk áll, hűséggel, odaadással; tekintsünk mindenkire reménységgel (*Róma 5,5*); miközben minden eredményt az Úrtól várjunk, mert a növekedést Ő adja (*1Korinthus 3,6*). Higgyük el, a mi munkánk nem hiábavaló az Úrban (*1Korinthus 15,58*), ugyanis, ha Isten Jézus Krisztust hirdető igéje szól, az nem tér vissza üresen, hanem elvégzi munkáját (*Ézsaiás 55,11*).

Isten igéje csoda, megelevenítő hatalom, Isten akarata szerint eredményesen áldást hozó szolgálat, és végül **Isten**

igéjének hirdetése méltóság. Isten eszközei lehetünk a világ egyetlen, valóságos, életet kiteljesítő, megtartó és megváltó örömhírének továbbadásában. Nincs ennél nagyobb méltóság. Nem kell ennél nagyobb elismerés, „*presztízs*”. Személyes bizonyágtételként hadd mondjam el, kedves Szolgatársaim, lassan így a szolgálatom vége felé közeledve, hogy életemnek és családom életének minden öröme, szépsége, áldása, értelme, boldogsága – számos nehézség és küzdelem ellenére is – valójában abból fakadt, hogy Isten élő igéjének szolgája lehettem, azaz „*verbi divini minister*”.

 Steinbach József

*Groupama Aréna Lelkésztalálkozó,
Budapest, 2024. január 27.*

ÉLŐ IGE

Számomra az **egyetlen érték és mérték**, még az alapok megrendülése idején is, kizárólag **Isten élő igéjében, Jézus Krisztusban rejlik**, akiben és aki által, keresztyén realizmussal, minden enervált törekvésünkkel és tettünkkel együtt, és azok ellenében is, az Örökké Maradandóval (Zsid 3, 18) lehetünk közösségekben.

• **Dr. Füsti-Molnár Szilveszter**

Ez a közösség (*koinonia*) egyben egy olyan sajátos hitvallásos helyzetben állás, amelynek alapjait – mindent megelőzően és mindent meghaladóan – az **ige testetöltése** (Jn 1, 14) határoz meg. Ezen keresztül szólít meg Isten az

ő igéjében személyes és történeti értelemben is, amiről az egyház teológiája vallja, hogy isteni és emberi. Okkal szól így „a magasságos és felséges, aki örökké lakozik, és akinek neve szent: Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívűvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörték szívét”. (Ézs 57, 15)

Közösségi (egyházi, gyülekezeti) és egyéni válaszunkká, hitvallásunkká lehet Mária, Jézus édesanyjának példaadó engedelmissége az üdvösségelfogadásra, amikor Jézus foganttatására és születésére vonatkozó angyali híradásra így válaszolt: „Történjen velem beszéded szerint” (Lk 1, 26-38, 38). Mária teljes egészében (egzisztenciájával) az (élő) ige alá helyezi magát. Így fogadja az áldást (Jézus foganttatását és születését) és így engedi magát szolgálatba állni.

Ebben az elfogadásban tapasztalhatja csak meg Isten úton lévő népe (az egyház, *communio viatorum*) az élő ige hatalmának dinamikáját. Így nyer a közösség (*communio*) vitalitást, életenergiát a gyülekezet, az egyház számára, amelyben nem az egyház kimerevített jelenének körülményei és lehetőségei lesznek csupán a meghatározók, hanem az a reménység is, ami felé tartunk (*viatorum*).

♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ **Dr. Füsti-Molnár Szilveszter**
főiskolai tanár, SRHE

MEGHALNI JÖTTEM?

A diákjaimnak mondtam Pál teológiájáról beszélve, hogy lehetőleg sose mondják, hogy az új élet olyan, mint meghalni és feltámadni. Nem amiatt, mert a halál tabuizálásában akarok cinkostárs lenni, hanem azért, mert egyszerűen nem értjük, miről is van szó. Teológiailag talán igen, ezt nem kétlem, szép szavakkal mindig is körül tudtuk bátyázni a kimondhatót, még ha az felfoghatatlan is. Érteni viszont ebben az esetben azt jelenti: átélni. Na így elgondolkodtató, kívánnék-e olyan élményt, amin Pál keresztülment. Amikor a Filippi levélben arról beszél, hogy kárnak és szemétnak ítélte mindent Krisztus ismeretének páratlan nagyságáért, akkor ennek a mondatnak a mélyén hatalmas gyász és bűntudat húzódik meg. Mindabban, amire lelkes farizeusként feltette az életét, megbukott. Sőt, kiderült róla, hogy ami miatt emberek félretételében is részt vett, hazugság. Ezt a megrázkódtatást átélni és túlélni emberfeletti munka. Az élet értelmének elvesztése, a méltóságtól megfosztottság döbbenetes pillanata kitörölhetetlen. Peter Stuhlmacher

szerint az arcot eltakaró szégyen szorongató vádaskodása Pál egész teológiáját meghatározta. Az ő új élete ebből az iszonyú vajúdsból született. Ne kívánd senkinek ezt.

Krisztus meghalni jött. Ez is egy olyan mondat, amelytől ideges leszek, amiatt a könnyelműség és felelőtlenség miatt, amivel hangoztatni merészeljük. Tisztázzuk. Nem meghalni jött, hanem Istent szolgálni és amikor felismerte, hogy az út a keresztféle vezet, gyötrődött. Felszínességünk bújik amögé, hogy neki könnyű volt Isten Fiaként. Csak-hogy ilyenkor elfeledkezünk a Gecsemáné kert borzalmáról. Persze. Senki nem akar vért izzadva vergődni Isten elkerülhetetlen akaratának súlya alatt. Jézus menekülési utat keres: „Ha lehet, vedd el tőlem ezt a poharat.” Mondata, hogy legyen meg a te akaratod, nem egy könnyelmű, magabiztos kijelentés volt, amely istenfiúságából és azonnal ez után a kérés után következett. Megnyugvása Isten akaratában a haláltusa (a görögben *agónia*) végigküzdött szenvedésének eredménye. El kellett jutnia ehhez a mondathoz. Ezzel nem

rendelkezett, ezt a halál torkában harcolta ki. Védekezésen, elutasításon, magyarázkodáson túlra érkezve, mentségeket kereső gyászmunka végére. És ez még nem minden: a keresztben azt merete mondani: Éli, Éli, lamma sabaktani! Ha nem akarjuk Jézusról azt állítani, hogy a kereszt csak alkalom volt neki arra, hogy még egy utolsót prédikáljon a 22. zsoltár alapján és ezzel komolytalanná tenni a kereszthalál irtózatát, akkor nincs más, mint elfogadni: Jézus valóban átélte a legmélyebb magányt és szorongást. Ne kívánd ezt senkinek. Majd jön, ha Isten jónak látja.

De a halál torkában születik az élet. Itt kezd a mondatoknak súlya lenni, a vágynak mélysége, a szeretetnek lelke. Jézus az utolsó vacsorán, ahol már tudta, mi vár rá, a Lukács 22,15 szerint azt mondja: „Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a pászkavacsorát.” Itt a lehető legerősebb szót használja a szenvedélyes vágyakozás kifejezését, melyet ráadásul a héber fokozásnak megfelelően kétszer is kimond. „Mindennél jobban vágytam rá...” Veletek akarok lenni. Itt, a halál közelében az élet teljességét átélni. Nem sóvárgok másra jobban, mint hogy ebben a közösségben legyek. Nem akarok mást, csak átélni, hogy vagyunk egymásnak. Elepedek azért, hogy a legmélyebb szeretet biztonságában legyünk együtt. Ezt mondja.

Csak aki megtapasztalta, mit jelent a halálban megmártózni, a feneketlen mélyére nézni, csak az érti, mennyire bensőséges, mennyire élettől vibráló, szinte könyörgő, amit Jézus itt mond. Csak aki megélte, mit jelent kudarcot vallani, egy életet megtagadni, és teljesen új irányt találni, csak az érti, mit jelent Pál számára Krisztus ismeretének felbecsülhetetlen nagysága. Ez az, amikor életté, élővé válik az ige. Ez a szenvedésbe ágyazott szenvedély az isteni, a végtelen, az életet adó. Ez a kereszt botránya, a hitünk forrása. Ennek a vágnak az átélését kívánnám mindenkinek. De még ezt is átgondolom. Mert ezt a szenvedélyt csak úgy nyerhetjük el, ha készek vagyunk megfizetni az árát.

••••• Dr. Kustár György

HOGYAN VÁLHAT MA ÉLŐVÉ ISTEN IGÉJE?

Egy fémből készült tárgy nem képes fizikai érintkezés nélkül más tárgyakra hatást kifejteni. Ám ha magához vonzza egy mágnes, csodás dolog történik: maga a fémtárgy is képessé lesz más, fémből készült tárgyak mozgztatására. Belekerült a mágnes erőterébe, az pedig átadja neki a maga képességét, s így a közönséges fémdarab is elkezd mágnesként viselkedni. Sőt, ha elég erős a mágnes, a tárgyak egész sorát tudjuk így egymáshoz kapcsolni. Egyik fémdarab adja át a varázslatos erőt a másiknak, a vonzás hatalmát, és egész láncokat hozhatunk létre így: egyik tárgy tartja a másikat, a másik a harmadikat és így tovább. Ám ha a láncolat végéről elvesszük a mágneset, a közös képességük egyetlen forrását, annak darabjai azonnal széthullanak, és azzá lesznek, amik a mágnes nélkül voltak: egyszerű fémtárgyak, amik képtelenek más tárgyakra érintkezés nélkül hatást kifejteni.

• Dr. Kustár Zoltán

A híres görög filozófus, Szókratész ezt a jelenséget az inspiráció szemléltetésére használta. Ám azt hiszem, ez a hasonlat tökéletesen le tudja írni azt is, hogyan válhat ma Isten igéje élővé bennünk és általunk.

Mert Isten nélkül mi csak egyszerű teremtmények vagyunk, és bár hordozunk magunkban valamit az Isten képmásából, képtelenek vagyunk magunkra hagyva úgy viselkedni, mint az Isten. Nem tudunk átlépni saját árnyékunkon, nem tudjuk felismerni az ő akaratát, hát még megcselekedni, s így nem tudunk megtéríteni és Istenhez emelni sem másokat. Tudunk szépeket mondani, de a mi szavunk erőtlen, nem pedig ige, ami átformálhatja és új emberré tehetne másokat.

Ahhoz, hogy ez megtörténhessen, be kell lépünk Isten erőterébe. Engedni kell, hogy az Ő ereje, Lelke és igéje hatással legyen ránk. Hogy átformáljon minket, ahogy a mágnes a maga erőterében átformálja a vasat. Ha Isten „mágnesterében” mozgunk, ha vele közösségben élünk, ha az övéi vagyunk, akkor Isten gyermekei lettünk, akik értjük, szeretjük és megtartjuk az ő akaratát. Akkor mi magunk is őt hirdetjük, róla szólunk. Sőt, ennél sokkal több történik, akár a fémmel a mágnes közelében: magunk is az Élő ige eszközei leszünk, életünkben és a szószéken is az Élő igét hirdetve. Erőtlen beszédünket Isten ereje erőssé teszi. Törékeny jószágunkat Isten szeretete a megbocsátás és az önzetlenség erejével ruházza fel. Akkor már nem mi szólunk

és nem mi szeretünk, hanem Krisztus szól és cselekszik szeretettel általunk, és megtörténik a csoda, amit Krisztus maga ígért meg nekünk: „Aki titeket hallgat, engem hallgat...” (Lk 10,16). És aki minket hallgat, az is szólani tud Krisztusról, Élő igét tud szólni, továbbadva azt, amit nem tőlünk, de magától Istentől kapott, és a bizonyágtétel hosszú, szinte végtelen láncolatát hozzuk létre így.

Ám ne feledjük, a mágneses hasonlat itt még nem ért véget. Ha a fém kilép a mágnes mezőjéből, azonnal azzá válik, ami a mágnes nélkül lenne: fémdarab, ami nem tud hatni másra. Ahhoz, hogy élő maradjon bennünk az ige, Istentől mi sem szakadhatunk el. Naponként keresni kell őt imában, éneken, az írott igében, a gyülekezetben, az ighirdetésben. Hogy elmondhassuk, Pál szavaival: mi már „őbenne élünk, mozgunk és vagyunk...” (ApCsel 17,26). Vagy ahogy a galatákhoz írta: „...azt az életet pedig, amelyet most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem, és önmagát adta értem.” (Gal 2,19–20).

Dr. Kustár Zoltán lelkipásztor,
teológiai tanár

Sárospatak

**Számomra az élő ige azt jelenti, hogy az Isten kijelentése csak egyféleképpen tud és akar működni.
Az Élő Isten Élő Fia cselekvő módon van jelen az övéi életében, vagy pedig egyáltalán nincsen jelen. Igehallgató és „igemegtartó” egyszerre vagyok.**

AZ ÉLŐ IGE ÉVE
2024

ifj. Csomós József • Ifjúsági referens

TANÚIM LESZTEK

• HÉTVÉGE BALATONSZÁRSZÓN •

2024.
JANUÁR
12-14.

Isten kegyelméből egy csodás hétvégét tölthettünk el a cserépfalui református gyülekezetünk „**Tanúim lesztek**” kurzusunk csoportjával Balatonszárszón, a Soli Deo Gloria Konferencia Központban. Nagy örömeinkre minden kedves testvérünk el tudott jönni Cserépfaluból a hétvégi alkalomra, mind a kilencen, akik rendszeresen részt veszünk Gavrucza-Nagy Emese lelkészasszonyunk vezetésével ezen a képzésen.

„**Tanúim lesztek!**”- mit is jelent? Jézus tanítványaihoz intézett utolsó szavai, missziói parancsa: „...erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek ... a föld végső határáig” (ApCsel 1,8) „Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket...” (Mt 28,19)

Amikor legelőször hallottam róla vasárnapi istentiszteletünkön kedves lelkipásztorunktól, hogy el szeretné indítani gyülekezetünkben ezt a missziói tanítványképző kurzust, rögtön elhívást éreztem: Ott a helyem! Jézus Krisztus parancsának engedve hetente, csütörtök esténként találkozunk és igyekszünk elmélyülni a tanítványi létben, Isten szeretetéből, igéjéből táplálkozni a Szentlélek vezetését kérve. Az imádság, a bibliaolvasás, Isten végtelen szeretetének megtapasztalása pedig arra indít bennünket, hogy nyitott szemmel járjunk a hétköznapiinkban és azokért az emberekért is imádkozzunk, akik között megfordulunk, majd esetleg még a jó hírt is továbbadjuk nekik.

Elsősorban családukbán, gyülekezetünkben kell, hogy áldássá legyünk és Urunk szeretetét továbbadjuk a körülöttünk élőknek. Áldássá válni! - napi alkalmazása annak, hogy szeresük felebarátunkat, a „**Tanúim lesztek**” szívdobbanása ez az áldásritmus, - mely úgy alakítja életünket, hogy folyamatosan áldássá lehessünk mások számára.

„A képzés szemléletformáló erejű és nagyon gyakorlati is: a célja, hogy tudatosan legyünk jelen a világban az evangéliummal” – vallja Lovas András református lelkész, aki egyik elindítója

a kurzusnak. A Tanúim lesztek képzés legelső közös nagy nyitó találkozója volt az, - melynek a budapesti Gazdagréti Református Gyülekezet adott otthont -, ami megerősítette a jelenlévő gyülekezeti tagokat abban, hogy bátran szánjuk oda magunkat.

Itt Dani Eszter református lelkésztől, a képzés egyik főszervező lelkipásztortól kaptam egy engem személyesen is megszólító ígét: „Mindenki várakozva néz rád, és te idejében adsz nekik eledelt.” (Zsolt 145,15)

Amikor otthon, Cserépfalun elkezdjük a „**Tanúim lesztek**” kurzusunkat, az első alkalmon megkaptuk a munkafüzetet, amely vezet bennünket hétről hétre. Kinyitottam azt és benne a legelső mondat, ami szíven ütött: **Jézus a középpont**. Ekkor vált igazán bizonyossá számomra, ez kell nekem, hogy valóban Ő váljon az én életem középpontjává is!

Krisztus követőjeként pedig életem minden területén Őt kell követnem, hű tanítványává kell lennem. Hittan oktatóként már korábban is szolgáltam gyülekezetünkben a gyermekek között és jelenleg is teszem, de ez a képzés több, mindenkihez küld. Ráébredt arra, hogy ha Krisztus van az első helyen az életemben ez családi, baráti és lakókörnyezetem iránti felelősségvállalásból is áll. Ezért igyekszem, naponként elkérni az Úrtól mutassa meg, hogy ki az aznap éppen, akinek beszélnem kell Jézus Krisztusról. Ekkor ki kell lépnem ugyan a komfortzónámból, melynek elhagyását persze még folyamatosan gyakorolnom kell. Isten ígéreteiben bízva azonban, amelyekkel kísér engem, minden nap erőt kapok, hogy ne tartsam meg magamnak a jó hírt, az örömhírt, hanem vigyem szerte a világba, hirdessem: „**Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz öbennél, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.**”

A „**Tanúim lesztek**” balatonszárszói hétvége is folyamatosan megerősítést adott ebben, Isten engem is és mindany-

nyunkat szeret. Olyan jó volt itt megtapasztalni azt, hogy Isten jelenléte, szeretete árad a hívei között, majd' 200-an vettünk részt ezen a jeles alkalmon, az ország 18 különböző református gyülekezetéből. Átéltük, nem vagyunk egyedül, és hogy milyen sokan szeretnék velünk együtt Krisztus követőiként Őt hirdetni ebben a világban. Csodálatos érzés volt megtapasztalni a közösség erejét, hogy milyen felemelő az ige szavaival élve: „Ó, mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!.. oda küld az Úr áldást és életet mindenkor.” (Zsolt 133,1-3). Együtt imádkoztunk, dicsőítettünk és figyeltünk az Ő Szentlelke vezetésére a reggeli csendességek alkalmával is. A napok további részében pedig egyéni csendességeinkben kértük a Lélek vezetésével, hogy világítsa rá az Úr Jézus, miben kell növekednünk, hogyan tudunk ráhagyatkozni az ő gondviselő szeretetére, az igéjében kijelentett igazságára. Három előadást hallgathattunk meg a három napon, a missziói tanítványképző kurzust elindító református lelkipásztoroktól.

Az első napon Harmathy Andrásról hallottunk arról, hogy milyen igazságokhoz kell hittel odafordulni, hogy elhívásunkhoz méltó életet élhessünk. Ehhez mindenkinek szüksége van az Atya kegyelmes ölelésére, arra, hogy megtapasztalja: Isten elfogadja őt olyannak amilyen és annak ellenére, amiket elkövetett. Négy igazságot kellett imádságba foglalnunk és kérni Urunkat, juttassa ezeket eszünkbe kísértéseink idején: *Isten hatalmas! Isten dicsőséges! Isten jó, mindennél jobb! Isten kegyelmes!*

Személyesen engem Isten mindenek felett való jóságának igazsága érintett meg, amelyre igei alátámasztást is kaptam: „Mert szereteted az életnél is jobb, ajkam téged dicsőít. Ezért téged áldalak, amíg élek, nevedet imádvá emelem föl kezem.” (Zsolt 63,4-5). Dani Esztertől szintén kaptunk az elhívásra vonatkozóan megerősítő gondolatokat a Kolosséi levél alapján az új ember felöltözéséről és az odaszánásról. Végül Lovas Andrásról kaphattunk bátorítást arra, hogy „Isten kegyelme, szeretetének takarója alatt az Ő jelenlétében”, hogyan lássuk meg igazán önmagunkat és fogadjuk el a mi mennyei Atyánk megbocsátó szeretetét a Krisztus Jézusban. Így jussunk el az igaz önismeretre és az Isten ismeretére egyaránt, majd folytassuk imádsággal utunkat: „Vizsgáld meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Nézd meg, nem járok-e téves úton és vezess az örökkévalóság útján!” (Zsolt 139,23. 24).

Hálás vagyok Istennek, hogy részt vehettem ezen a lélekemelő hétvégén Balatonszárszón. Köszönet a szervező lelkipásztoroknak, akiktől útmutatást, megerősítést kaptam a missziói tanítvánnyá válásra. Nagy-nagy köszönet illeti vezető lelkipásztorunkat, Gavrucza-Nagy Emesét, aki folyamatosan lelki kísérelőként van jelen kis csoportunk minden tagjának hitbeli növekedésében és a gyülekezetünk megújításán fáradozik. Mindenért legyen Istené a dicsőség!

Tóth Eszter • gyülekezeti hittanoktató

GYÜLEKEZETI
* H Í R E K *

Poroszló

ÖSSZEFOGÁS a Poroszlói Református templom órájáért és harangjaiért

Örömmel számoltunk be tavaly év végén arról a megújulásról, amelyet a poroszlói református templom toronysüvegének elkészülése jelentett. A munkálatok végeztével rögtön felmerült a kérdés gyülekezeti tagjainkban: mi lesz a sorsa a toronyórának. A torony 2022-es veszélyessé válásával párhuzamosan az óraszerkezet is elkezdett pontatlanul járni, végül teljesen megállt. Községünk egyetlen köztéri órája ez, így eszmei értéket is képvisel. A toronysüvegre kapott pályázati források az órát nem fedezték, örültünk, hogy a süveg építését gyülekezeti adományokból ki tudtuk egészíteni közel 8 millió forinttal.

A korábbi nagy adakozókedv után felmerült, hogy vajon van-e még szívbéli és anyagi kapacitás a gyülekezeti tagjaink részéről a további munkálatokhoz, így a toronyóra felújításához. A történeti feljegyzések szerint 1894-ben került megrendelésre a toronyóra az 1908-ban elkészült toronyra. Még ki sem hirdettük a lehetőséget, máris nagyobb adománnyal indult meg a gyűjtésünk 2023. októberében. Decemberben pedig a 2019 óta hagyománnyá vált, a gyülekezet étkezőjében megrendezésre kerülő jótékonyági adventi vásár céljaként is az óra felújítását jelöltük meg. A szép számmal érkező kézzel készült ajándéktárgyakért 110.000 Ft adomány gyűlt össze. A toronyóra helyreállítása és a harangszerkezet elektromos vezérlésének rendbehozása végül összesen 1.380.000 Ft-ba került, mely kizárólag magánszemélyek, gyülekezetünkbe járók és az ügy iránt elkötelezettek adományaiból gyűlt össze. **Legyen áldás a nagylelkű poroszlói adományozók életén!**

Külön öröm, hogy a harangjáték, mely a torony elferdülése óta már szintén nem működött, ismét beállításra került. Mit jelent ez? A toronyban kis rézharangok találhatók (összesen 24 db), amelyet kis kalapácsok ütnek meg a beprogramozott módon és sorrendben. A dallamok feljátszásáért Elek Lajos kántorunkat illeti a dicséret. Jelenleg ezekben az időpontokban hallgathatják meg a hozzánk látogatók is a harangok dallamait: 07:15 Itt van Isten köztünk; 10:00 Imádkozzatok és buzgón kérjétek; 14:00 Isten szíven megpihelve; 16:30 Maradj velem, mert mindjárt este van.

Szeretnénk hálánkat kifejezni mindazoknak, akik fontosnak tartották, hogy a felújítást adományaikkal lehetővé tegyék. Azonban nem dőlhetünk hátra, mert templomtetőnk 2001-es átfedése óta eljárt az idő az onduline anyagon, mely hétről hétre rosszabb állapotba kerül: jelenleg 8 helyen lyukas a tető.

2024. januárjában került felújításra a harangok elektromos vezérlése is. 1987. novemberében került villamosításra Poroszlón a toronyban elhelyezett 3 harang működtetése. A következő fejlesztés a programozhatóság beállítása volt, mely lehetővé teszi, hogy a harangokat meghatározott sorrendben és kombinációban, a kijelölt időpontban, meghatározott ideig szólaltassuk meg. Ezt a rendszert tette tönkre a 2023. július 24-ei nagy vihar, melyben a toronyon lévő ideiglenes tető földre zuhanva lerántotta az összeköttetést biztosító vezetékeket. Istennek hála ez is helyreállításra került most.

Többször végeztünk rajta önerőből helyreállítást, amikor bentről megközelíthető volt a hézag: ügyes presbiterek és a lelkész is dolgozott a helyreállításokon több ízben. Ami lehetőségeinkhez mértén megtehető volt, azt mindig elvégeztük, ám most nem látjuk emberileg magunk előtt a megoldást. De sokkal fontosabb, hogy hittel nézünk a jövőbe: Isten akkor teszi a legnagyobb csodákat, amikor emberi szemmel, matematikailag, pénzügyileg nem látjuk hogyan lenne ez lehetséges. Ott tud ő igazán cselekedni és hisszük, hogy meg is teszi, ahogyan eddig is tette. **Övé legyen a dicsőség!**

„VÁLASZD AZ ÉLETET, HOGY ÉLJ,„

fogalmazott dr. Ternyák Csaba az ökumenikus imahéten

Egerben is megtartották a történelmi egyházak közös istentiszteleteit a kereszténység világszerte közös rendezvénysorozatán. Ez a hét a keresztény egyházak világszerte közös rendezvénysorozatainak ideje volt. Az első egri alkalomra a református templomban került sor, amelyet zsúfolásig megtöltöttek a vendéglátó református gyülekezet tagjai mellett az alkalomra érkezett a római-, valamint görögkatolikus, az evangélikus és a baptista testvérek. A Burkina Faso-i ökumenikus munkacsoport készítette istentiszteleti rend szerinti liturgiát Tóth Imre református lelkész vezette, a Szentírásból részleteket Koós Ede, Eger Lajosváros római katolikus plébánosa, Demkó Balázs görögkatolikus parókus és Aklan Béla Sándor evangélikus lelkész olvasott fel.

Dr. Ternyák Csaba egri érsek az igehirdetésében az imahét központi témája, a Lukács evangéliumában olvasható irgalmas szamaritánus története kapcsán feltette a kérdést: **Mit kell tennünk azért, hogy örök életünk legyen?**

– A választ már az ószövetségi törvény megadta, amikor a szeretet parancsát állította ajándor zsidó emberek elé. A szeretetet azonban könnyen összetéveszti az ember az önzéssel, önmagunk szeretetével. Hányszor, és milyen sokan értik félre a szeretetet, amikor valójában önmagukra gondolnak, és azt hiszik, hogy mást szeretnek. Ki az, aki megmutatja nekünk, mit is jelent a szeretet? Maga az Isten. Aki az egyetlen fiát küldte el

nekünk, és feláldozta szeretetből önmagát értünk. Ez az igazi szeretet. És azóta a szeretet nem más, mint a mi Urunk, Jézus Krisztus, aki az életét is odaadta. Nagyobb szeretete senkinek nincs annál, mint aki életét adta barátaiért. Ezért fontos, hogy megismerjük Istent. Mert Isten maga az önzetlen szeretet. És valóban, legteljesebben Jézus Krisztusban és az ő életáldozatában mutatkozott ez meg – emelte ki dr. Ternyák Csaba.

– Isten különleges. Gyakran elrejtőzik előlünk. Mintha bújócskát játszana velünk. Karácsonykor egy kisgyermekben rejtőzik el. Mászor embertársainkban. Lehet, hogy van, amikor egy koldusban. Ismét máskor talán egy olyan emberben – mint az evangéliumi történetben –, akit megvertek, és vérbe fagyva otthagytak az út mentén. Ez a történet megengedi számunkra, hogy felismerjük magában Jézus Krisztusban, magában Istenben az irgalmas szamaritánust, amikor rádöbbenünk arra, hogy mi magunk vagyunk ott az út szélén, az a cserbenhagyott ember. És ő az, aki jön, lehajol, bekötözi a sebeinket, aki kifizeti tartozásainkat, aki előre fizet a fogadósnak, hogy tápláljon, gyógyítson, gondozzon bennünket, és végül is ő az, aki kifizeti legnagyobb adósságunkat a bűneinkért járó engesztelő áldozatával. Ezért vagyunk olyan hálásak az Istennek. Valamit megértünk abból, hogy ő a legnagyobbat tette értünk. Bújócskát játszik, de annál nagyobb az öröm, amikor felfedez-zük. A Szentírásban többször visszatér: eléd tártam az életet és a jót, de a halált és a rosszat is. Szeresd tehát a te Uradat, a te Istenedet, járj az ő útjain, és akkor élni fogsz. **Válaszd az életet, hogy élj** – fogalmazott dr. Ternyák Csaba.

A közös istentiszteleten megjelent többek között dr. Czapkó Mihály érseki titkár, dr. Dolhai Lajos, az Egri Érseki Papnevelő Intézet rektora, dr. Csizmadia István főesperes, Lóczi Tamás spirituális, dr. Pajtók Gábor országgyűlési képviselő, dr. Pajtókné dr. Tari Ilona, az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem rektora és dr. Váczi Kálmán rektorhelyettes, Oláh István az Egri Ferálymesteri Testület vicekapitánya, Kakuk Ferenc, Kápolna plébánosa, Kladiva Imre nyugalmazott c. kanonok, Jorge Luis Altamirano Méndez káplán és Zentai László nyugalmazott baptista lelkipásztor.

A nyitó istentiszteletet szeretetvendégség zárta a református templom Méliusz-termében.

Szabó István újságíró
Református presbiter

VISELJETEK GONDOT

★ *magatokra és az egész nyájra* ★

„Viseljetek gondot magatokra és az egész nyájra, amelyben a Szentlélek felvigyázóvá tett titeket, hogy legeltessétek az Isten egyházát, amelyet tulajdon vérével szerzett.” (Apcsel 20,29)

2024. február 4-én ünnepi istentisztelet keretében tettek fogadalmat gyülekezetünk újonnan megválasztott presbiteri. Az igehirdetés arról szólt, hogy Lukács evangélista fültanúja volt annak a beszédnek, amelyet Pál apostol az efézusi gyülekezet véneihez intézett. Ennek a tartalmát adta át a gyülekezet lelkipásztora a presbitereknek. Az egyik kulcsszó a szövegben az episzkoposz fogalma, amelynek jelentése: őr, felvigyázó. Az Anyaszentegyház értékeinek felvigyázása a feladat. Ez kiterjed a közösség materiális javaitól kezdve a szellemi-lelki értékeken át, a gyülekezet valamennyi tagjára. A telepvezető (ez a szó eredeti jelentése) rajta tartja a szemét minden értéken, amelyet felügyel. Ez a feladata minden

presbiternek. Épületekre, különféle javakra és emberekre vonatkoztatva, hogy semmi és senki el ne vesszen! A másik fontos fogalom Pál beszédében a „legeltessétek” (poimanein) kifejezés. Legeltessétek az Isten egyházát! Ezékiel azokról a pásztorokról ír, akik nem a nyájat, hanem magukat táplálták (34,2kk.).

„A gyöngét nem erősítettétek, a beteget nem gyógyítottátok, az eltévelyedettet nem hoztátok vissza,” írja Ezékiel és ezzel azt is üzeni, hogy mi a tennivalója a felelősséget hordozó presbiternek.

Adjon az Isten elég erőt az egri gyülekezet és egyházunk presbiterének, hogy őrizze és legeltesse a rájuk bízott nyájat, amelyet Jézus tulajdon vérével szerzett!

Tóthné. H.K • gyülekezeti tag

*„Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata!
Kezeink munkáját tedd maradandóvá,
kezeink munkáját tedd maradandóvá!” (Zsoltár 90,17)*

PRESBITER | VÁLASZTÁS PÁLHÁZÁN

A presbiter választás a pálházi gyülekezetben is szép rendben lezajlott 2023 őszén. Az új tisztségviselők 2023. december 26-án, karácsony másodnapján, az istentisztelet keretén belül tették le esküjüket.

Gyuris Kornél, több mint 25 éven át végezte a gondnoki szolgálatot, idős kora és betegsége miatt tovább már nem tudta vállalni. Helyét Varga Csaba vette át, mint főgondnok. A presbiterek létszáma is megfogyatkozott elhalálozás, elköltözés miatt. **Helyükre új szolgálattevők léptek be:** Betónia Béla, Gyuris Tímea, Palágyi Tibor, Ruszinkóné Suták Lilla személyében. A választáskor legtöbb szavazatot kapott presbiter, Danyi Béla lett a főgondnok helyettese.

2024. február 4-én megtartott presbiteri gyűlésen köszöntötte a lelkipásztor az új tisztségviselőket, és adott tájékoztatást a presbitérium munkájáról, feladatairól. Egyben köszönetét fejezte ki azon testvérek felé, akik már régóta végzik nagy odaadással a gyülekezet életének sokszor nem könnyű irányítását. Buzdította mind a régi, mind az új szolgálattevőket az ige szavával: **„Szolgáljatok az Úrnak örömmel.”**

Az év elején szokásos pénzügyi dolgok áttekintése után a presbitérium átgondolta, megtervezte a 2024 év munkálatait, ünnepi alkalmakat, feladatokat. A gyűlés Gyuris Kornél leköszönő gondnokot tiszteletbeli gondnokká választotta.

Isten áldja meg gyülekezetünk elöljáróinak életét, szolgálatát. Adjon buzgóságot, hitbeli gyarapodást mindannyiunk számára.

Baksy János • lelkipásztor

„Szeresd az Urat, a te Istenedet... és szeresd felebarátodat, mint magadat.”

(Lukács 10,27)

Pálháza város területén élő történelmi egyházak tagjai jó kapcsolatot ápolnak keresztyén testvéreikkel, felekezeti hovatartozás nélkül. Ennek jegyében mind egyházi mind városi rendezvényeken megjelenve képviseljük összetartozásunkat, megtartván hitelveinket, tanításainkat.

Ennek az összetartozásnak ékes jele az évről-évre megtartott ökumenikus imaheti alkalmaink is. Így volt ez ebben az esztendőben is. A kialakult gyakorlat szerint három estén gyűltünk egybe közös imádságra, elmélkedésre. Együtt gondolkozásunk vezérigéje az irgalmas samaritánus példázata. Mindhárom estén e példázattal kapcsolatban hangzottak el az igehirdetések.

Az első alkalmat a görögkatolikus testvérek templomában tartottuk. Igét hirdetett Baksy Jánosné református lelkipásztor. A második estén nálunk, a református templom-

ban gyűltünk egybe, ahol Baksy János lelkipásztor köszöntő szavai után egy szívvel és szájjal zengtük az Isten dicsőítő énekeket, majd Galó Gábor római katolikus lelkész hirdette az Isten igéjét. A záró alkalom a római katolikus testvérek templomában volt, ahol Pásztor Gergely görögkatolikus lelkipásztor testvérünk hirdette Isten igéjét. Jó volt ebben az esztendőben is megtapasztalni, hogy bár különböző felekezetekhez tartozunk, de összeköt bennünket Isten igéje, az imádság és a testvéri szeretet.

Mindhárom alkalom szeretetvendégséggel ért véget, mely lehetőséget nyújtott számunkra a testvéri beszélgetésekre is.

Istennek legyen hála az együtt töltött órákért.

Baksy János • lelkipásztor

AZ ÉLŐ IGE ÉVE — 2024 —

Számomra az élő ige azt jelenti, hogy Isten nem halott betű, szöveg vagy kőbe vésett törvényszerűségek alapján viszonyul hozzám, hanem mindig élő és lélegző módon.

Az Ige él, mert az igeén keresztül maga az Isten cselekszik, szeret és vezet. Ez az együttjárás és kreatív párbeszéd kettőnk között pedig maga is képes életet teremteni még a legreménytelenebb helyeken is.

Homoki Gyula • SRHE tanársegéd

Veszteség

Van egy régi presbiteri jegyzőkönyv a parókián. Időnként előveszem, belelapozok, olvasgatom. Gyöngybetűkkel írt sorok, kézzel formált betűk. Ahogyan egy grafológus látja, úgy érzem én is, bizony beleírta magát az ember a szavaiba, betűibe. Az írásnak hangulata, története van, nem csak információ, hanem valami sokkal több. Lélekkel átítatott jelenség.

Visszaemlékszem a régi időkre. Amikor fiatal voltam és még leveleztek az emberek. Kézzel írt, borítékolt levelek. Hogy vártam az érkezésüket. 2-3 nap oda, 2-3 nap vissza. Ha elég gyorsan szedte a lábát a postás, akkor megfordult a levél egy héten belül. Aztán félrevonultam a szobába, vagy valamelyik üres terembe és olvastam. Minden szót és mondatot többször is. Ő írta, a keze a papíron volt, rám gondolt. A teológus évek fényes napjai voltak azok, melyeken levelet találtam a nevemmel ellátott polcocskán. Aki írta, szintén félrevonult, rám gondolt, nem összecsapta, hanem azt szeretete volna üzeni, hogy fontos vagyok neki. Ezeket a leveleket a padlás leghátsó sarka még mindig őrzi. Talán az életem egyik legszebb és legizgalmasabb évét meséli el. És felidéz egy olyan világot is, mely sokkal érthetőbb és emberléptékűbb volt. Hiányzik. Ma csak kapkodok a fejem és gépiesen szaladgálok egyik feladatról a másikra. Persze vannak nyugodtabb időszakok is, de általában egy olyan tempó jellemzi a társadalmi életet, mely zaklatottá, túlhajszolttá teszi az embereket. Amit nem értek, hogy miért is csináljuk? Divat? Vagy ez a fő áramlat és mi sodródunk? Senki nem meri kimondani, hogy ez veszélyes, túlzás, elszomorító, vagy fájdalmas? Ha nincs lélek a tevékenységeinkben, akkor mi sem létezőnk. Vagyunk, de nem létezőnk.

Az informatika, az adatáramlás, a túlzásba vitt precizitás és a hozzá kapcsolódó ellenőrzések és büntetések az élet minden területén olyan súllyal nehezedenek a testre és a lélekre, hogy széthullik az ember. Mutálódik. Azért, hogy a temérdek feladatát el tudja végezni az elvárásoknak megfelelően, kénytelen egyre tárgyilagosabban, csak a lényegre koncentráltan dolgozni. És ebbe a tevékenységbe már nem fér bele a Lélek. A Lélekről, akár Isten Lelkéről, vagy az ember lelkéről beszélünk, tudni kell, hogy a természete, a lényege nem változik. Eltelhetnek évezredek, megváltozhat a világ szerkezete, az értékrend a feje tetejére is állhat, mondhatnak az emberek bármit, okoskodhatnak, de a Lélek mindig ugyanolyan marad. Nem siet, nem késik, pont ott jelenik meg és ott tevékenykedik, ahol kell. Van, öröktől fogva. És nélküle nagyon nehéz élni. A megismeréséhez, megértéséhez figyelem és türelem kell. Az a környezet és élettempó, melyet az emberiség megteremtett magának, nem alkalmas a Lélek megismerésére. Teszi mindezt egy negatív erőnek a sugallatára, mely elhiteti velünk, hogy jobb és könnyebb, kényelmesebb lesz az életünk a techni-

ka eszközei, vívmányai által, melyek hatékonyabbá teszik a munkánkat. Sokkal gyorsabban és több mindent meg tudunk valósítani. Vagyis még több, igazából haszontalan dolgot tudunk tenni.

A sötét erőnek a célja elválasztani az embert a lelkétől. Legyen csak egy engedelmes, utasításokat követő lény, cserébe kap pénzt, amit a saját kényelme megteremtésére fordíthat. Szórakozhat, utazhat, megcsodálhatja a letűnt korok templomait, vallásos emlékeit és készíthet fotókat, melyeket megoszthat a virtuális térben, közösségi oldalakon. Számítógépek nélkül már nem tudunk létezni. És ebben a tudományos fejlődésben változik a szemléletünk, gondolkodásmódunk. Egyre elképzelhetlenebbé válik Isten, a Lélek, a vallás ereje. Próféta, látók, látomások. Azért merem ezt állítani, mert akinek sikerült, csak egy pillanatra is átlátni a túloldalra, azonnal fékezni kezdett és a figyelmét levette az emberi elme és kéz alkotta látványosságokról. Mindaz, amit létrehoztunk nagyon hasznosnak tűnik, de az eljövendő életünk szempontjából olyan haszontalan, mint egy számárnak a kerekesszéke, vagy egy madárnak az ejtőernyő. Az eljövendő élet szempontjából az a fontos, hogy ki vagy valójában, milyen úton és hová haladsz. Mennyi igaz belőled?

Írhatnék ide bibliai ígéretet, melyek alátámasztanák azt, amit mondtam, de nem teszem. Nem bizonyítani akarom mindezt, nem akarok rábeszélni arra, hogy tiltakozz a lélekölő tevékenységek ellen. Hiszem, hogy a benned lévő, általad elrejtett ember az, amelyik leginkább rád hasonlít, téged jelent, nos ő érti miről van szó. De ha nem is érti, érzi az igazságot. Én Óhozza beszélek, mert tudom, hogy hallja a hangomat és felismeri az igazi értéket, lát csodát, hall hangokat, átlát a túloldalra.

Ha magad elé veszel egy kézzel és egy géppel írt levelet, és úgy érzed, hogy valami elveszett, akkor megérte leírnom ezt a néhány sort.

Kovács Balázs
lelkipásztor

 Kovács Bernadett Emese

Edelény-Borsod és Edelény-Finke GYÜLEKEZETEINEK ŐSZI KIRÁNDULÁSAI

Felvidéken

Pályázat útján adódott a lehetőség az **Edelény-Borsodi és Edelény-Finkei gyülekezet** számára külön-külön, hogy kiránduláson vehessenek részt, mégis mindkettő közös utazássá alakult. A finkeiek felvidéki útjához a borsodiak is szívesen csatlakoztak, a borsodiak partiumi útjához pedig szintén volt hely a finkei gyülekezeti tagok számára, szívesen láttuk egymást, így mindkét útra együtt indultunk.

Az első út során a *Felvidék* általunk kevésbé ismert, mégis történelmünk szempontjából jelentős városait és természeti szépségeit látogattuk meg. *Bártfa*, *Kézsmárk*, *Eperjes*, *Lőcse* városai és nevezetességei, valamint *Zakopane* és a *Magas-Tátra* természeti adottságainak látványa mindannyiunkat lenyűgöző, felemelő érzéssel töltött el. A kirándulás során külön figyelmet fordítottunk az egyházi kötődésű műemlékekre is. Magyarságunk, összetartozásunk erejét különösképpen érezhettük ezeken a történelmi helyeken. A *Thököly Imre* sírjánál való megemlékezés és koszorúzás is része volt utunknak. Jó érzés volt egy-egy emlékhelynél magyar szót hallani, a helyi értékek, épületek őrzőivel találkozni. A szabadidős programok, a történelmi városokban tett séták, és a közös szálláson való kötetlen beszélgetések is közelebb hoztak egymáshoz minket. Nemcsak hitünk és gyülekezeteink összetartása erősödött az út során, hanem történelmi és nemzeti értékeink megismerése is bővült.

Partiumban

Késő ősszel, de várakozással és örömmel indultunk a második útra is. A *Partium* számunkra viszonylag közeli hely, mégis rejt olyan értékeket, melyet érdemes jobban megismerni. Történelme a mi történelmünk, hagyományai a mi hagyományaink és gazdagságunk is egyben. Szombati érkezésünkkor *Nagyváradon* idegenvezető várt minket, aki

a város jelentős részén végigkísérte csoportunkat. A *püspöki palota* megtekintése után a mellette álló székesegyházba is betértünk, majd az *ortodox zsinagógát* is megtekintettük. Közben rendkívül felkészült idegenvezetőnk a városnak és nevezetes épületeinek történelméről is számos információval gazdagított minket, élvezetes, szívhez szóló magyarázataival mindannyiunk figyelmét lekötötte. Ezt követően *Nagyszalontára* utaztunk, *Arany János* szülővárosában kerestük fel az emléket őrző, Csonka toronynak nevezett műemlék épületet. Életrajzát, munkásságát bemutató és tárgyi emlékeit őrző kiállítás több szintű, különféle tematikájú, melyben interaktív elemek is megtalálhatóak voltak, gyermekeinknek is nagy öröme. Szállásunk Aradtól néhány km-re volt, a *Balla Géza Pincészetének birtokán*, ahol a vacsora mellett fakultatív borkóstolásra is volt lehetőség. Az este kellemes beszélgetésekkel telt, mely által szorosabbra fűzhattük egymáshoz való kötődésünket. A vasárnapot *Aradon* töltöttük, ahol részt vettünk az istentiszteleten az *Arad-Belvárosi Református Templomban*. Az igehirdetés után a helyi lelkipásztorok köszöntötték közösségünket, kávéval, pogácsával kínáltak minket és betekintést nyerhettünk a helyi gyülekezet életébe. Vendégszeretetükre ma is hálás szívvel gondolunk vissza. Ezt követően fakultatív program keretében betekintheztünk a *közigazgatási palotába*, néhányan pedig a

Jelen Ház éttermét látogattuk meg, mely sokkal több egy hagyományos étteremnél, a magyarság értékeit is képviseli, törekedve többek között arra is, hogy a felszolgálók között magyarokat is alkalmazzanak. Az ebéd utáni városnézést folytattuk a *Megbékélés Park* emlékműveinél, majd az *Aradi vértanúk sírját* is felkerestük, melyen egyházmegegyénkesperesével koszorút helyeztünk el. Megható volt ott együtt énekelni a Himnusz, a Szózatot és a Kossuth-indulót. Lelkünkéből szólt, hittel és igazán, tisztelegve hőseink emléke előtt, hitvalló szívvel megállva, fohászkodva Istenünkhöz, kérve a jövőre: Isten, áldd meg a magyart! Áhítat hatotta át rövid, de szívből jövő megemlékezésünket, melyre sokáig emlékezni fogunk. Köszönjük Istenünknek, hogy ezek az áldott alkalmak és találkozások létrejöhetnek.

Magyarország Kormányának támogatása lehetővé tette, hogy a programban olyanok is részt tudjanak venni, akiknek enélkül anyagi lehetőségeik ezt nem tették volna lehetővé. Gyülekezetünk önkéntes tagjaiknak, akik a pályázat megvalósításában a megírástól az elszámolásig bármilyen formában részt vettek, Isten iránti hálával megköszönjük. Egyedül Istené a dicsőség!

Kovács Bernadett Emese és Gunda Levente

SZOLGÁLÓK vacsorája

Több mint két évtizede örvend egyre nagyobb népszerűségnek hazánkban az önkéntesség. 2011-ben az Európai Önkéntesség Évét tartottuk. Egyre több szervezet alkalmaz önkénteseket, akik ellenszolgáltatás nélkül végeznek hasznos és értékes munkát. A tinédzserek számára kötelezővé is tették, hogy ízeljék meg ezt a tevékenységet. Már egy ideje az érettségire bocsátás feltétele, hogy a fiatal legalább 50 órát önkénteskedjen a tanulmányai ideje alatt.

Újra felfedeztek valamit, ami már egyszer evidencia és jó gyakorlat volt. Az egyházak, a vallási közösségek működése alapjaiban az önkéntességre épült. Inkább mondjuk is úgy, ahogy mi szeretjük és nem szégyelljük használni, a szolgálatra. Valahol ez a kifejezés csorbát szenvedett és rossz beidegződés tapadt hozzá. A szolgálat nem csak kényszerből, más választás híján, alárendelten, elnyomottan, keserűen történhet. A szolgálat adhat örömet, megelégedettséget, betöltekezést, hálát és felszabadulást. Szabad akaratomból, ellenszolgáltatást nem várva áldozom egy cél érdekében az időmet, az energiáimat, kapcsolataimat, javaimat, lelkesedésemet, tehetségemet. Az egyházban a cél az Isten előtti hódolat, az ő akaratának és kedvének keresése, a szeretet mindenképp felett való megélése a közösségben.

Az egyházban, a gyülekezetben nagy áldás, ha szolgálók közösségében, egy csapatban lehetünk. Megtapasztalhatjuk milyen az, amikor együtt indulunk egy közös cél érdekében. Csodálattal nézhetünk szét az Úr gyermekei között,

hogy kit, milyen talentummal ajándékozott meg. Valaki a számok között igazodik el, más a szép iránt elkötelezett és az Isten háza táján is arra vágyik, hogy minden pompás legyen. Megint más abban nagy, hogy kreatív módon oldjon meg feladatokat. Egy másik testvérnek pedig kapcsolatai vannak, hogy a folyamatokat meggyorsítsa. Olyan is van Isten gyermekei között, aki anyagi ráfordítással veszi ki a részét a feladatokból. Tehetőség, alázat, kezgyesség, fizikai erő, kegyesség, áhítatos lélek, szakértelem, önzetlenség? Igen, mind ezek és jóval több, hogy ki miként tudja a hitét cselekedetre váltva rámutatni az életadó Úr Jézus Krisztusra.

legbelső bugyrainak létére csodálkozhatott rá. Nem csak a pánsíp egyedi hangzása vitt távol a gondolataink végeérhetetlen zakatolásától, hanem a zene- és hangszertörténeti kitekintés szintén. A koncert különleges csemegét tartogatott a híveknek, akik a Reformáció 500-ra készült református énekfeldolgozásából hallhattak egy csokrot.

A koncertet követően a vendégek átmentek a régi iskolaépületbe, ahol Winter Andrásné és segítői várták őket terített asztallal, ami a tavaszvárás jegyében volt feldíszítve. A vacsora előtt a lelkipásztor a szolgálók feltöltekezéséről, az elvonulásáról beszélt a Szentírás alapján. Pohárköszöntők hangoztak a főgondnoktól, Mikó Endrétől, Kókai Jánosné és Zilahy Imre presbiterektől, köszönetüket fejezték ki az elmúlt időszakért és jó reménységüknek adtak hangot a jövőt illetően. A lelkipásztor válaszában összefoglalta a 2023/2024-es év nagylelkű felajánlásait és az elnyert támogatásokat. Az est tortázásba és véget nem érő beszélgetésbe torkollott, ahol még meglepetés ajándékok kerültek elő. A szolgálók vacsorája alkalmat teremtett Isten akaratának a keresésére, az együttlétre, az elkészített jó elfogadására, a töltekezésre és közös felkészülésre az új esztendő feladataira.

„Boldog az a szolga, akit ilyen munkában talál ura, amikor megjön! Bizony, mondom néktek, hogy egész vagyona fölé rendeli őt” (Mt 27, 46-47).

Szalay László Pál

Azok, aki ily módon kivették a részüket az Edelény-Belvárosi Református Egyházközség életéből a 2023-as évben meghívót kaptak. A meghívón a péteri ige szerepelt: *„...ha valaki szolgál, úgy szolgáljon, mint aki Istentől kapott erővel végzi” (1Pt 4,11)*. Az alkalom meglepetés volt és teljes titok övezte az utolsó pillanatig, hogy mire is érkeznek a testvérek február 2-án a református belvárosba. Így még izgalmasabb volt a várakozás és kíváncsiskodás idejét eltölteni.

A gótikus templomba invitáltuk először a szolgálók vacsorájára érkezőket, akik majdnem teljes létszámban elfogadták a meghívást. Itt Szalay László lelkipásztor köszöntötte őket és leleplezte az est meglepetésvendégét, Kegye János pánsípművészt, a Magyar Kultúra Lovagját. Ekkor kezdetét vette egy különleges utazás a zene hullámain át, amikor egyházi dallamok, komolyzenei művek, filmzenék, slágerek csendültek fel a templom ősi falai között. A koncert tele volt katartikus pillanatokkal, amikor az emberi lélek a

ÖKUMENIKUS IMAHÉT

* Sajószentpéteren *

A sajószentpéteri római és görögkatolikus, a nagytemplomi, a bányai és az alacskai református egyház-községek hívei már évtizedek óta közös imaalkalmakkal töltik az ökumenikus imahét öt estéjét. Hiszen – ahogy Major Zsolt lelkipásztor említette – *„minden felekezetből, népből, nyelvből, etnikumból kedves Neked az, aki megvall téged.”* A héten a Burkina Faso-i testvérek ajánlása szerint az irgalmas samaritánus történetében mélyedtünk el.

Alacskai alkalmunkon **Marozsák Dániel** azt boncolgatta, hogy ki is a felebarátunk? A Biblia nyelvén az, aki az életünk útján szembejön velünk, akivel találkozunk kell. Noha manapság a szeretetet érzésként határozzuk meg, a bántalmazó osztálytársat vagy a zajongó szomszédot nehéz lenne érzéssel szeretni, hiszen fájdalmat, bosszúságot okoz nekünk. A szeretet valójában döntés, mely a velünk kapcsolatba kerülő ember felé tetteinkben mutatkozhat meg. A kegyes, befelé forduló vallásosság nem lehet kifogás a szeretet olykor nehéz cselekedetei ellen, hiszen a szentháromság Isten sem maradt meg önmagában, hanem emberré lett, hogy éljünk Őáltala.

A hét során **Takács Alajos** plébános az aznapra adott igesorból az „elkerülte” szót emelte ki. Elmondta, hogy a Szentírásban hatvanszor szerepel, hogy mit kerüljünk el, többnyire a „kerüld a rosszat, a bűnt” szókapcsolatként. Ezután Teréz

anya cselekvő szeretetben töltött életével ismertette meg a hallgatóságot. A kényelmes életéből kétszer is merész útra elhívott szent szerint, a világot *„magamon, magamban és most”* kell megváltoztatni.

Bakos Réka lelkészsnő saját tapasztalatáról mesélt, ahogy tanúja volt annak, hogy egy-egy rossz szóval még nagyobbat lehet rúgni az amúgy is padlón heverő emberbe, holott sokszor a legapróbb jó szó, egy mosoly, egy dicsérő szó jelenti a felebaráti szeretet cselekedetét. Hiszen a samaritánus is azzal segített, ami minden utazónál kéznél volt: **borral és olajjal**.

A nagytemplomi záróalkalmon **Kovács Lajos** parókus atya védelmébe vette a papot és a levitát, hiszen nem tudjuk, hogy tehetetlenül lefagytak vagy épp megrémültek-e, az abban az időben életveszélyes útszakaszon. Hányszor kerülünk mi is ilyen helyzetbe? Emellett vagyunk-e elég bátrak akkor cselekedni, amikor mások lefagnak körülöttünk? Jézus sem mond erkölcsi ítéletet sem a pap, sem a levita fölött, inkább kiemeli a samaritánus tevékeny szeretetét.

Az imaalkalmak végén minden vendéglátó egyház-község agapéval készült, így a közös imádság után a közös beszélgetések is erősítették a felebaráti szeretet kapcsait.

✦✦✦✦ **Paszternákné Tóth Júlia**

A mikor minden bizonytalanná lesz körülöttünk, ritkaság számba megy, ha van valaki, akihez – még ha mások nem is így gondolnak rá – mindig bizalommal fordulhatunk, mert segít rátalálni a helyes útra, mert jelen van az életünk örömeiben és mellettünk áll a veszteségek idején. Segítségül hívhatjuk és van számunkra vigaszt adó és bátorító szava.

Az alábbiakban egy különleges vallomást olvashatunk.

H A F Ó

Mester és tanítvány: Magatartáskultúra fn.- Olyan ember tulajdonsága, akivel való találkozásom után erősebbnek érzem magam, de legalább annyi (lelki) erővel bírok, mint találkozásunk elején.¹

1961 nyarán édesapámmal Budapesten, a deáktéri evangélikus templom udvarán álltunk, a két akácfa eget tartó oszlopai alatt. Miközben a körfolyosókat szemléltem, édesapám megszólalt:

– Fiam, mától önálló ifjú vagy, távol a szülői háztól. Ezentúl, ha *lelkierőre* vágysz, ha *szellemi társ* hiányát érzed, ha a *mindennapi kenyered* elfogyna, csak állj meg itt, ezen a helyen, és kiáltd el magad: „Hafó!” Akkor kijön egy ember, bemutatkozik, hogy te vagy a *presbiter Pista bácsi* fia Szekszárdról, és attól kezdve olyan biztonságban érezheted magad, mintha velem találkoztál volna. Isten áldjon fiam önálló életed kezdetén.

Akkor, tizennyolc évesen, önbizalomhiánnyal vegyes végtelen önbizalommal vágtam neki a *tékozló fiú útja felfedezésének*. A hatodik évben, a marxista esztétika-filozófia tanulmányozása döbbsentett rá, hogy nem keresztény édesapám az idealista, hanem a materialisták. Azóta vallom magam realista, Jézuskövető egyistenhívő magyar embernek. Ugyanakkor talált rám negyvenhét esztendeje hűséges szerelmem, gyerekeink édesanyja, alkotótársam Ildikó, a Döbrenteyek közül. Családjá kérésére katolikus szertartás keretében kötöttünk szövetséget, protestáns édesszüleim és Hafó ökumenikus bólogatása közben.

1969-ben meghalt első kisfiúnk Domokos, megkeresztelni sem maradt időnk. Majd’ tíz esztendei kínlódás jutalmaként 1978-ban született kölcsön-ajándékba egészséges leánygyermekünk Dóra, aki már három évesen együtt betlehemezett a Deák téren Zelma néni lelki-szellemi biztonságot sugárzó kisközösségében. 2014-ben ugyanitt kereszteltük harmadik unokánkat is, Violát.

„Hafó!” Mondtam ki mindahányszor a jelszót, és mindig mindenben számíthattam a Deák téri gyülekezet legendáshírű, tudós lelkipásztorára, és szolgatársaira, Pintér Karcsi bácsira, Zászkaliczky Péterre, később az ifjú Cselovszky Ferenc-re. 1982-ben Hafó keresztelte Márton fiúunkat. Mennysországi pillanat. 1983-ban Hafó temette el Marcikát. Pokoli pillanat. Hogy’ lehet ezt elviselni Uram?!

Három esztendei földi pokoljárás után – magamat tekintve elsődleges kísérleti alanynak – az emberi viselkedés kutatásával kezdtem foglalkozni. Az ember halálából indultam máig tartó vándorutamra; milyen örökséget hagyok magyarul is értő utódainkra!? Alapvetésem az volt, hogy mindannyian ösztönlényként születünk végtelen önérzettel (ez az ökológikus viselkedési fázisunk), kevesebben észlénnyé is válunk határtalan öntudattal (ez az ökonomikus viselkedési fázis), a társaslénységre azonban csak személyesen törekedhetünk (ez az ökumenikus viselkedési fázis). Ösztönlényünket és észlényünket ugyanis társaslényünk őrizheti, hogy elviselhetőbbé váljunk mind magunk, mind szűkebb-tágabb környezetünk számára. Magatartáskultúra-vizsgálódásaimban egyik meghatározó mecénásom és inspiráló opponensem mindmáig az ökumenikus gondolkodás hazai apostola, dr. Hafenscher Károly. 1986-tól Dorka lányunk Hafó ajánlásával tanulhatott a Deák téri Általános Iskolában.

1998-ban Hafó Károly bátyám temette el a szüleimet.

Csak akkor, édesszüleim halála évében értettem meg, hogy én már tizennyolc évesen megkaptam az örökségemet, biztonságérzet formájában. Kézpénzt, ingó-ingatlant nem hagytak ránk, csak egy szolgáló embert, aki mögött egy élő gyülekezet, befogadni kész közösség inspiráló biztonsága várt. Ennek a lelki, szellemi örökségnek a kifogyhatatlan kamatait kívántam megosztani Önökkel hálás tanítványként, a mindennapi kenyér jegyében.

Levente Péter
önképző társaslény

¹ Mentálhigiéné és Pszichoszomatika 2001. 1-2. számok, Társtudományok rovat. Levente Péter: Túlélőkönyv

TURISZTIKA

„Vajha az Úrnak minden népei próféták volnának!”
(DEP prédikációjából idézet)

SÁROSPATAK

Sárospatak nem csupán az egyházkerületünk lelki-szellemi központja a Kollégium révén, de régiókban az egyik legkedveltebb turisztikai célpont is, 2023-ban mintegy százezer itt eltöltött vendégéjszakával. A természeti környezetet a Teremtőnktől kaptuk – a Bodrog folyó, a hegyeink, részben már emberi kezek közreműködésével a Tengerszem. A szintén gazdag épített örökséget elődeinknek köszönhetjük, köztük a Kollégium épületeit is. A közelmúlt beruházásai révén, célzott kormánytámogatással a központi épületegyüttes az udvarral együtt megújult.

A munkálatok során a legnagyobb kihívást legrégebbi épületünk, az 1771-72-ben épült **Berna-sor** megújítása jelentette. Régészek, műemlékvédelmi szakemberek, tervezők és kivitelezők összehangolt munkája révén sikerült a „lakók” igénye szerinti (azaz a múzeumi) célokat elérni. Egy, a külsejében a 18. századi kollégiumi barokk stílust hűen tükröző, statikailag körkörös és a pincétől a padlásig megerősített, funkcióiban mégis modern épület lett a végeredmény.

A Berna-sor nevét a svájci Bern városáról kapta. A hagyomány szerint a svájci város reformátusai jelentős összeggel támogatták az építkezést. Az egyházkerület akkori főgond-

noka, Szathmáry Király György volt az épület megálmodója és építtetője, megvalósulásához maga is tetemes összeggel járult hozzá. Eredetileg az országos hírnű fizikai szertár került ide és a fizika professzor is itt lakott az emeleten, a földszinten diákszobák voltak. Később küldöttségi szálláshely lett, ahol a félévvégi vizsgákra érkező egyházi és világi előkelőségeket látták vendégül. A teológia 1951-es bezárása és a gimnázium 1952-es államosítása után az épület az egyház kezelésében maradt.

A mai értelemben vett múzeum megszületése Takács Béla nevéhez kötődik, aki országos hírű kollégium-történeti és egyházművészeti kiállítást hozott itt létre. A felújítás kapcsán lehetőségünk nyílt arra, hogy az állandó kiállításunkat átgondoljuk, új ruhába öltöztessük.

A látogató először a Rákóczi terembe lép be. Itt átfogó képet kap a Kollégium történetéről. Egy látványos épülettörténeti kisfilm valamint egy idővonal segít eligazodni a közel félezer év eseményei között. A teremben egyebek között egy tucatnyi olyan műtárgyat csodálhat meg, ami közvetlenül a Rákóczi családhoz kapcsolódik.

A Lorántffy terem az úrasztali terítőinket mutatja be, köztük a híres sárospataki műhely remekbe szabott/hímzett alkotásait. Megidézzük a fejedelemszony emléket, férje iránti meghatározó szeretetét, református egyháza és Isten iránti hűségét. Határozott, mégis kedves személyisége négyszáz év távolából is példaképe a cselekvő szeretetnek.

Alig nyolc évvel az oxfordi „világpremier” után, a bujdosásból nemrég hazatért Patakon már kísérleti fizikát oktattak. Simándi István nevéhez kötődik ez az oktatástörténeti különlegesség, aki 1709-ben 57 fizikai és kémiai kísérleti eszközzel tért haza Nyugat-Európából. Ezek közül néhány még ma is megvan, ezeket is megcsodálhatják nálunk. Bemutatjuk még ezeken túl a leleményes és összetartó pataki diákokat, az országos hírű tanárokat és az egyházkerület gyülekezeteinek kincseit is. Időszaki kiállításainkat is érdemes megtekinteni, a Nagykönyvtár megtekintése pedig minden vendég számára „kötelező”!

A tiszáninneni gyülekezetekből és intézményekből érkezők számára a belépés ingyenes.

További információk:
www.patakcollege.hu

Szeretettel várjuk a látogatókat!

Egeresi Gábor
lelkész-történész, múzeumigazgató

Csomós Józsefné

Az élők csomójába bekötve

Tiszteletre méltóan vastag kötet fekszik előttem, a maga majd hatszáz oldalával ritkaság a manapság igen ritkán megjelenő igehirdetési gyűjtemények között. Még érződik a „nyomdászág”, bár ez már régen nem a festék illata. Látszik rajta, hogy új kiadás, tavaly decemberben jelent meg. De újdonsága ellenére kedves ismerősként tekintek rá, mert borítóján ugyanaz a metszet köszön vissza, ami az első – még a szerző életében kiadott – jóval szerényebb terjedelmű könyvet díszítette. A Sárospataki Teológia 1999-ben ezzel tisztelte meg óraadó tanárát, a köztiszteletben álló zempléni esperest, aki több mint negyven évig szolgált a mádi gyülekezetben és a megye közösségében.

Nagyon boldog vagyok, hogy személyesen is ismerhettem, kedvességét, bölcs tanácsait és fanyar humorát máig őrzöm az emlékeimben. Idős, bölcs kollégaként nem lenézéssel, hanem egyenrangú partnerként tekintett a fiatalabb lelkész nemzedékre, amelynek tagjai számíthattak a segítségére. Olthatatlan érdeklődés élt benne az Isten igéjének megismerése iránt, éppen ezért nagyon sok időt töltött annak tanulmányozásával. Pedig szolgálata során neki is kellett tornyot, templomot renoválni, parókiát építeni, és szőlőt művelni, bort készíteni. Soha nem vált begyepesedett fejű pappá, aki a könyvespolcon is csak azért találja meg a héber bibliát, mert az a legvastagabb, a görögöt meg, mert a legkisebb. Forgatta, olvasta őket, ismerte a szakirodalmat és használta azokat. Átérezte a mindenkor igehirdető vállát nyomó lerázhatatlan felelősséget: a prédikáció Isten beszéde és ennek megfelelően készült fel rá. Nem a szél választotta számára a textust, mint néhány ifjú kollégánknak, nem az intellektusa futó sugallata szülte az igehirdetéseket, hanem szorgalmas felkészülés után, önmagán, hitén, személyiségén átszűrve, a Lélek segítségét kérve és annak vezetésével prédikált a gyülekezetnek. Nem tartotta magát nagy igehirdetőnek, csak egyszerű eszköznek, aki arra hivatott, hogy segítségével a hallgatói észrevegyék azt, ami a békességükre való, és Őt, aki a békességet hozta, aki szolgál formában járt és ma is köztünk jár ebben a világban – ahogy a címadó ígéről szóló prédikációban olvassuk az első megjelent gyűjteményben. Ez szerényen azt az alcímet kapta: falusi prédikációk, – talán utalva a hasonló német kötetekre – és 1954-98-ig sorakoztat fel igehirdetéseket. A Kálvin Kiadó 2006-ban megjelentette a napi igeolvasás nyomán született gondolatait, ezek voltak az utolsó magyarázatok, melyeket felesége rendezett össze. A két időszak közötti éveket képviseli az új kötet, amely már a család szorgos és szeretettel teli munkájaként jöhetett így létre, az elsőhöz hasonlóan kézírtos, gépelt és hanganyagként fennmaradt részekből állt össze egy egésszé. Mert hiszem, hogy ami fennmaradt, az Isten akaratából maradt fenn és teljesként juthat el most mindenkihez. A egyházkerület, az egyetem és a gyűjtemények egyaránt fontosnak tartotta, hogy segítse a megjelenését. Találunk benne vasárnapi, bűnbánati, úrvacsorai, keresztemelési, konfirmációi, esketési igehirdetéseket, evangelizációs, beiktatási, hálaadó ünnepségen elhangzottat és még legátusoknak szánt ige-magyarázatot is.

A jó prédikáció a pillanat ajándéka a hallgatóknak. Nem lehet kétszer egyformán elmondani, ezt még legátusként és több gyülekezetben szolgálóként is megtapasztaltam. Vannak olyan igehirdetések, amik hallgatva elvarázsolják a hallgatót, mennybe repítik vagy pokolba taszítják, de olvasva nem kapjuk vissza az élményt és néhol nem is értjük, mire is akart tanítani.

Gábor bácsi kötetét ha kézbe vesszük, minden szavát értjük, akkor is ha nem nekünk, hanem a mádiaknak szánta őket, akkor is, ha több évtized távolából szólnak hozzánk.

Külön kiemelném a temetési igehirdetéseket, amelyek különösen „testre szabottak”, adott ember, család, élethelyzet van mögöttük. És mégis, mindegyik szólnak nekünk is. Magam is sokat temettem és hallottam sok ilyen igehirdetést. Sajnos bőven akadt köztük kényelmetlen, nem annyira vigasztaló, mint inkább botránkoztató, dicsérő vagy ítélkező. Pedig az igehirdetőnek egyetlen feladata van, a feltámadás erejét kell hirdetnie. Gyakran elfelejtük, ezek azok az alkalmak, ahol sok olyan embert elérhetünk, akik egyébként még a látóterünkbe sem kerülnek. Egyre több honfitársunknak egyetlen találkozása a hirdetett igével, az egyházzal, a kereszténységgel a temetés. Bizonyos vagyok benne, hogy aki a kötetben található prédikációkat „élőben” hallhatta, sokáig nem felejtette el azokat. Tanulhatunk belőlük és közben magunk is megerősödhetünk hitünkben.

Külön fejezetet érdemelnek a bűnbánati igehirdetések, amik nem csak megragadják az olvasó lelkét, de egyben kordokumentumok is. Egy olyan korszakot idéznek, amikor még egész heti alkalmakkal készültünk az úrvacsora vételre. Gondosan felépített, ívet

formáló gondolatok vitték estéről estére egyre közelebb a hallgatókat a sákramentum lényegéhez, a valódi bűnbánathoz és a felszabadító kegyelemhez. A vasárnapi ige pedig mintegy megkoronázta a heti tanítást és erőt adóan indította új nyomvonalra a gyülekezet tagjait.

Példaértékűek a kereszttelési és házasságkötési prédikációk is. Különösen megragadóak számomra a családtagoknak szánt, atyai és nagypapai tanítások, amelyeken átsüt az óvó és boldog szeretet.

Valamikor nagy divatja volt a prédikációs köteteknek. Volt olyan korszak, amikor az egyház azért adta lelkészei kezébe, hogy biztos vezérfonal sőt, mankó legyen a szolgálatban. Családi könyvtárak féltve őrzött darabjai is voltak, az egyéni és otthoni áhítatok segítői, belőlük olvasott fel a családfő minden este egy-egy, hogy a nap végén, közös érték fölött elmélkedve térjenek aztán nyugovóra.

Ez a gyűjtemény is alkalmas példatárnak, áhítatos könyvként napi olvasmánynak vagy egyszerűen kikapcsolódásnak. Egy-egy sorozat könnyedén beszippantja az embert, bár csak egyet akart, kénytelen elolvasni az egészet, mert „*evés közben megjön az étvágó*”.

**Ajánlom jó szívvel mindenkinek, kollegáknak és gyülekezeti tagoknak, profiknak és amatőröknek az-
zal, amivel maga az író indította útnak első könyvét:
„az Úr tegye az emberi szavakat az Ő megigazító,
eligazító élő igéjévé irgalmasan, és áldássá, ahol
olvassák.”**

AZ ÉLŐ IGE ÉVE 2024

**Számomra az élő ige mindennapi erőforrást jelent.
Reggel felébredek, de mennyire más lesz az ébredés,
amikor nem csupán kinyitom a szemem, hanem az ige
elevenít meg. Kitölti a hiányokat, kisimítja a ráncokat, útba
igazít és célt ad. Az élő ige olyan, mint mikor rám süt a nap.
Fényt ad a szürke hétköznapokban, jólesik megfürdeni
sugarában, mert átölel melegével. Az ige éltet a napi te-
endők között, felüdít, mint egy kristálytisza forrás.
Ezerszínben ragyogja be az életem,
hogy az esti alkonyat fényeire rácsodálkozva
is lássam az Élet Urát, aki szólt hozzám.**

Hangóné Birtha Melinda lp. • Miskolc-Avas

HÚSVÉTI (igaz) történet

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ember, aki elindult a feleségével napnyugatnak. Az óperencián túl, az üveghegyek lábánál álltak meg az egykori burkusirály földjén egy városkában. Évekig ott éltek, laktak, dolgoztak.

Egyszer egy hosszú hétvégén, éppen húsvétkor elutaztak egy másik, sokkal nagyobb városba. Ott a Duna még keskenyebb, mint otthon, állapították meg, és mégis a „**mi folyónknak**” érezték. Az a nagyváros évszázadok óta gazdag, hiszen kereskedelmi útvonalak találkozási pontja. Sétáik során látták ennek a gazdagságnak számtalan jelét, többek között egy nagyszerű székesegyházat. Égbe szökő tornyok, megszámlálhatatlan kőcsipke és szobor mutatta, láttatta, hogy mire képes az ember Istentől kapott tehetségével. De az épületbe már nem mentek be, hiszen láttak már néhány hasonlót, tán még nagyobbat is. És emellett azt érezték, hogy bár az építők azt hangoztatták, hogy Isten dicsőségére alkottak, az épület mást is sugárzott: lám mire vagyok én emberként képes, mily ügyes és tehetséges vagyok, ezért büszkén kihúszom magam, mert ezt megmutattam a világnak. Sétáltak tovább, majd a városközponttól kissé távolabb, egy ismert zarándokút megjelölt pontjaként egy jóval kisebb, tán századokkal öregebb, szerény külsejű, szürke templomnál álltak meg. Ez szinte hívogatta őket, így betértek. A keskeny ablakok miatti félhomályban kissé tanácstalanul álldogáltak, majd a férfi valamiért elindult a hátsó padsorok felé. Ott még igazán rend sem volt, régi padok

voltak egymásra rakva, talán elszállításra várva. Emberünk már fordult volna vissza, de ekkor valami rendkívüli történt. A résnyi ablakok egyikén besütött a nap, éppen oda ahol ő állt. Rávetült a sugár, mely a levegőben lévő porszemeken csillogva pont olyan volt, mint szentképeken. És a fény mellett valami megfoghatatlan, különleges érzés töltötte el. Csendben odaintette magához a feleségét, megfogták egymás kezét, nézték az áradó fényt, érezték az őket átjáró szinte leírhatatlant.

Kisvártatva halkan kísétáltak és tudták, hogy a szerény, nem hivalkodó kis templomban egy felejthetetlen élményben volt részük, amiről azóta is többször, örömmel beszéltek.

Dr. Ország László
sebész

európaRádió

A református értékadó

A református értékadó műsorai most már telefonos alkalmazáson is elérhetővé váltak a két egyházkerület híreivel és kiadványaival együtt.

**AZ ÉRTÉKEK
HULLÁMHOSSZÁN**

**AZ APPLIKÁCIÓ
INGYENESEN ELÉRHETŐ:**

ANDROID:

IOS:

Döbrentey Ildikó | **FELTÁMADÁS**

Uram,
tegnap, egy gyermekeinkkel együtt töltött
szép nap végén,
este, a templomból hazatérve,
szívemben a feltámadás örömeivel,
férjem azzal fogadott,
hogymutatott az égre:
„Nézd, megjöttek a fecskék!”
Éppen csöndesen hálát adtunk
az egész teremtet világ feltámadásáért,
amikor megcsörrent a telefon,
s egy ismerősünk
kellemes nyusziünnepet kívánt.
Igy: nyusziünnep.
S én ismét elgondolkodhattam,
hogymegazon népnek a tagjai,
megazon országban élő emberek vagyunk,
és mégis mennyire más világban élünk!
Ami egyikünknek az élete értelme,
örömhözó, szép remény: a Feltámadás,
az a másiknak: nyusziünnep.
Uram, adj igazi feltámadást a szívünkbe,
adj feltámadást a családjainkba,
adj feltámadást a plébániánkna,
adj feltámadást egyházunkna!
Add, hogy türelmesebbek,
nagylelkűbbek, tettekre szebbek legyünk!
És adj, Uram, valódi feltámadást nemzetünknek!
Adj népünknek olyan vezetőket, Uram,
akik bennünket a Te utadon:
a Feltámadás útján vezetnek! **Ámen.**

***„Hívj segítségül engem
a nyomorúság idején!
Én megszabadítlak,
és te dicsőítesz engem”.***

Zsolt 50,15

***„Féljétek az Istent,
és néki adjatok dicsőséget...”***

Jel 14, 7

